

LAAPAAU KUPAN WEI MATIYEE NMAAWA TŌ Kutulu

Matiyee takəlaya nté Laapaalənaa taa kancaalaya takəlaya. Ka taa ké tə naaki si Yesu ké Mesii pácó inəgəle wulav səsə tətə. Isə ləsəna-ı hatuu kancaalaya taa. Yuta nyəma ka taŋaa ké si Isə ká kpa pa taa ké wulav səsə nəgəlv na í fiti-wəxe Lom nyəma ŋmakəlvu taa. Ama Matiyee húləyí si kawulaya ŋka ka təm Isə ka yəgətəa tə ka ta ke antulinya inə ı nyəŋka. Matiyee keesəyi Yesu ləlvu təm na ı Isə lvm səv na ı təmlə na ı konyəntəgəle na ı səm na ı fem na ı kpaυ ke ısətəa.

Isəna pa faya Matiyee takəlaya tə:

Lvləŋ loosi na Yesu ləlvu, titite 1:1-2:23

Lvm səlv Yohaani təmlə na Yesu mayasəvu, titite 3:1-4:11

Yesu təmlə ke Kalilee tətə taa, titite 4:12-18:35

Yesu pote ke Yosalem, titite 19-27

Yesu səm na ı fem, titite 28

*Yesu caanaa caanaa
(Luku 3:23-38)*

¹ Apələham ləlvu tv nté Tafiiti, Tafiiti ləlvu tv Yesu Kilisiti ləlvu looŋa nté cəne.

² Apələham lula Isaaka, na Isaaka náá lvlı Yakərv, na Yakərv náá lvlı Yuta na ı newaa. ³ Yuta ná lula Faləsı na Sela. Pəle pa too keke Tamaa. Faləsı ná lula Həsələŋ, na Həsələŋ náá lvlı Alam, ⁴ na Alam náá lvlı Aminatari, na Aminatari náá lvlı Naasəŋ, na Naasəŋ

náá lɔlɔ Saləma. ⁵ Saləma ná lɔlɔ Poosi, Poosi too keɛ Lahapɪ. Poosi ná lɔlɔ Opɛti, Opɛti too keɛ Luuti. Opɛti ná lɔlɔ Seseɛ, ⁶ na Seseɛ ná lɔlɔna wulav səsə Tafiti.

Tafiti ná lɔlɔ Salɔmən, Salɔmən too keɛ Yulii alɔ. ⁷ Salɔmən ná lɔlɔ Lɔpɔwam, na Lɔpɔwam náá lɔlɔ Apiya, na Apiya náá lɔlɔ Asafi, ⁸ na Asafi náá lɔlɔ Yosafati, na Yosafati náá lɔlɔ Yolam, na Yolam náá lɔlɔ Osiyasi. ⁹ Osiyasi ná lɔlɔ Yowatam, na Yowatam náá lɔlɔ Akasi, na Akasi náá lɔlɔ Isekiyasi, ¹⁰ na Isekiyasi náá lɔlɔ Manaseɛ, na Manaseɛ náá lɔlɔ Amon, na Amon náá lɔlɔ Yosiyasi. ¹¹ Yosiyasi ná lɔlɔna Cekoniyasi na ɪ newaa ke waatu wei pa kuu Iseyeli nyəma na pá pona Papiloni tɔ.

¹² Pa pona Iseyeli nyəma ke Papiloni tənə, ɪlənə Cekoniyasi náá lɔlɔ Selatəyeli, na Selatəyeli náá lɔlɔ Solopapɛɛli, ¹³ na Solopapɛɛli náá lɔlɔ Apiyuti, na Apiyuti náá lɔlɔ Iliyakim, na Iliyakim náá lɔlɔ Asə. ¹⁴ Asə ná lɔlɔ Satəki, na Satəki náá lɔlɔ Akim, na Akim náá lɔlɔ Iliyuti, ¹⁵ na Iliyuti náá lɔlɔ ɪlasaa, na ɪlasaa náá lɔlɔ Matan, na Matan náá lɔlɔ Yakəpɔ. ¹⁶ Yakəpɔ ná lɔlɔ Yosɛɛfɔ wei ɪ ké Malɪ paalɔ tɔ, na Malɪ ɪnɪ ɪ lɔlɔna Yesu wei pa yaa sɪ Mesii tɔ.

¹⁷ Ye mpɔ, ɪsu pa keɛsɔyɔ sɪ ɪnɛ ɪ lɔlɔ ɪnɛ na ɪnɛ ɪlé ɪ lɔlɔ ɪnɛ tɔ, pə kpaɣav hatoo Apələham haləna pé tala Tafiti tɔ, lɔlɔyɔ loosi kpenta naanɔwa na liyiti. Na pə kpaɣav Tafiti haləna pé tala waatu wei pa kuu Iseyeli nyəma na pa pona Papiloni tɔ, lɔlɔyɔ loosi we naanɔwa na liyiti tətɔ. Na lɔlɔyɔ loosi naanɔwa na liyiti tətəyɔ pə kpaɣav hatoo pa ponav Iseyeli nyəma ke Papiloni tɔ, haləna pé sɪna Mesii lɔlɔyɔ.

Yesu Kilisiti lolvov tɔm
(Luku 2:1-7)

¹⁸ Isəna pa lula Yesu Kilisiti tɔɣɔlɔ. I too Mali wei i kɛ Yosɛɛfv amvsaya tɔ, i haya hɔɣɔ na Feesuyu Nanɣtu toma na pɔcɔ́ í saa. ¹⁹ I paalv Yosɛɛfv ka kɛ yulv kupaɣ kɛ, ilɛ i taa tisiyi si í kuli Mali waali kɛ yɔlaa samaa taa. Ilɛna í huv si i ká kisi-i mukaya tɛɛ. ²⁰ I huvkaya i taa kɛ mpv, ilɛna Tacaa isɔtaa tillu kɔɔ i kin ke toosee taa, na í heeli-i si: Tafiiti lolvov tu Yosɛɛfv, taa nyana nyá amvsaya Mali kpaɣav. Pə taɣa pulv, hɔɣɔ ŋka i haya tɔ, Feesuyu Nanɣtu kin ke ka lunaa. ²¹ I ká luli apalv pəyaya, na n̄ yaa-ke si Yesu. Pə taɣa pulv, pəyaya ŋke kaa waasəna ka yɔlaa ke pa isayafv faa.

²² Pə tənaya mpv pə lapa na pɔcɔ́ tɔm nti Tacaa ka yɔɣtəna Iso kvyɔɣɔtv teləsvl nɔɣɔ tɔ tɔ́ lá tampana si:

²³ I nyəni, pɛɛlɔ wei i ta nyənta apalv tɔ i ká haya hɔɣɔ, na í luli apalv pəyaya, na paa yaa-ke si lmaniyeli.

(Hətɛ tənɛ tɔ yɔɣtəɣi si Iso wɛ tá kin.)

²⁴ Yosɛɛfv fema, ilɛna í lá nti Tacaa isɔtaa tillu ka heela-i tɔ. I kpaɣa i amvsaya Mali. ²⁵ Ama i ta nyəni-i haləna í tɛ pəyaya lolvov. Na Yosɛɛfv yaa-ke si Yesu.

2

Ilim təlulɛ nyəntaa kəma Yesu nav

¹ Pa lula Yesu kɛ Yuta Pɛtələhem taa kɛ wulav sɔsɔ Helɔti pɔɔlɛ taa. Mpóɣy isɔtvlnasɔ tɔm nyəntaa napəli pa luna ilim təlulɛ na pá tala Yosalem. ² Na pá pɔɔsi si: Lɛɣɛ pəyaya ŋka pa lula nɔɔnɔɔ na káa la Yuta nyəma wulav sɔsɔ tɔ ka wɛɛ? Tə na ka isɔtvlna lu ilim təlulɛ kɛ na tɔ́ kɔɔ si tɔ sɛɛ-ke.

³ Wulaw Heloti nu mpv, ilena pá pekəli-ı səsəm. Pə pekəla Yosalem nyəma tənaya mpv tətə. ⁴ İlena í koti kətəlaa səsaa təna, na İso Təm seyesəlaa na í pəəsi-weyə timpı pə wee sı paa ləli Mesii tə. ⁵ M'p'úgú pa cə-ı sı, Yuta Petələhem ké. Mpi tə, İso kuyəgətutu teləsəlaa ηmaaWa sı:

⁶ Yuta taa Petələhem nyá,
tampana n ta ke Yuta acaləe səsəəna taa səkpəte paa pəcə.

Mpi tə, nyá taa ké wulaw ká luna,
wei ı ká təkı ma İseyeli nyəma ke teu tə.

⁷ Tənaya Heloti yaa nyəntaa mpeye kpeəna na í pəəsi-weyə pə təna sı ı nyəη waatu wei maγamaya isətuləna luwa tə. ⁸ M'p'úgú ı hula-weyə Petələhem mpaav na í heeli-we sı: İ polo na í pəeki pəyaya ηkeye teu. Waatu wei í na-ke í heeli-m na ma maγamaya má polo na má seə-ke.

⁹ Nyəntaa təma wulaw təm ntəyi nuw ilena pá tēe. Na isətuləna ηka kaa luwa ilim təlule na pá na-keye mpv tə ka tənaya pa nəgə təə, haləna ká tala timpı pəyaya ηke ka wee tə, ilena ká səη. ¹⁰ Nyəntaa loosa isətuləna ηke, ilena pa laηa huləmı pə tu feı. ¹¹ M'p'úgú pa sıv təyaya taa na pá ná pəyaya na ka too Malı. İlena pá həntı atə na pá seə-ke. Na pá heıı pa wontu na pá ha-keye wula na tulaalv kufəgətv na tulaalv miılı. ¹² Pə waalı ké İso heela nyəntaa mpeye toosee taa sı pá taa məli Heloti cələ. İlena pá cələ mpaav na pá kpe.

Yesu seenav

¹³ Nyəntaa tēewa ilena Tacaə isətaa tillu nəgəlv í kəə Yosəefv kiη ke toosee taa na í heeli-ı sı: Kuli na n kpaγa pəyaya na ka too, na n se na n polo İcipiti,

na í caya tēna. Halēna waatu wei maa heeli-η si í mēli tō. Pē taya pulu, Helōti ká pēeki pēyaya ηke si i kyvu-ke.

¹⁴ Tēnaya Yosēfu kulaa na í krağa pēyaya na ka too, na pá tēe Icipiti ke ahoō anī. ¹⁵ Mprōgú i caya tēna halēna Helōti si. Ilena pá la nti Tacaā ka yōgōtēna Išo kyōgōtōtu telōsulō nōgō tō si: Ma lēsa ma pēyaya ke Icipiti.

Piya sakasaka lapv

¹⁶ Helōti nawa si nyēntaa puğusa-i, ilena pá salī-i sōsōm. Mprōgú i tilaa si pá kv Petēlehēm icatē na acalēe nna a cōna-tē tō pē apalōpiya tēna. Halēna nsi si pusi tala naale naale tō, na í keesēna saa wei nyēntaa heela-i si isōtulōηa luwa tō. ¹⁷ Mprōgú pē lapa isi Išo kyōgōtōtu telōsulō Selemii ka kpaalaa tō si:

¹⁸ Pa nuwa kapuka ke Lama.

Wula na lanwakēlle sōsōle mōla.

Laseeli wiina mprōgú i piya.

I ta tisi si pá puğusi-i ké si fēi tō pē tōō.

Yosēfu pa luw ke Icipiti

¹⁹ Helōti sēm waali Tacaā isōtaa tillu nōgōlō kōma Yosēfu kiη ke toosee taa ke Icipiti, ²⁰ na í heeli-i si: Kvli na í krağa pēyaya ηke na ka too na í mēli Iseyeli tētō taa. Mpa pa pēekaya si pá kv pēyaya ηke tō pa sōpa.

²¹ Tēnaya Yosēfu kulaa na í krağa pēyaya na ka too na pá mēli Iseyeli tētō taa. ²² Ama Yosēfu nuwa si Aaselayusi tōgō kawulaya ke Yuta ke i caa Helōti lonte. Ilena sōgōntō kpa-i na tētō nti tō taa pote. Išo tasa-i mprōgú hōlvō ke i toosee taa, ilena í lōgō i tōyi Kalilee tētō taa, ²³ na í caya icatē nte pa yaa si Nasaleti

tə tə taa. Ḿpóyó pə lapə ɪsɪ ɪsə kuyəɣətutu teləsəlaa ka
yəɣətəa tə sɪ: Paa yaa-ɪ sɪ Nasaletɪ tu.

3

ɪsə Lóm Səlv Yohaani waasv
(*Maləki 1:1-8; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28*)

¹ Pə kəma na pə keesɪ ɪle, ɪsə lóm səlv Yohaani kəma
Yuta wulaya tetu taa kele na í niki waasv lapv. ² Na í
təŋ sɪ: ɪ layasɪ təntɛ, ɪsətəa Kawulaya wusa kəntɛ ké.

³ Yohaani təm ke ɪsə kuyəɣətutu teləsəlv ɪsayii ka
yəɣətaya saa wei ɪ yəɣətəa sɪ:

Nəɣəlv yəɣətəɣəna nəɣə səsəɣa ke wulaya tetu taa sɪ:
ɪ tayani Tacaa mpaav.

ɪ heɛ-ɪ-kv na kv siɣisi.

⁴ Yohaani taka yooyoonaa hontu kunti, na í ləla
tənyv tampala ke ɪ tənaya taa. ɪ təɣənaɣa nté cələŋ
na taale tuij nim. ⁵ Ḿpóyó Yosalem nyéma na Yuta
tetu tənə nyéma na Yaatanɪ nəɣə tetu tənə nyéma svv
pote ke ɪ kinj. ⁶ Na pá kuliɣi pa ɪsayatv təə ké yəlaa taa,
na Yohaani səkɪ-wɛɣe ɪsə lóm ke Yaatanɪ pəɣə taa.

⁷ Yohaani nawa Falisanaa paɣale na Satusee
nyéma paɣale na pá puki ɪ cəlv sɪ í sə-wɛɣe ɪsə lóm.
ɪlena í tə-wɛ sɪ: Akala piya mɛ, awe kpaala-mɛ na
í seeki ɪsə pááná nna a kəŋ tə? ⁸ ɪ la mpa pa yela
ɪsayatv tə pa kularəle. ⁹ ɪ taa teləsəɣi ləlv sɪ mə caa
kele Apələham. Ma heeliɣi-mɛ sɪ ye pəle pə təə ɪle,
ɪsə pəsəɣi na í lá na pɛɛ anɛ á pəsɪ Apələham piya.
¹⁰ Pa tema laale tɣv ke tuij sɪ pa huɣu-ɪ na ɪ tɛɛ ké
te. Tɣv ŋku ku ləlvəɣi pɛɛ kɣpana tə, paa hu-kv na
pá tv kəkə. ¹¹ Ma ɪle, lóm ke ma sənə-mɛɣe ɪsə lóm
sɪ pə hólí sɪ í layasa təntɛ. Ama ma waalı wei ɪ kəŋ
tə, pəntv kəla-m təŋ təcaɣacaya. Ma ta tala má husɪ ɪ

nəəheε taa ntaŋkpala mʊsʊyʊ maɣamaɣa. ʉlé ɪ ká sɔ-me na Feesuɣu Naŋŋtu na kəkə. ¹² ʉ təkə ɪ kʊfalʊyʊ ke ɪ niŋ taa. ʉ ká fala pə təna təcayacaya, na ɪ suu pee ke ɪ kprou taa. Ama ɪ ká tʊ ləɔtʊ ke kəkə ŋka kaa ten tɔ ka taa.

Yesu Iso lʊm sɔv
(*Maləki 1:9-11; Luku 3:21-22*)

¹³ M'p'ɔy' Yesu luna Kalilee na ɪ kəɔ Yaatanɪ ke Yohaani cəɔ si Yohaani ɪ sɔ-ɪ Iso lʊm. ¹⁴ Ama Yohaani ta tisi. Haləna ɪ tɔ si: Pə nəɣəsəna ɪsu nάά sɔna ma, na ɪ məli na ɪ kəŋ ma kiŋ na?

¹⁵ Tənaɣa Yesu cə Yohaani si: Yele na pə lá mpv. Pə weε si tə yoosi pə təna mpi Iso yəɣɔtaa si tɔ la təɣɔ.

M'p'ɔy' Yohaani tisa. ¹⁶ Pa tɛma Yesu ké Iso lʊm sɔv ʉlena ɪ lu lʊm taa. Tənaɣa ɪsɔtənyʊ hɛta kpakpaa, na Yesu ná Iso Feesuɣu ɪsu alukuku na kʊ tiiki ɪ tɔɔ. ¹⁷ ʉlena pά nu pə yəɣɔtəna ɪsɔtaa si: ʉnɛɣele ma luyʊ tɛε Pəɣaya, ma laŋle hɛɛna-ɪ sɔsɔm.

4

Satanɪ maɣasʊyʊ ke Yesu
(*Maləki 1:12-13; Luku 4:1-13*)

¹ Pə waali ké Feesuɣu pona Yesu ké wʊɔɔɔɔ tɛtʊ taa si ʉlɔɣɔ ɪ maɣasi-ɪ. ² Yesu tɛma nəɣɔ həkʊyʊ ke ɪlim na ahoɔ ke kʊyɛɛŋ nule. ʉlena nɣɔɣɔsi kpa-ɪ. ³ M'p'ɔy' ʉlɔɣɔ kpɛntəna-ɪ na ɪ təm-ɪ si: Ye n ké Iso Pəɣaya yəɣɔti na pee anε á pəsi təɣənaɣa.

⁴ Yesu cə-ɪ si: Pa ŋmaawa Iso Təm taa si pə taya təɣənaɣa tike ke yʊɔ ká hikina weesuɣu. Ama təm təna nti tə lukəna Iso nəɣɔ taa tɔ tɔ kiŋ tɔtəɣɔ.

⁵ Pæle pæ waali, Iløγov pona Yesu ké icate nanη nyøntε taa na í kpaasi-ι Isø tæseεle comcom nøγø taa,

⁶ na í tømι-ι si:

Ye n ké Isø Pøyaya,

lu cæne na ñ ηmaa ate.

Pæ taγa polo, pa ηmaawa Isø Tøm taa si:

Isø ká heeli ι isøtaa tillaa ke nyá tøm si pá paasəna-η teu.

Na paa teeli-η pa niη taa si pó taa kəə na pæle natəli tə co-η.

⁷ Ama Yesu cə-ι si: Pa ηmaawa Isø Tøm taa tətə si, n kaa maγasi nyá Caa Isø si n naa ι waali.

⁸ Iləna Iløγov tasa Yesu ké ponav ke puyv ηku kv kvla səsəm tə kv təə na í hulι-ι antulinya kawulasi təna na si teeli, ⁹ na í tømι-ι si: Ye n ka həntι-m ate na ñ σεε-m, maa ha-η mpv ιni pə təna.

¹⁰ Mpróγú Yesu cə-ι si: Satani, tεε. Pa ηmaawa Isø Tøm taa si, n ká σεε nyá Caa Isø, na ι tike ι təmle ke n ká la.

¹¹ Tənaγa Iløγov yela Yesu. Iləna isøtaa tillaa kəə na pá paasəna-ι.

Yesu caaləγι ι təmle ke Kalilee

(Maləki 1:14-15; Luku 4:14-15)

¹² Yesu nuwa si pa tv Yoħaanι ke saləka, iləna í tεena Kalilee. ¹³ I yela Nasaleti, iləna í polo na í caγa Kapənahum. Icate nte tə wε Kalilee lom nøγø ke Sapuləη na Nefətali pa tetv taa tə. ¹⁴ Mpróγú pə lapa isu Isø kvγəγətutv teləsulv Isayii ka γəγətəa tə si:

¹⁵ Sapuləη tetv na Nefətali tetv,

na tenku təə təə, na Yaatanι waali,

na mpa pa ta ke Yuta nyóma tə pa Kalilee.

¹⁶ Pə yəlaa mpa pa caγa səkpetvγv taa tə, pu na-wε tənyau isu kəkə.

Na mpa pa caya s̄əm s̄əkr̄et̄v̄ȳu ɪc̄at̄e taa t̄ə,
p̄u ná pa t̄ə t̄ənyau.

¹⁷ P̄ə k̄p̄aȳav̄ waat̄v̄ ɪn̄i t̄ə Yesu s̄v̄v̄ waas̄v̄ lap̄v̄ na í t̄əŋ
s̄i: ɪ laȳas̄i t̄ənt̄e, ɪs̄ətaa Kawulaya w̄s̄a k̄ənt̄e.

*Yesu yaav ke tiina kpalaa liyiti
(Malaki 1:16-20; Luku 5:1-11)*

¹⁸ Yesu t̄əŋaya Kalilee t̄əŋku n̄əɣ̄ə n̄əɣ̄ə, ɪlena í ná
tiina kpalaa ke naale. Sim̄əŋ wei pa yaa s̄i Piyee
t̄ə na ɪ neu Ant̄əli, na pá t̄v̄ɪ puluȳu ke t̄əŋku taa.

¹⁹ T̄əŋaya Yesu t̄əma-w̄e s̄i: ɪ k̄əə na má la-m̄e na í
puuki ȳəlaa ɪsu í puukuɣ̄u tiina t̄ə.

²⁰ M̄p̄úɣ̄ú p̄eɛ pa yela pa puluŋ na pá t̄əŋi-
k̄p̄ak̄p̄aa.

²¹ ɪ tasa pote ke p̄əc̄ə, ɪlena í ná Sepetee p̄əyal̄v̄
Saaki na ɪ neu Yohaani na pa caa Sepetee pa w̄e
k̄p̄ul̄v̄ȳu taa na pá t̄aȳan̄əɣ̄i pa puluŋ. T̄əŋaya Yesu
yaa-w̄e, ²² na pá yeɛ pa caa na k̄p̄ul̄v̄ȳu na pá t̄əŋi-
k̄p̄ak̄p̄aa.

²³ Yesu c̄əəwa Kalilee t̄ətv̄ t̄əna na í s̄eɣ̄es̄i Yuta
nȳəma t̄ək̄ot̄il̄enaa taa, na í k̄p̄aal̄i ɪs̄ə Kawulaya
Laapaal̄i Kupaŋ. Na í waas̄əɣ̄i ȳəlaa taa kut̄ənt̄v̄naa
na acamaa t̄əna. ²⁴ M̄p̄úɣ̄ú ȳəlaa nu Yesu t̄əŋ ke Sili
t̄ətv̄ t̄əna taa. Na pá k̄əna-ɪ ȳəlaa t̄əna mpa kut̄əməŋ
na w̄s̄as̄i p̄aȳal̄e t̄əŋna k̄v̄nȳəŋ t̄v̄ȳu t̄ə. Al̄əɣ̄əhilaa na
timle nȳəma na kut̄əŋ kut̄v̄v̄l̄əɣ̄v̄ nȳəma, na í waas̄i-
w̄e. ²⁵ Samaa s̄əs̄ə t̄əŋaya-ɪ k̄é. Pa luna Kalilee na
Acal̄e Naan̄v̄wa t̄ətv̄, na Yosalem na Yuta na acal̄e
nna a w̄e Yaatan̄i waal̄i t̄ə.

5

Yesu waasv ke p̄v̄ȳv̄ t̄ə (titite 5 na 6 na 7)

¹ Yesu nawa samaa, ulena í kpa puɣu tɔɔ na í caya. Tɔnaya ɪ ifalaa kpɔtɔna-ɪ. ² M'pɔyú ɪ suu-weɣe seɣesuyɔ si:

Lelenɔ nulaa tɔm
(Luku 6:20-23)

³ Mpa pa feina kalampaani tɔ pa nu lelenɔ kɛ. Mpi tɔ, mpe pa tɔnna isɔtaa Kawulaya.

⁴ Mpa pa we lanwakalle taa tɔ pa nu lelenɔ kɛ. Mpi tɔ, Isɔ ká heesi pa lanɔa.

⁵ Mpa pa wena yɔlvɔtɔ tɔ pa nu lelenɔ kɛ. Mpi tɔ, mpe paa tɔɣɔna tetɔ tɔna, ɪsu Isɔ ka heeluyɔ-we tɔ.

⁶ Mpa pa nyulayi sɔsɔm si pá tɔɣɔ ɪsu Isɔ caa tɔ pa nu lelenɔ kɛ. Mpi tɔ, Isɔ ká sɔna-weɣe teu na pá tɔ mpu.

⁷ Mpa pa wena lelɔa pɔtɔtɔle tɔ pa nu lelenɔ kɛ.

Mpi tɔ, Isɔ ká nyɔni mpe pa pɔtɔtɔle.

⁸ Mpa pa lotu taa hɔwee tewa tɔ pa nu lelenɔ kɛ. Mpi tɔ, paa na Isɔ.

⁹ Mpa pa tɔɣɔnayi yooɔ ke lelɔa heku tɔ pa nu lelenɔ kɛ.

Mpi tɔ, Isɔ ká yaa-weɣe ɪ piya.

¹⁰ Mpa pa laki Isɔ kuvacaam na pá naasayi-weɣe pɔ tɔ tɔ pa nu lelenɔ kɛ.

Mpi tɔ, mpe pa tɔnna isɔtaa Kawulaya.

¹¹ Paa yɔlaa ka tɔvki-me, yaa pa naasayi-me, yaa paa looli ɪsayatɔ na pá suu-me, si í kɛ ma ifalaa tɔ pɔ tɔ. ɪ nu lelenɔ kɛ. ¹² Waatɔ inɪ mɔ lanɔa í hee sɔsɔm, í nu lelenɔ kɛ. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, mɔ kasayaya ká tɔɔ sɔsɔm ke isɔtaa kɛ. Mpu inɪ pɔ mayamaya ke paa naasa Isɔ kuvɔɣɔtɔtɔ teləsɔlaa kuvɔma.

*Antulinya tòm na ı kəkə kupaŋka tòm
(Maləki 9:50; Luku 14:34-35)*

¹³ Meyele antulinya tòm. Ama ye tòm mpi pə ləŋ kəma na í sí, pepeye paa la na pécó pə tasa ləŋ lapu? Pə kaa waasi pulu tətə ye pə taŋa ləu na yəlaa fei nəhəe.

¹⁴ Meyele antulinya kəkə. Icate nte pa ηmawa puɣu tətə tə fei ηmesuɣu. ¹⁵ Paa musəyi fətəla na pá pamı-ı təkə tēe. Ama pa pusiɣi-ı timpi taa í wēe pu naa yəlaa tənaya təyaya taa təɣə. ¹⁶ Mpu inəɣi mə kəkə ká naaki teu ke yəlaa na pécó pá ná mə təma kupaŋa, na pá sá mə Caa wei ı wē isətəa tə.

Isə kusəsutu fei kuɣu

¹⁷ ı taa huɣu sı ma kəma sı ma kuɣi Moisi kusəsutu na Isə kuɣuɣətutu teləsəlaa takəlası. Ma ta kəə kuɣu. Ama ma kəma pə tampana huɣu kə. ¹⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, ye isətəa na ate pə wēe, kusəsutu taa pəle kuləmtəle titiliya yaa tə suka wē mpuɣú pə kaa saalı. Haləna pə təna pə kəə na pə yoosi na pécó. ¹⁹ Pə təə kə wei í ta təkı kusəsutu taa səkpətu na í seɣesı lelaa sı pəle pá taa təkı-tı tə, paa yaa-ı isətəa kawulaya taa səkpəlu. Ama ye wei í təkə tə təna na í heeliyi lelaa sı pá la mpu, puŋtu nté səsə ke isətəa Kawulaya taa. ²⁰ Ma heeliyi-me sı ye ı ta təŋ isəna Isə caa tə na pə kəli ısu Isə Təm seɣesəlaa na Falisanaa pa təŋuɣu tə, í kaa suɣu isətəa Kawulaya taa.

Páána muɣu təm

²¹ ı nuwa nti pa heela mə ləŋtaa nyəma tə sı: N kaa ku yulu. Ye wei í kuwa, paa pona-ı huɣe. ²² Ama ma, ma heeliyi-me sı, wei í təkə ı təɣəntəle na ı taa, paa pona-ı huɣe. Na ye wei í tuwa ı təɣəntəle sı:

Kumelen, paa pona-i Kotuyu səsəəv taa. Na ye wei í təma í təğəntəle si: Pə laki-η ké. Í nəğəsəna kəkə ηka ka wə tənəəsəle səsəəle taa tə ka taa səv. ²³ Ye n pona nyá kəhaham ke kətəya təlate, na n təəsı si nyá təğəntəle wəna-η natəli, ²⁴ su nyá kəhaham ke təkətəle tənə, na n polo na nyá na nyá təğəntəle í təyanı-ti. Uəna n məli na n ha nyá kəhaham mpi.

²⁵ Ye n wakəla nəğəlv na í yaa-η nənəğə, la kookalı na nyá na-i í təyanı mə təm ke mpaav taa na í ta tata həvəlv kiη. Pə taa kəə na həvəlv nάά tv-η təηtənaa niη taa na pəle pά təkı-η. ²⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo ma əsəyi, n ka təm pə tənə mpi pa pəla-η təğə fəlvəv paasi n ka luw tənə.

Wasəηkalətv təm

²⁷ Í nuwa isəna pa yəğəta si: N kaa la wasəηkalətv tə. ²⁸ Ama má heeliyi-meγe tampana si, ye wei í nyəna ləlv əlv na í nyulı-i, í təma wasəηkalətv lapv ke í nyamle taa ké. ²⁹ Ye nyá ntəğəη isəle ká hu-η, ləsi-te na n lə-təγe pooluη. Sana n lan nyá tənəvəv təə ké pəlv kəlvməm na mpi paa pəti nyá tənəvəv tənəya tənəəsəle səsəəle taa tə. ³⁰ Ye nyá niη ntəğəη ká hu-η, sətı-i na n lə pooluη. Sana n lan nyá tənəvəv təə ké pəlv kəlvməm na mpi paa pəti nyá tənəvəv tənəya tənəəsəle səsəəle taa tə.

Alv na apəlv pa yav təm

(Matiyee 19:9; Maləki 10:11-12; Luku 16:18)

³¹ Pa tu yəğəta mpv tətə si: Ye yəlv təğənəyi í əlv, í ηmaa-i kisuyu takəlaya. ³² Ama má kpaaləyi-me si, ye yəlv təğəna í əlv na pə ta ké wasəηkalətv təə, í pona əlv inəyi wasəηkalətv taa ké. Ye isu ilé í tasa saav. Na ye pa kisa əlv na nəğəlv nάά təη na í kpaγa-i, pəntv lapa wasəηkalətv ké.

Tuunav tɔm

³³ Ɔ nu isəna pa yəɣɔta ta caanaa caanaa tɔ si: Ɔ tuuwa si n ká la mpi, n kaa ye-le-wi. Ama n ka la pə təna mpi n yəɣɔtəna tuunav ke Taca isentaa təɣɔ. ³⁴ Ama má heeliyi-me si, i taa tu tuuna puluɣu paa pəcɔ. Paa isətaa. Pə taya pulu, Isə kumte nté. ³⁵ Paa ate. Pə taya pulu, i nəɔhɛɛ təsule nté. Paa Yosalem, pə taya pulu, Wulav səsə ɪcate ké. ³⁶ Taa tu tuuna nyá nyuɣu tətɔ. Mpi tɔ, n kaa pəsi na ń la na nyá nyuɣu taa nyəɔlaya kulɔmɔya hɔlɔmɪ yaa ká pili. ³⁷ Ye n ká tisi si nn, n tisi nn. Ye aai ké, n tisi si aai. Nti yulu səsəɣi tɔ tɔ tɔ tɔ lukəna lləɣu kin ké.

*Lɛɛtɔv tɔm**(Luku 6:29-30)*

³⁸ Ɔ nuwa isəna paa yəɣɔtaa si: Ye wei í yəka lelu isəle, paa yəki i nyəntɛ, na wei í hola lelu kete, paa holi i nyəntɛ tɔ. ³⁹ Ama ma heeliyi-me si, í taa feli isayatu ke isayatu. Ye nəɣəlu mpa nyá ntəɣəŋ ləkpaɣasaya, kɛɛsi-i lɛŋka. ⁴⁰ Ye nəɣəlu pona-ŋ tɔm huɣu si i lɛkəɣi nyá caɣa, tɛɛsi-i nyá kpaɪ ke cɛluɣu. ⁴¹ Ye tɔŋ tu sukə-ŋ səɣəla na tɔlasɪ si ń tɔ isu kilomɛɛtəli kulɔm, ilɛ n tɔ kilomɛɛtələnna naale. ⁴² Ha wei i sələməyi-ŋ tɔ. Taa pɛ wei i caa ń kənti-i tɔ.

*Kolontu səlɔv tɔm**(Luku 6:27-28,32-36)*

⁴³ Ɔ nuwa isəna paa yəɣɔtaa si: N ká səlɪ nyá taapalu na nyá taa kpana nyá kolontu tɔ. ⁴⁴ Ama ma heeliyi-me si í səlɪ mə kolontunaa na í səlɪmɪ Isə ké mpa pa tɔyi-meɣe kɔnyəŋ tɔ pa tɔ. ⁴⁵ Ilɛ í kpaɣa mə Caa wei i wɛ isətaa tɔ i wɛɛtu nté. Pə taya pulu, ilɛ i lakəna na ilim luki asayaa na kɔpama pa təna pa tɔ, na í kɔpəntəyi mpa pa kɛɛsaa na mpa pa ta kɛɛsi tɔ na

ί haaki tev. ⁴⁶ Ye ί sɔla mpa pa sɔla-me tɔ pa tike, pepeyele mɔ tɛwa ile? Lampuu mɔlaa mayamaya u laki mpv? ⁴⁷ Ye ί seeki mɔ taapalaa tike, ile ί tɛe lelaa ke we? Ma ta nyi isɔnaa mayamaya u laki mpv? ⁴⁸ Ι tɛ tɔkpataa ile, isu mɔ isɔtaa Caa teu tɔkpataa tɔ.

6

Nyá ti hɔlvɔv sɪ pa na-η tɔm

¹ Ι la laakali, ί taa laki yɔlaa isentaa kɛ mɔ Isɔsele kɔlapɔtv sɪ pá na na pá sa-me. Ye ί laki mpv sɪ yɔlaa ί na, mɔ Caa wei ι we isɔtaa tɔ ι kaa tasa-meɣe hav.

² Pɔ tɔɔ kɛ waatv wei n haaki liyitee ke kɔnyɔntɔnaa tɔ n kaa kpaali sɪ yɔlaa ί kena-η. Pɔ mayamaya ke cesɔlaa laki Yuta nyɔma tɔkotilenaa taa na harɛe tɔɔ sɪ pá sa-we. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesɔyi. Pa kasɔyaya ke pa hikiyi mɔpɔyɔ kpakpaa. ³ Ama nyá, ye n haaki kɔnyɔntɔnaa ke liyitee, taa yele na nyá taapalv wei ι we nyá kɔηkɔη taa mayamaya tɔ ί ná. ⁴ Saa inɪ nyá kɔcɔɔv kaa weɛ mpi yɔlaa tɔna nawa tɔ, na nyá Caa wei ι naaki mukaya tɛe tɔ ι ká feli-η.

Isɔ sɔlɔmvɔv hɔlvɔv (Luku 11:2-4)

⁵ Waatv wei ί sɔlɔmɔyi Isɔ tɔ, ί taa la isu cesɔlaa mpa pa sɔla isɔ sɔηvɔv ke Yuta nyɔma tɔkotilenaa taa na harɛe nɔɔsi na pá sɔlɔmɔyi sɪ yɔlaa tɔna ί na-we tɔ. Ma heeliyi-meɣe tampana sɪ pa kasɔyaya ke pa hikiyi mɔpɔyɔ kpakpaa. ⁶ Ama nyá, ye n caa Isɔ sɔlɔmvɔv, svv nyá nanη taa na η tɔki nyá tɔɔ, na η sɔlɔmɪ nyá Caa wei ι we tɔnaya ηmelav tɔ. Na nyá Caa wei inɪ ι naaki mpi n laki ηmelav tɔ ι ká ha-η nyá kasɔyaya.

⁷ Ye í sələməxi, í taa lələsəxi təm paɣalə ke yem isu ma ta nyi isənaa lakuyv tə. Pa huv si pa təm tayaləh təw kə pa hiki. ⁸ I taa keena-we. Pə tayə pəlv təw, mə Caa təma nyəm ke mpi pə təm caala-me tə na pəcə í sələməxi. ⁹ Isəna í ká sələmi təɣələ si:

Ta Caa wei nyá n we isətaa tə,
nyá hətə í wee katə.

¹⁰ Təɣə nyá Kawuləɣa.

Yele na nyá luyv nyəntv la
atə cəne isu tə lapv isətaa tə.

¹¹ Haa-tuyv saŋa təɣənaɣa.

¹² Hólí-tuyv suulu ke timpi tə pəntəna-ŋ tə.

Isu ta hólíɣi mpa pa pəntəɣəna-tv təɣə suulu tə.

¹³ Taa yele na tə sɔv maɣasuyv isayav taa.

Ama ləsi-tuyv Isayav niŋ taa.

[Mpi tə, nyayalə kawuləɣa təɣəlv,
na pəsvlv na teeli tv ke tam təw. Ami.]

¹⁴ Mpróɣú pə wee, ye mə təɣəntələnaa wakələna-me na í hólí-weye suulu, mə Caa wei i we isətaa tə i ká hólí-meɣe suulu tətə. ¹⁵ Ama ye u hóləxi mə təɣəntələnaa ke suulu ke timpi timpi pa wakələɣəna-me tə, mə Caa kaa hólí-meɣe suulu tətə.

Nəhəkvv kəpantv təm

¹⁶ Ye í həkə nəəsi, í taa wakəli mə isəntaa isu cesəlaa lakuyv tə. Pa səŋəxi pa isəntaa si yəlaa təna í ná si pa həkə nəəsi. Tampana ke ma heeliɣi-me ma cesəxi. Pa kasəyayə ke pa hikiɣi mpróɣú kprakpa.

¹⁷ Ama nyá, ye n həkə nəɣə, saŋ nyá isə təcəicəi, na n səɣeli nyá nyəsi. ¹⁸ Yəlaa í taa nyi si n həkə nəɣə. Ama nyá Caa wei i we ŋmelav tə i tike i ka nyəna. Nyá Caa wei i naa mpi n lakv ŋmelav tə i ká ha-ŋ nyá kasəyayə.

*Kpanɲtu ləmaɣasɛɛ wɛ timpi tɔ tənaya ɪ akalɔyɔ wɛɛ
(Luku 12:33-34)*

¹⁹ ɪ taa kaaki mə wɛnaw kɛ atɛ cənɛ timpi pukasi na kəkətaya wakələyi na ɲmulaa ká wakəli nənɔɔsi na pá ɲmulɪ tɔ. ²⁰ Ama í kaaki mə wɛnaw kɛ ɪsɔtaa timpi pukasi na kəkətaya fɛi sɪ pə wakəli pɔlv, na ɲmulaa kaa tɔli na pá ɲmulɪ tɔ. ²¹ Pə taya pɔlv tɔɔ, kpanɲtu ləmaɣasɛɛ í wɛ timpi, tənaya ɪ akalɔyɔ wɛɛ.

*Tɔnyɔv kɔnananam tɔm
(Luku 11:34-36)*

²² Yɔlv tɔnyɔv pilimile fətəla kɛlɛ ɪsɛ. Ye nyá ɪsɛ í naaki teu, pə waasəyi nyá tɔnyɔv tənaya. ²³ Ama ye nyá ɪsɛ í yɔlvmaa, nyá tɔnyɔv pilimile tənə wɛ səkɛtɔyɔv tɛɛ kɛ. Ye ɪsəna n naaki mpɔ tɔ pə pəsə səkɛtɔyɔv ɪlɛ, pɔwɛ, nyá səkɛtɔyɔv tɔm fɛi yɔɔtɔyɔv tɔtɔɔlɛ.

*ɪsɔ na liyitee pə tɔm
(Luku 16:13)*

²⁴ Yɔlv kɔlvɔm kaa pəsi na í kɛɪ yəlaa naale na í laki pa tɔma. Ye ɪ kpəpa mpɔ, ɪ ləmaɣasɛɛ kəɲ a wɛɛ lɛlv tɔɔ na í yele lɛlv. Yaa ntanyi, ɪ paasəna lɛlv na í kisi lɛlv. Mɛ ɪ kaa pəsi na í kɛɪ ɪsɔ na liyitee na í təɲ mpɔ.

*Naani tɔyɔv kɛ ɪsɔ
(Luku 12:22-31)*

²⁵ ɪ tá ná mpi pə tɔɔ ma heela-mɛ sɪ í taa nəɣəsəyi mə tɔɣənaya na mə kɔnyənyɔɔm mpi pə wɛɛ sɪ í ká təkɪ na í nyəkɪ na í hiki weesɪɲ na mə tənəɲ tɔɔ kɔtakəm tɔ. Pə taya pɔlv tɔɔ, í ta na taa sɪ weesuyɔ kəla tɔɣənaya na yɔlvɔtɔnyɔv kəla wontu kɔsusuutu. ²⁶ ɪ nyənna sumasi na í na. Su haləyi, pəyele su kɔɲ. Su nyəkəyi tɔɣənaya kɛ kɛpɛɲ taa. Paa na mpɔ mə Caa wei ɪ wɛ ɪsɔtaa tɔ ɪnɪ ɪ caləɣəna-sɪ. Na mə tá kəli

sumasi ke tam napæle? ²⁷ Paa mə taa yulu ká ku ı tæyi isæna pɔntu pæsæyi na í tuusi ı tæyi wɔle kulɔmtæle mayamaya?

²⁸ Na pepe tɔɔ ké í nəɣəsæyi mə tɔɔ kutakəm? ı nyænna tawa nyutu tukuyɔ hetu nti tɔ na í ná. Nyutu nti tu laki tæmlæ tæli. Pécó tu lukki pɔɔɲ. ²⁹ Paa na mpɔ ma heeliyi-me si wulav Salɔmɔɲ na ı tɔɲ tæna ı ta suu wontu na í tala paa tɔ taa kulɔmuyɔ ke kacɔka. ³⁰ Ye Isɔ laki kacɔka ke tawa taa nyutu nti tɔ we saɲa na cele isæntɔ pa tika-ti tɔ, ı kaa la-meyæ kacɔka na pé kæli mpɔ? ı polo í tæe, ı tæɲ Isɔ na mə taa tæcaɣacaya tɔ se. ³¹ ıle í taa pækæli mə ti si: Tu tæɣɔ-we? Yaa, tu nyɔɔ-we? Yaa, tu taki-we? ³² Ma ta nyi isænna pæekæɣæna tælyæ tam. Mə Caa wei ı we isætaa tɔ ı nyəmá mpi í nyulæyi tɔ. ³³ ı sɔ nyuyɔ na Isɔ Kawulaya na tæntæ nte Isɔ caa tɔ tɔ pæekuyɔ, na Isɔ ká ha-me tɔtæɣɔ pə tæna mpi pə kaasaa tɔ. ³⁴ ıle í taa nəɣəsæyi cele nyæntu. Cele nyæntu tælyæ cele ké. Nti tɔ mayana-ɲ saɲa tɔ, paasæna tæle tɔ tike.

7

Təma footuyɔ tam (Luku 6:37-38,41-42)

¹ ı taa footi lɛlaa, pé taa kɔɔ na Isɔ huɔna-me. ² Pə taya pulu tɔɔ, isæna í footiɣi mə tæɣɔntælenaa tæɣɔ Isɔ ká huɔna-me. Na isæna í mayasæyi mə tæɣɔntælenaa tæɣɔ Isɔ ká mayasi-me. ³ Isænaya pə lapa na ń naaki nyuliim wei ı we nyá tæɣɔntæle isəpæle taa tɔ, na ń kaa na kpátúyú ŋku ku we nyá nyæntæ taa tɔ? ⁴ Na isænaya nyá pæsæyi na ń tɔ nyá tæɣɔntæle si: Səɲ təkpi na má læsi nyá isæle taa nyuliim, na pəyele kpátúyú kayə nyá nyæntæ taa? ⁵ Cəsɔlu nyá, læsi kpátúyú ŋku ku

we nyá mayamaɣa nyá isəpəle taa tɔ, ilena pə́cɔ́ ń ná teu təcɛɛɛi na ń ləsi nyá tɔɣəntəle isəle taa nyuliim inl.

⁶ I taa kpaɣa mpi pə ké Isə nyəm tɔ na í pɛti hasi, sí taa kɔɔ na sí kuli mə tɔɔ na sí cəli-mɛ. I taa pɛti mpi pə tewa tɔɣə afanaa kin, paa feli.

Pɔɔsuyv na pɛekuyv na nənəɣə mapv təm
(Luku 11:9-13)

⁷ I sələməɣi, paa ha-mɛɣɛ. I pɛekəɣi, í hikiyi ké. I maki, pa tɔləɣi-mɛɣɛ. ⁸ Sələməlv ke pa haaki. Pɛekəlv hikiyina. Matv ke pa tɔləɣi. ⁹ Wulee mə taa awe pəɣaɣa sələma-i kakalaya na í kpaɣa pəle na í cɛle-kɛ? ¹⁰ Yaa wulee mə taa awe pəɣaɣa sələma-i tinte na pɔntv cɛle-kɛɣɛ cimte ye? ¹¹ Ye asaɣaa mə mu pəsa mə piya ke kupantv lapv, mə Caa wei i we isətaa tɔ i kaa la kupantv ke mpa pa sələməɣi-i tɔ?

¹² Isəna mə caaki si lɛlaa í la-mɛ tɔ, mu la-wɛɣɛ mpv tɔtɔ. Ye í lapa mpv, í təɣa kusəsutv təna na Isə kuyəɣəttv teləsəlaa təm təna nté.

Nənəɣə kəkɔpulaɣa təm
(Luku 13:24)

¹³ I sɔvna nənəɣə ŋka ka we təfəku tɔ. Asaala tete nənəɣə walaa ké, na pə mpaav ke paɣale təɣəɣi. ¹⁴ Ama nənəɣə ŋka ka we təfəku tɔ ka we wahala ké, pə́cɔ́ weesuyv nyəŋka nté. Yəlaa pəcɔ tike təɣəɣəna pə mpaav.

Tuyv nyəm na kv pəle kin
(Luku 6:43-44)

¹⁵ I la laakali na Isə kuyəɣəttv teləsəlaa pəpətuna. Pa kəɣ mə kin na pá cəsəɣi isu pa ké heen, sɛsɛ ilɛ sɔnsəməɣ kɔtikpitiɣa nté. ¹⁶ Pa kɔlapətuna kin ke í ká nyəna-wɛ. Yɔlv kaa kooli tuyv ŋku pa yaa

si læseŋ tɔ ku pee ke səsəu tɔə se. Pécó paa kooliyi tɔyɔ ŋku pa yaa si fiki tɔ ku pee ke kəlɔŋ tɔə. ¹⁷ Tɔyɔ kɔpɔŋku lɔləyi pee kɔpɔna ké, na tɔyɔ isayau náá lɔli pee asayee. ¹⁸ Tɔyɔ kɔpɔŋku u lɔləyi kpai pəle se. Pécó kpai tɔyɔ naa lɔləyi pəle kɔpɔnte tɔtɔ. ¹⁹ Tɔyɔ ŋku ku lɔləyi pee kɔpɔna tɔ, pa setəyi-kuyɔ na pá tu kəkə. ²⁰ Pə tɔə ké í ká nyi Iso kuyəyətutu teləsəlaa kɔcesaa mpe na pa kulapɔtɔnaa kiŋ.

*Yesu nyəm ke mpa pa nyəma-i tɔ
(Luku 13:25-27)*

²¹ Pə taya pa təna mpa pa yaa-m Tacaa Tacaa tɔ pa təna paa sɔvna isətaa Kəwulaya taa. Ama mpa pa laki ma Caa wei i we isətaa tɔ i luyɔ nyəntu tɔ pa tike paa sɔvna. ²² Kuyaku ŋku ku wule payale ká tə-m si: Tacaa Tacaa, nyá ton taa ké tə kpaaləna Iso kɔheelitu. Nyá ton taa ké tə təyɔnna aləyaa. Na nyá ton ke tə lapəna piti təma payale. ²³ Tənyaya maa cə-we təfoo si: Ma ta nyi-meyə paa pəcə. I tee í fəe-m, isayalataa mə.

*Layatu na kɔmɛleŋ pa kutuluŋ ŋmav
(Luku 6:47-49)*

²⁴ Wei i nukɔ təm nti ma yəyɔta isəntə na í təkəyi-ti tɔ, pɔntu nəyəsəna layatu wei i ŋma i kutuluɔyɔ ke pətolaɔa taa tɔ. ²⁵ Ḿpɔyó tɔv nuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluɔyɔ ŋku, na pusi su na si lu. Kutuluɔyɔ ta hoti. Mpi tɔ, pa su ku kite ke pətolaɔa taa ké. ²⁶ Ama wei i nukɔ təm nti ma yəyɔta isəntə na u təkəyi-ti tɔ, pɔntu nəyəsəna isu kɔmɛleŋ ŋku ku ŋma kutuluɔyɔ ke kanyəna taa təyɔ. ²⁷ Ḿpɔyó tɔv nuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluɔyɔ, na pusi su

na si lu. Tənaɣa kutuluɣu hotaa na pə təna pə pəsi ncaale təkpaɗa.

Yesu toŋ təm

²⁸ Yesu tɛma sɛɣesɔɣɔ, ɪlena pə cɛ samaa laŋa ke teu. ²⁹ Mpi tɔ, ɪ sɛɣesayɔ-wɛɣɛ na toŋ ɪ ta nyá. ɪ fɛi ɪsu pa ɪsɔ Təm sɛɣesɔlaa lɛlaa.

8

Yesu waasɔɣɔ ke asilima kɔtəŋ tu (Maləki 1:40-45; Luku 5:12-16)

¹ Yesu luna pɔɣɔ tɔɔ na í tii, ɪlena samaa sɔsɔ tu ɪ waali. ² Tənaɣa tənɔɣɔ tɔɔ asilima kɔtəŋ tu nɔɣɔlv ɪ kpətəna-ɪ na í sopi ɪ tɛɛ na í təmɪ-ɪ si: Tacaɗa, ye n ka tisayɔ n taa waasi-m?

³ M'pɔɣú Yesu kusa ninj na í tokina asilima kɔtəŋ tu ɪni na í cɔ-ɪ si: Teu ma tisaa, alaafəya í la.

Təne ɪnəɣi pə waa apalɔ ɪnəɣi kpaɗpaɗa. ⁴ ɪlena Yesu kpaali-ɪ teu si: Taa heeli nɔɣɔlv. Ama tɛɛ kpaɗpaɗa na kɔtɔlv na-ŋ. ɪlena n yiyisi ɪsu Moisi ka keesɔɣɔ tɔ na pá ná si pə waa-ŋ.

Yesu waasɔɣɔ ke Lom yoolaa nyɔɣɔ tu yom (Luku 7:1-10; Yohaani 4:43-54)

⁵ Yesu sukaɣa Kapənahum, ɪlena Lom yoolaa nyɔɣɔ tu nɔɣɔlv kpətəna-ɪ na í wiina-ɪ ⁶ si: Tacaɗa, ma yom nɔɣɔlv hənta təyayɔ. Kɔtəŋ kutɔlvɔɣɔ təkəna-ɪ na í saləməɣi teu. ⁷ Yesu cɔ-ɪ si: Maa polo na má waasi-ɪ.

⁸ Tənaɣa yoolaa nyɔɣɔ tu ɪni ɪ pəsənaɗa si: Tacaɗa, ma ta tala si n sɔv ma təyayɔ. Ama yɔɣɔti kɔyɔɣɔtu ke təm kɔlvɔm na ma yom hiki alaafəya. ⁹ Má ɪsəntɔ ma see ma sɔsaa ké. Pə́cɔ ma wɛna ma səkɗema na pɛle pá laki ma luɣu nyəntɔ. Má heela pa taa wei si í polo

cəne, ílé ɪ puki ké. Má heela wei si í kəə, ílé ɪ kəə tətə. Pécó ye ma heela ma yom si í la pəne, ɪ laki ké.

¹⁰ Yesu nu təm təne, ílena í pəsəna mpa pa təhaya-ɪ tə pa təə na í tə si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəyi. Ma ta nata yulu ke íseyi nyéma taa na í tɛma ɪ taa na ísə ké ísəntə. ¹¹ Ma heeliyi-me tətə si, payale ká luna ilim tɛlule na ilim tətule, na pá na Apələham na Isaaka na Yakəru paa caya təyəu ke ísətəa Kawulaya taa. ¹² Ama mpa paa ké Kawulaya nyéma tə paa lə-weye awalí ké səkretuyə taa, timpi paa casəyi kapusi na pá nyasəyi pa təyi kela tə.

¹³ Ḿpógy Yesu heela yoolaa nyuyə tu si: Kpe, ísəna mpi n tɛma nyá taa na ísə tə pu la ḿpógy teitei.

Waatu inɪ ɪ maɣamaɣa ke pə waa yoolaa nyuyə tu yom.

*Yesu waasuyə ke kútəntənaa payale
(Maləki 1:29-34; Luku 4:38-41)*

¹⁴ Ḿpógy Yesu pola Piyee təyaya, na í maɣana watu wena Piyee yəsə na í həntaa. ¹⁵ Ḿpógy Yesu tokina kútəntə niŋ na ɪ watu ya kpakpaa. Ílena í kuli na í caləsi-we.

¹⁶ Taanaya taanaa ílena pá kəna Yesu ke aləyohilaa payale. Na í yəyətɪ kuyəyətɪ na aləyaa se, na í waa kútəntənaa təna tətə. ¹⁷ ɪ lapa mpə si pé la nti ísə kuyəyətɪtɪ tɛləsulə ísayii ka yəyətəa tə si: ɪ ləsa tá ícəntə na í lə, na í mu ta kútəməŋ.

*Yesu tənyuyə nyullaa
(Luku 9:57-62)*

¹⁸ Yesu ná samaa kotina-ɪ, ílena í tə-we si pá tɛsi tɛŋku na waali. ¹⁹ Ḿpógy ísə Təm seyeəsəlu nəyəlɪ ɪ kpətəna Yesu na í tə si: Taca, maa təhəyi-ŋ nyá təpote təna taa.

²⁰ Yesu cə Iso Təm seyesəlv inı sı: Səəη wena ı lona na suması wena sı tana. Ama Yvlv Pəyaya má, ma feina nyuyv tətvlə mayamaya.

²¹ Tənaγa Yesu ifalaa taa nəγəlv ná təma-ı sı: Tacaa yele na má polo na má pi ma caa na pécó.

²² Ulena Yesu cə-ı sı: Təηı-m na ń yele na səttaa pi pa səttaa.

*Yesu heevyγv ke kacuculaya
(Maləki 4:35-41; Luku 8:22-25)*

²³ Mıpúγú Yesu na ı ifalaa pa svv kpvlvyγv taa.

²⁴ Tənaγa heelim səsəəm kulə tenku təə na lvm hola waasəγı kpvlvyγv. Ama pə pamna Yesu tooki.

²⁵ Mıpúγú ı ifalaa polaa na pá feesi-ı na pá təmı-ı sı: Tacaa, ya-tv, tə lepaya.

²⁶ Ulena Yesu cə ı ifalaa sı: Pepe təə ké səγəntv kpaamə? ı tá tε Iso na mə taa na pə təə suwe? Mıpúγú ı kulaa na í kaləna heelim na lvm, na pə təna pə hee təli. ²⁷ Ulena piti kpa pa təna na pá pəsəγı sı: Aweγe inε inı na pə kpeηna heelim na tenku lvm na pə nukəna-ı?

*Aləγəhilaa naale na afanaa pa təm
(Maləki 5:1-20; Luku 8:26-39)*

²⁸ Yesu tesa tenku kotenη lenku təə ké Katalee nyəma tətvl taa. Ulena apalaa naale luna pəlaaη taa na pá səηəγı-ı. Apalaa mpe paa hii aləγaa ké, na pa nyanη we səγəntv. Yəlaa cəlaya pa mpaav ηkvγv. ²⁹ Tənaγa pa svv kiisuyv sı: Iso Pəyalv, ta na-η suwe? N kəma sı n tvyı-tvyv wahala na pə waatv mayamaya ta tata?

³⁰ Pə pamna afanaa kaləkv səsəəv nakvli ku we pə cəlv təna na kv tuliyı. ³¹ Mıpúγú aləγaa wiina Yesu sı:

Ye n ká tǝǝni-tv, yele na té suv afanaa kalǝkv kvne kv taa.

³² Yesu cǝ-we si: I polo. Ilena pá se apalaa naale inu i waali na pá tǝena afanaa taa. Ilena afanaa tv casǝle ke yem ke kpakpaa, na pá tii kalakala na pá tv lvm na pá si.

³³ Mǝpǝyǝ afanaa tiikilaa ná loma kpakpaa na pá polo icate taa, na pá keesi pǝ tǝna mpi pǝ lapa tǝ, na isǝna alǝaa mpe pa tǝm lapa tǝ. ³⁴ Tǝnaǝa icate nyǝma tǝna luwa si pa sǝǝǝyi Yesu. Pa na-i, ilena pá tǝeki-i si í lu pa tetv taa.

9

*Yesu waasvǝv ke kvtǝǝ kvtvlvǝv tv
(Malǝki 2:1-12; Luku 5:17-26)*

¹ Yesu suv kvplǝǝv na í tǝsi tenku na í polo i mayamaya i icate taa. ² Mǝpǝyǝ pa kǝna-i kvtǝǝ kvtvlvǝv tv na í hǝnta i kpatǝle tǝǝ. Yesu nawa apalaa mpe pa naani, ilena í heeli kvtǝntv si: Ma pǝyalv, tǝki nyá ti, nyá isayatu husaa.

³ Tǝnaǝa Iǝǝ Tǝm sǝǝsǝlaa napǝli pa huv pa taa si: Apalv inǝ i kpakǝyi i ti na í keesǝǝǝna Iǝǝ.

⁴ Yesu nyǝmá nti pa huvki tǝ, ilena í pǝǝsi-we si: Pepe tǝǝ ké í huvki huvǝǝ asayǝe ke mpv? ⁵ Na nti tǝ yǝǝtǝǝv kǝla tǝlv: Nyá isayatu husaa, yaa Kvli na n tǝ? ⁶ Tǝǝ, ma hǝlí-me si Yvlv Pǝyaya má, ma pǝsǝyi na má huvsi isayatu ke ate cǝne.

Tǝnaǝa Yesu tǝma kvtǝntv si: Kvli na n kpaǝa nyá kpatǝle na n kpe.

⁷ Mǝpǝyǝ apalv inu i kvlaa na í kpe. ⁸ Samaa ná mpv, ilena sǝǝǝntv kpa-we. Na pá san Iǝǝ ké mpi pǝ tǝǝ i ha yǝlaa ke pǝsvǝv ŋkv kv taka ke mpv tǝ.

Yesu yaav ke Matiyee
(*Malaki 2:13-17; Luku 5:27-32*)

⁹ Yesu lu tēna na í tēeki, ilēna í na apalv wei pa yaa si Matiyee tō, na í caɣa lampuu tēmvlē. Ilēna í yaa-i si: Kuli na n̄ tēɣi-m.

Tēnaɣa Matiyee kvlāa na í hu Yesu waali.

¹⁰ Yesu na ɪ ifalaa na lampuu mvlāa na asayaa paɣale pa kpenta Matiyee tē na pá tōki. ¹¹ Falisanaa na mpv, ilēna pá pōosi ɪ ifalaa si: Pepe tōó ké mē caa na lampuu mvlāa na yēlaa asayaa pa kpentəɣi na pá tōki?

¹² Yesu nu pa kypōosvto, ilēna í cō si: Pə taya alaafəya nyéma nyuləɣəna fetaa. Ama kutəntvnaa ké. ¹³ Pa ŋmaawa si: Kvpantv ke ma sōlaa, pə taya kətasi. ɪ polo na í pēeki ŋmaatv tōm tōne tō hōwēē. Mpi tō, ma kōmāɣa si ma yaaki asayaa, pə taya kvpama.

Yesu keesvɣv ke nəhəkvtv tōm
(*Malaki 2:18-22; Luku 5:33-39*)

¹⁴ M̄póyó Iso Lvm Səlv Yohaani ifalaa kpətəna Yesu na pá pōosi-i si: Pepe tōó ké ta na Falisanaa tē həkəɣi nōosi na nyá ifalaa u laki mpv?

¹⁵ Ilēna Yesu cō-we si: ɪ ká pəsi na í la na akpaɣalv taapalaa wēē lanwakəlle taa na í na-we pá wēē? Aai, pələ pə fēi lapv ke paa pəcō. Pɪ kōō na pə keesi kuyaku nakvli, ilēna pá ləsi-i pa hekv. Pələɣe paa hōkō nōosi.

¹⁶ Nəɣəlv fēi wei ɪ ka tō ɪ wontuɣu kypənvɣv na saaliya kvfalaya tō, pə taya pvlv tōó, saaliya ŋke kaa hō-kv na p̄óyó kəli ɪsu ku wēē tō. ¹⁷ P̄c̄c̄ nəɣəlv kaa suu svlōm kvfam ke svlōm hulvŋ kōpəŋ taa, tōfō hulvŋ ká ya na svlōm ti na hulvŋ n̄áa wakəli yem.

Ama huluj kofañ taa ké pa suuki solbm kufam, ilena pə təna pə caɣa teu.

*Yailu pɛɛlɔ na alv tɔɣɔllv pa tɔm
(Maləki 5:21-43; Luku 8:40-56)*

¹⁸ Yesu tɔɣna-wɛɣɛ tɔm tənɛɣɛ heeluɣu, ilɛ Yuta nyóma səsɔ nɔɣɔlv ɪ kɔmɔɣalɛ, na í hoti Yesu nɔɔhɛɛ tɛɛ na ɪ tɔ sɪ: Ma pɛɛlɔ hɛɛ nɔɔnɔɔ, kɔɔ na ń tənɪ nyá niɲ kɛ ɪ tɔɔ, ɪ ká hiki weesuɣu.

¹⁹ Ḿpɔ́yú Yesu na ɪ ifalaa pa kɔlaa na pá tɔɣɪ-ɪ.

²⁰ Ḿpɔ́yú alv nɔɣɔlv, wei hatoo pusi naanɔwa na naale taa ɪ tɔɣna tɔɣɔlvɔv na pá wɛ-ɪ tɔɣ tɔ, ɪ kpɛtəna Yesu na ɪ waali tɔɔ, na í tɔkina ɪ capa ntompɔle.

²¹ Mpi tɔ, alv inɪ ɪ ka tv ɪ taa ké sɪ: Ye ma pəsaa na má tɔkina paa Yesu capa maɣamaya pu waa-m.

²² Tənaya Yesu pəsaa ɪ waali na í na-ɪ na í tɔmɪ-ɪ sɪ: Taa nyá, n tɛma Isɔ na nyá taa tɔɣɔ pə waasa-ɲ ma pu.

Tənaya pə waa-ɪ kpakpaa kɛ tənɛ inɪ.

²³ Yesu tala Isɔ təsɛɛɛ səsɔ inɪ ɪ tɔɣaya taa na í maɣana həsɪ hullaa na samaa kəkɔtɛ. ²⁴ Ḿpɔ́yú ɪ tɔma sɪ: ɪ lu cənɛ, pɛɛliya ta sɪ. Ama ka too kvtoo ké.

Ḿpɔ́yú pa wɔɣa-ɪ. ²⁵ Pa tɛma samaa kɛ ləsuvv, ilena Yesu sɔv naɲ taa, na í tɔki pɛɛliya niɲ taa na ká kɔlv.

²⁶ Ḿpɔ́yú pə tɔm yawa pa tɛtv təna taa.

Yesu waasvɣv kɛ yvlɔmaa naale

²⁷ Yesu lu təna na í tɛeki na í tala tiili, ilena yvlɔmaa narɔlɔɣɪ naale tv ɪ waali na pá kiisiɣɪ sɪ: Tafiti Pəɣaya nyənɪ tá pətɔtɔɛ.

²⁸ Yesu tala tɔɣaya taa, ilena yvlɔmaa mpɛ pá kpɛtəna-ɪ. Tənaya ɪ pɔɔsa-wɛ sɪ: ɪ tɛma-m na mə taa sɪ ma pəsəɣɪ na má la mpv?

Ilɛna pa c-i si: Eɛ, Taɔaa.

²⁹ Mry Yesu tokina pa ise na  t si: P la isu  tɛma m taa t.

³⁰ Ilɛna pa ise kuli. Mry Yesu kraala-we na ton si: Tv,  taa yeke na nylv nu yoo.

³¹ Ama pa luwa na p ya si Yesu tm ke tetv tna taa.

Yesu loou ke lyv kamumuka

³² Pɛle pa lu mry kraakraa, lena p kna Yesu ke lyhilu kamumuka. ³³ Tnaya  tyna lyv, na kamumuka svv yytyv ke kraakraa. Piti kra samaa na p ton si: T ta keesita isntyv lseyeli tetv taa.

³⁴ Ama Falisanaa n tma si: Alyaa wulav ton ke  tynyvna alyaa lelaa.

Samaa pttle kra Yesu

³⁵ Yesu cakaya acalɛ na acalisi tna na  sɛyɛsy Yuta nyma tkotilɛnaa taa. Na  laki waasv ke l Kawulaya Laapaali Kpan tm.  waakaya kutmh tna na acamaa tna. ³⁶ Yesu nynaya samaa na pttle kraa-. Mpi t, ylaa pane pa kawaya, pa feina apalv. Pa nysna heeh wei  feina tiikilu t. ³⁷ Tnaya  heela  ifalaa si: Kumtv tvwa ssm. Ama kountaa fei payale. ³⁸ Ilɛ  wiina kumtv tv si  ss kountaa ke  kumtv taa.

10

Yesu ifalaa hla

(Malki 3:13-19; Luku 6:12-16)

¹ Mry Yesu yaa  ifalaa naanvwa na naale ke  kin, na  ha-weye psvyv si p tyn alyaa na p waa kutmh tna na acamaa tna. ² Tillaa mpe pa naanvwa na naale hla nt. Kancaalaya nyh nt

Simōŋ wei pa yaa si Piyee tō, na i neu Antēli, na Sepetee pəyalv Saaki na i neu Yohaani, ³ na Filipino na Paatelemii, na Tomaa na lampuu mulv Matiyee, na Aləfe pəyalv Saaki na Tatee, ⁴ na Seloti tv Simōŋ, na Yutaasi Isəkaleeu wei i tv Yesu ke i kolontunaa nin taa tō.

*Yesu tillaa naanvwa na naale tiluyu
(Maləki 6:7-13; Luku 9:1-6)*

⁵ Yesu tila yəlaa naanvwa na naale inu na i seye-si-we si: I taa polo tetv nti tō ta ke Yuta nyəma nyəntv tō tō taa, i taa svv Samalii acaləe taa. ⁶ Ama i polo Iseyeli nyəma mpa pa lepa isu heej tō pa cəlv. ⁷ I ká laki waasu na i heeliyi mə mpaav taa si: Isətaa Kawulaya wvsa kənte. ⁸ I waa kvətəntvnaa, na i feesi səttaa, na i waasi asilima kvətəŋ nyəma, na i təyənı aləyaa. Mə hika faalaa ké, i ha tətəyə faalaa. ⁹ I taa tv mə sipanaa taa ké liyitee, paa nna. ¹⁰ I yele mə mpaav huluv. I taa tənı tokonaa, i taa ləe ntəŋkpala, i taa təkı kvátóyó. Mpi tō, təmlə latv na i caləsvyv ké.

¹¹ Ye i svv icate yaa icaliya nakəli ka taa, i pəeki wei i luyv wəe si i ká mv-me tō, na i caya təna haləna mə tēv. ¹² Ye i svv təyaya nakəli ka taa ilə i tō si: Isə i ha-meye alaafəya. ¹³ Ye təyaya ŋke ka nyəma i mv-me, pu la-we isu i kooluyv tō. Ama ye pa kisa-me, mə koolee i məli mə tō. ¹⁴ Ye pa kisa-meye mvyv yaa mə təm nuv ke təyaya nakəli yaa icate natəli tō taa, i lu na i kpiisi-weye mə nəhəe mvsyv na i tē. ¹⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, Sətəm na Kəməv tetv kaa na wahala ke Hvule wule na pə kəli icate nté.

*Wahalanaa mpa paa kəv tō
(Maləki 13:9-13; Luku 21:12-17)*

¹⁶ Ǫ nyəni, ma tiliyi-me isu heeŋ ke sɔnsɔməŋ heku. Ǫ la laɣatv isu tomaa, na təpamm isu alukukunaa. ¹⁷ Ǫ la laakali, yəlaa ká yaa-meɣe puloonaa taa. Paa ma-meɣe akpatεε ke Yuta nyóma təkotilenaa taa. ¹⁸ Paa yaa-meɣe nənəəsi ke tetv təkəlaa na awulaa səsaa pa kiŋnaa ke ma təə. Ǫlena pə́cɔ́ í hólí ma təm tampana ke pa na mpa pa ta ke Yuta nyóma tə pa isentaa. ¹⁹ Waatv wei paa pona-meɣe puloonaa taa ké mpv tə, í taa nəɣəsi nti í ká yəɣətí na isəna í ká yəɣətí-tí tə. Pə waatv í talaa, pu tv mə luuŋ tee ké kpakpaa ke nti í ká yətətí tə. ²⁰ Mpi tə, pə taya mə kiŋ ke mə kuyəɣətutv ka luna. Ama mə Caa Feesuyv ká yəɣətəna na mə nəəsi.

²¹ Yəlaa ká kuli na pá hólí pa taalvnaa yaa pa newaa sɪ pá kv-we. Cεcεnaa ká la pa piya ke mpv tətə. Piya səle su kuli sɪ nyóma təə sɪ pá kv-we. ²² Yəlaa təna taa ká kpana-meɣe ma təə. Ama wei í nyaya apalv tv na í tala tənaya, pɔntv nyvɣv ke pu ya. ²³ Ye pə kəma na pá tv-meɣe kɔnyəŋ ke ɪcatε natəlí tə taa, í se na í polo lente taa. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cεsəyi, í kaa te Ǫseyeli acalεε ke cəəv na pə́cɔ́ Yvlv Pəyaya má ma kəə.

²⁴ Təmle kpeləməlv ta kəli ɪ hullv. Pə́cɔ́ ɪfalv nəɣəlv ɪ fei wei ɪ kəla ɪ caa tə. ²⁵ Ye pə lapa təmle kpeləməlv isu wei ɪ hólóyí tə, pə mayanaa ké. Na ye pə lapa ɪfalv isu ɪ caa pə mayanaa tətəɣə. Pa ta kisi təyaya Caa ke tvv sɪ Pesepule, kacanfanə təyaya nyóma na?

*Ǫə seu təm
(Luku 12:2-7)*

²⁶ Ye mpv ɪε, í taa nyana yəlaa. Pə təna mpi pə ŋmelaa tə, isu pə tɛma na pə́ kuli pə təə. Pə təna mpi pə lapa mukaya tee tə, isu pa tɛma na pá nyɪ-wɪ. ²⁷ Pə təə ké təm nti ma ŋmεsəyi na má heeliyi-meɣe ahoə

tə, í kpaali-təyi ilim taa. Na nti pa weləta mə ħkpaŋŋ taa tə, í kpaali-ti na nəyɔ səsəyɑ. ²⁸ I taa nyana mpa pa pəsəyi na pá ləsi yulv weesuɣu tike, na pə waali paa pəsəyi pulv tə. Ama í se Iso, inɪ ɪ pəsəyənɑ na í kv yulv. Pəyele ɪ pəsəyi na í tv-ɪ tənaaasələ səsəələ taa. ²⁹ Pə taya sumpwɔwɔnaa naaleɣe pa pɛtəyi santii kulɔm taa? Pəyele kulɔm nyɔv u leki na pə tá luna mə Caa kiŋ. ³⁰ Mpv inɪ tətəyɔ na mə nyɔv taa nyəsəsi, Iso nyəmá sɪ tənɑ sɪ nyɔv ké. ³¹ Ye mpv í taa nəyəsɪ. I kəla sumpwɔwɔnaa təcayacaya.

*Yesu Kilisiti mɔyɔ yaa ɪ kisuyu
(Luku 12:8-9)*

³² Ye yulv ta ħmɛsɪ sɪ ɪ ké ma nyəŋ, ma maɣamaya maa tisi ma Caa wei ɪ we ɪsətɑɑ tə ɪ ɪsɛntɑɑ sɪ pɔntv ké ma nyəŋ tətə. ³³ Ama wei í kpɛɛsa yələɑ ɪsɛntɑɑ sɪ ɪ ta nyɪ-m, ma maɣamaya maa tə ma Caa wei ɪ we ɪsətɑɑ tə ɪ ɪsɛntɑɑ sɪ ma ta nyəmɪ-ɪ tətə.

*Yələɑ fayav ké Yesu tə
(Luku 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ I hvv sɪ hɛɛsɔyɔv ké ma kənɑ antulinya taa? Aai, yooov ké ma kənɑɑ. ³⁵ Ma kəmaya sɪ ma yoosiyi cɛcɛ na ɪ pəyaya, na pɛələ na ɪ too, na poolu na paŋ alv nyəŋ. ³⁶ Yulv təyaya nyəma maɣamaya ká pəsəna ɪ kolontunaa.

³⁷ Ye wei ɪ sələyɪ ɪ caa yaa ɪ too na pə kəli ma, ɪ ta tala í la ma ifalv. Na ye wei ɪ sələyɪ ɪ pəyalv yaa ɪ pɛələ na pə kəli ma, ɪ ta tala í la ma ifalv. ³⁸ Ye wei ɪ ta səyəlɪ ɪ səm tesika na í təŋɪ-m, pɔntv kaa pəsɪ na í la ma ifalv. ³⁹ Wei í nyənɑ ɪ weesuɣu təcútutu, ɪ tɛŋna səpv. Ama wei í lapa ɪ təyi awusa ké ma tə, pɔntv ká hikina weesuɣu.

*Cele kasεεσι
(Malaki 9:41)*

⁴⁰ Ye wei í mu-me, maya ι muwa. Na ye wei ι mu-ma, puntu mu wei ι tila-m taya. ⁴¹ Ye wei ι mu Iso kuyayotutu teləsulə nəyalə sı ι ké Iso nyəη tə pə təə, puntu ká hiki kasəyaya ηka Iso kuyayotutu teləsulə ká mu tə. Na ye wei í mu yulə wei Iso nyənəηi kupaη tə sı ι ké kupaη tə pə təə, puntu ká hiki kasəyaya ηka paa ha yulə kupaη tə. ⁴² Tampana ke má, ma heeliyi-me, wei í ha lum sasala ane a mayamaya ke piya səne sı taa nakəli ke ka ké ma ifalə tə pə təə, puntu kaa laη pə kasəyaya.

11

*Iso Lum Solə Yohaani tiluyu ke Yesu kiη
(Luku 7:18-35)*

¹ Yesu tēma ι ifalaa naanəwa na naale ke pə tənaya keesəyə ke mpə, ilena í kulə tēna na í tēe sı ι seyesəyi na í lakı waasə ke acalee taa.

² Lum Solə Yohaani wε saləka taa na í nu pa yəyətəyi nti nti Kilisiti lakı tə pə təm. Ilena í tili ι mayamaya ι ifalaa taa napəli, ³ sı pá pəəsı-ı sı: Nyayale wei ι təm paa təma sı ι ká kəə tə, yaa nəyalə wεε ι kəη tə taη ilē?

⁴ Mpyúyú Yesu cə-we sı: I polo na í keesi Yohaani ke nti í nukı na nti í naaki tə sı, ⁵ yuləmaa naaki, kaakalası təη, na tənuyə təə asilima kutəη nyəma naaki nyuyə, ntamaa nukı, sətaa ná feη. Pécó konyəntənaa ná təηna Laapaalı Kupaη ke nuw. ⁶ Wei ι naani kaa lu ma təə tə puntu nu leleη ké.

⁷ Yohaani ifalaa mpe pa kəma na pá kpe, ilena Yesu sən samaa ke Yohaani təm pəəsəyə sı: Pepeye í ka pola wulaya tetə taa ké nav ye? Heelim makı na pé

ciyitiyi səsəncəŋa ŋka tə? Anı pə taya təle. ⁸ Ue pepe nav ke í polaa? Yaa yulv wei ı suu kacəka wontu tə? Təv mpa pa suuki kacəka wontu tə awulaa téesı taa ké pələ pa wεε. ⁹ Ue pepe mayamaya ke í ka tu pola nav? Yaa İso kuyəğətutv teləsulv nəğəlv? Tampam, İso kuyəğətutv teləsulv ké. Halı ma heeliyi-me sı ı tu kəla mpv. ¹⁰ ı təm ke pa tu ŋmaawa İso Təm taa sı: Nyəni, ma tillu ntə ma teləsəyi nyá nəğə təv, sı í tayanı nyá mpaav na ní kəŋ. ¹¹ Ma heeliyi-meγe tampana sı, yulvpiya təna taa nəğəlv fei wei ı kəla İso Lvm Səlv Yohaanı tə. Ue paa na mpv isətaa Kawulaya taa səkpelu mayamaya tεε-ı. ¹² Hatoo pə krayav waatv wei İso Lvm Səlv Yohaanı lakaya waasv na pə tana saŋa tə, isətaa Kawulaya hikuyv ké isəle kuseemle təm ké. Na mpa pa sεesa ıse tə mpe pa hikiyina-ke. ¹³ İso kuyəğətutv teləsəlaa təna na Moisi kəsəsutv kraala Kawulaya ŋke ka təm, haləna pə tala Yohaanı kəntε. ¹⁴ ı caa ma təm mvyv təğə, təfə ma heeliyi-me sı Yohaanı ınəğələ İlii wei paa təma sı ı ká məli tə. ¹⁵ Ye í ké nulaa í nu.

¹⁶ Pepeγe maa kεəsəna kufalan yəlaa panε? Pa nəğəsəna ké ısu piya cakuyv kataası taa na sı təŋ təma sı: ¹⁷ Anı tə mapa-meγe soo sı í paa, na í kisi. Pəcə tə wii səm wula, pə ta cε mə laŋa na í wii. ¹⁸ Təv, Yohaanı ná kəma, u təkı, u nyəəkı səlvm, na pá yəğətəyi ılé sı ı ké ıləğəhilu. ¹⁹ Yulv Pəyaya má, ma kəma na má təkı na má nyəəkı, ıləna pá tayanıyi maya təm tətə sı ma ké hilitu na səlvnəğəlv. Aaiyee sı lampuu mvlaa na asayaa pa ceu ké. Ama İso layatv hula pə teu.

*Yesu kalənav ke acalεε
(Luku 10:13-15)*

20 Μρύγύ Yesu σου αcaλέε nna a taa ι wiisa piti tēma paγale lapu tō a nyóma ke kalēnav na tonj. Mpi tō, pa ta layasi tōnte. I tōma-weyε si: 21 Hai, Colaseη nyóma me, mō tōm we waiyo. Hai Petesaita nyóma me, mō tōm we waiyo ké. Piti tēma nna pa lapa-yeyε mō hekv taa tō, ye isu isēntō Tiii na Sitōη pa acalēε taa ke paa lapa-yε, isēntō paa tēma suuu ke lāyaya wontu isu fōlētōnaa taka na pá pēli pa tōō ké tōluma si pō hólí si pa caa pa layasi tōnte. 22 Pō tōō ké ma heeliyi-me si paa hólí suulu ke Tiii na Sitōη acalēε nyóma ke Hvule kuyaku wule na pō kēli-me. 23 Pō kaasuyu Kapōnahum nyá tō, n huv si n ká pu na í kalēsēna hatoo isētōnyu na? Ama paa tisi-η ké tēfe ke tuu tēnaasēle sōsōle taa. Pō taya pulv piti tēma nna pa lapa nyá taa tō. Ye Sōtōm ke paa lapa-yε, isēntō ι ka tapōna saηa. 24 Pō tōō ké ma heeliyi-me si paa hólí Sōtōm ke suulu ke Hvule wule na pō kēli-me.

*Yesu kij heesuyu tōm
(Luku 10:21-22)*

25 Waatu inēyi Yesu yōyōtaa si: Hai, ma Caa, isōtaa na atē pō tv, ma sēε-η. N ηmesa tōm tēneyε layatōnaa, ilēna n kuli-tēyi piya. 26 Ma Caa, pōpōtv fēi ma sēε-η. Nyá iní nyá luyū tu lapōna mpv.

27 Ama ma Caa cēla-m pō tēnaya. Ye pō taya ma Caa tike nōyōlv ta nyi Pōyalv. Na pō taya Pōyalv tike, nōyōlv ta nyi Cēε tōtō. Aηha, ye Pōyalv nōkēna si ι hólíyí wei pō paasi.

28 Mē mpa ι kawa na mō sēyōla nu-me tō, mō tēna í kōō ma cōlv na má yele na í heesi. 29 I yele na má tōki-meyε teu na má seyεsi-meyε ma layatv. Pō taya pulv tōō, ma wēna suulu na má we tōpamm, na mō

mayamaya í ká hεεσι. ³⁰ Mpi pə təə tə, ye ma təkka-me í nukí lelenj ké, na səyəla nna maə sukí-me tə a fεi yunj.

12

*Yesu keε kuyaku kuhεεsyuv tu
(Maləki 2:23-28; Luku 6:1-5)*

¹ Pə waalı ké Yesu tεεkayana təyənaya pee taale natəli tə kinj ke kuyaku kuhεεsyuv nakuli ku wule. Mpyóyó nyəyəsí kpa ı ifalaa, ılena pá suv təyənaya pee pεlɔyuv na pá təkí. ² Falisanaa ná mpv, ılena pá yəyətí-ı sı: Nyənı, nyá ifalaa lakuyv mpi pə fεi lapv ke kuyaku kuhεεsyuv wule tə yee?

³ Tənaya Yesu cə-we sı: Ye mpv í tá kala mpi Tafiti lapa waatv wei nyəyəsí pu í na mpa paa we ı cələ tə? ⁴ ı suv ıso təyaya taa na í kpaɣa potopotonaa mpa paa su ıso tə na í na ı yəlaa pá təyó. Pəyele potopotonaa ısu mpv tá ké mpa yəlaa təna ka təyó tə. Ama kətəlaa tike ka wenna mpaa sı pá təyó-we. ⁵ Yaa í ta kala Moisi Kusəsıtu taa sı kətəlaa ta nyı kuyaku kuhεεsyuv ke waatv wei pa tənna təmle lapv ke ıso təsεεle taa tə. Pəyele nəyólɔ u nyənəyí-we ısu pa wakələyí-ku. ⁶ Ma heeliyi-me sı pulɔrv we cəne na pə kəla ıso təsεεle. ⁷ Pa yəyətə ıso Təm taa sı: Kvpantv ke ma səlaa, pə taya kətasi. Ye í ka cəkəna təm tənε tə huwεε í taa tv yəlaa panεyε kvpəntvyv ke yem ké mpv. ⁸ Yılv Pəyaya mayale kuyaku kuhεεsyuv Səsə.

*Nkpaləkpəkaya tu
(Maləki 3:1-6; Luku 6:6-11)*

⁹ Yesu lu təna, ılena í suv Yuta nyəma təkotile natəli tə taa. ¹⁰ Pə pamna nkpaləkpəkaya tv nəyólɔ ı ka we təna. Mpyóyó mpa paa we təna tə pa caakaya pa hiki timpi paa waana Yesu tə. ılena pá pəəsı-ı sı: Ta

mpaav taa, paa waasi yulv ke kuyaku kuhεεsuyv wule yaa isəna?

¹¹ Tənaγa Yesu pəəsə-we si: Mə taa awe wena heu kulvm təkəŋ na heu inı í hoti púyó səsəv nakulı ku taa ké kuyaku kuhεεsuyv wule, na í yele-ı ləsuyv si pə ké kuyaku kuhεεsuyv? ¹² Na yulv na heu ke we? Təv, ye mpv pa pəsəyi na pá waasi yulv ke kuyaku kuhεεsuyv wule mεε.

¹³ İlena Yesu tə ŋkraləkpekaya tv inı si: Təv, loosi nyá nin.

Nkraləkpekaya tv loosa ı nin, İlena ı nin məli teu təmmam isu İeləŋ. ¹⁴ Tənaγa Falisanaa polaa na pá caya na pá maγasi isəna paa la na pá ku Yesu tə.

İsə təmlε tv ləsuyv təm

¹⁵ Yesu nu mpv, İlena í se təna na yəlaa payale təŋı-ı. Ntəna í la na pa təna mpa paa ké kutəntənaa tə pá hiki alaafəya. ¹⁶ Ama ı kpaala-wεγε teu si: İ taa yele na pá nyı ma təv. ¹⁷ Pə İapa mpv si pə la nti İsə kuyəγətutv teləsulv İsayii ka yəγətuyv tə si:

¹⁸ İsə yəγətəa si,

ma təmlε tv wei ma ləsaa təγəlv.

Wei ma səlaa na ma İanle hεena səsəm tə.

Maa tv ma Feesuyv ke ı taa.

İ ka heeli hıvnav təm ke piitimnaa.

¹⁹ İ na nəγəlv pa kaa yoo.

Pəyele pa kaa nu ı tan.

Pa kaa na-ı na í lakı faaci ke samaa taa ke ıcate patəma taa.

²⁰ İ kaa tεεsi isəkpuluyv tv isəle ke nanıtyv.

İ kaa tεεsi teesuyv ke fətəla

wei ı kəkə tənna fıynuyv tə.

Haləna í te sıyısuyv təm nyuyv ke kusuyv.

21 Katenḡa tēna yēlaa ká tekiyi-i.

*Yesu cəv ke i təm tvlaa
(Maləki 3:22-30; Luku 11:14-23)*

22 Mḡyú pa kəna Yesu ke iləḡohilu wei u naaki pəyele u yəḡətəyi tə. İlena Yesu la na í suv yəḡətuyv na nav. 23 Mḡyú piti kpa yēlaa tēna na pá tə si: Yaa Tafiiti Pəyalv inəḡəle?

24 Ama Falisanaa ná kəma na pá nu mpv, ilena pá tə si: Aləḡaa səsə wei pa yaa si Pesepule toḡ ke apalv inə i təḡənəḡəna aləḡaa lemḡa.

25 Yesu ná cəkəna pa taa hḡwəe, ilena í tə-we si: Ye kawulaya í wəe na ka taa yēlaa fei nəḡə kuləmaya, nəənəə ka yawaya. Na icatə í wəe na tə taa yēlaa yaa ye təyaya wenna na ka taa nyəma fei nəḡə kuləmaya, nəənəə ka yawa. 26 Ye Satan i təḡənəḡi i ti, ilə pə wə isu i kawulaya nyəma yooki pa taa pa tike nté. Na saa in i kawulaya nyuyv nté ka isəna? 27 Ye iləḡəv Pesepule toḡ ke ma lookina aləḡaa isu mə huḡkuyv tə, ilə awe toḡ ke mə pəyalaa ná lookina pa nyəma? Tənaya mə pəyalaa mḡe pa maḡamaya paa kəna mə təm. 28 Ama ye İso toḡ taa ké ma lookina aləḡaa, ilə İso Kawulaya wə mə tēe mə tēe ké.

29 Nəḡəlv kaa pəsi na í suv yulv toḡtv təyaya si i kuuki i wontu na í ta tēmi-i ḡmisi ke həkuyv. Ama i kpa-i ké na í həkə təkənkeḡ na pəć í suv wontu kuuu ke təyaya taa.

30 Wei i fei ma təə tə, puntv ké ma kolontu ké. Na wei u səḡna-m təəsvv tə i yaasəyi ké. 31 Pə təə ké ma heeliyi-me təfoo si paa yēlaa kuwakələm ka təə isəna, yaa paa yəḡəti isayətv isu wə, İso pəsəyi na í húlí-wəḡe suulu. Ama wei i ka yəḡəti isayətv ke Feesuyv Naḡḡtv təə tə, pa kaa húlí puntv ke suulu. 32 Ye wei

ι γῶγῶτα Ὑλο Πᾶγαγα μά, ma τῶ κέ ἰσαγatu, paa hólí púntu ke suulu. Ama wei í γῶγῶτα Feesuyu Nanηtu τῶ κέ ἰσαγatu, púntu kaa na suulu, paa saηa, paa cele.

Tuyv nyam na kv p̄ale kinj
(Luku 6:43-45)

³³ Tuyv í lul̄ayi pee kupana ke pa t̄aj si kv k̄e tuyv kupan̄kv. Na tuyv í lul̄ayi pee asayee ke pa t̄aj si kv ke tuyv ἰσαγav. P̄e taya pulv τῶ, tuyv lul̄yuv kinj ke pa nȳajna-kv. ³⁴ Akala piya me, ἰσ̄naya me mpa í k̄e asayaa τῶ í k̄a p̄asi na í γῶγῶti t̄am kupantu? P̄e taya pulv, ἰσ̄na yulv lotu taa τῶwa τῶ ἡp̄yúv ι γῶγῶtaya hól̄yí. ³⁵ Yulvpaη kupantu luk̄ana tuu ι lotu taa kupantu kinj k̄e. Ilena ἰσαγav ini íl̄e ι ἰσαγatu luna tuu ι lotu taa ἰσαγatu kinj. ³⁶ Ma heeliyi-me si Hv̄ule wule paa p̄asi ȳelaa na paa heelina pa mayamaγa pa n̄asi ke paa t̄maya kpai nȳajka ηka pa γῶγῶta yem τῶ. ³⁷ P̄e taya pulv, nȳa γῶγῶtaya taa k̄e paa nȳana si nȳa t̄m tewa yaa τῶ s̄pa.

Piti t̄amle nyulvyv
(Malaki 8:11-12; Luku 11:29-32)

³⁸ Ἰp̄yúv Iσ̄ T̄am seγes̄elaa nap̄eli na Falisanaa nap̄eli pa t̄ma Yesu si: Tacaa, τῶ caa si ἡ la-tuyv piti t̄amle nat̄eli na t̄e ná.

³⁹ T̄naya Yesu t̄ma-we si: Kv̄falan̄ ȳelaa asayaa mpa paa t̄ej Iσ̄ na pa taa τῶ pa caa p̄a ná piti t̄amle nat̄eli. Ie pa kaa na nat̄eli, ye p̄e taya Iσ̄ kv̄ȳaj̄ot̄utu tel̄esulv Yonaasi nȳante. ⁴⁰ P̄e taya pulv, ἰsu Yonaasi cayav tinte s̄as̄ole lotu taa k̄e kv̄ȳeη tooso k̄e ilim na ahoo τῶ, mpv t̄at̄aj̄o Ὑλο Πᾶγαγα μά maa caya tetv t̄e k̄e kv̄ȳeη tooso ke ilim na ahoo. ⁴¹ Ye p̄e tala Hv̄ule wule Ninifi nȳama k̄a kv̄falan̄ ȳelaa pane pa t̄m. P̄e taya pulv, kv̄yan̄ku pele pa nu Yonaasi

waasu tɔ pa yela pa isayatu ke kpakpaa ké. Pəyele pulupɔ we cəne na pə tɛɛ Yonaasi inɪ. ⁴² Na ye pə tala Hɔvle wule tɔtɔ, ilim mpətəŋ tɔ wulav av nyəŋ ká kv kɔfalan yəlaa panɛ pa tɔm ke mpi pə tɔɔ ílé ɪ ka luna tuu tetu pooluŋ taa na í kɔɔ si ɪ nukɪ isəna Salɔməŋ yəŋətayana nyəm tɔ. Pə́cɔ pulupɔ we cəne na pə tɛɛ Salɔməŋ tɛcaɣacaya.

*Iləyɔv wei pa loowa tɔ ɪ məlvɔv
(Luku 11:24-26)*

⁴³ Waatu wei pá loowa iləyɔv, wɔlaya taa ké ɪ cɔɔkɪ si í heesi. ɪ lanəŋi ⁴⁴ ilena í tayani ɪ taa si: Maa məli təyaya ŋka ka taa ma luwa təyɔ. ɪ takɪ kele ka taa, ilɛ ɪ ká mayana pa hasa-ke na pá tayani pə tənaya teu, na nəŋɔlv fɛi ka taa. ⁴⁵ Pələ tɔ ɪ puki ké na í caa aləŋaa lɛlaa mpa pa kəla inəŋi isayatu təyɔ tɔm naatosompəŋəlaya, na pá kɔɔ na pá caya təyaya ŋke ka taa. Ilena ləŋ nyəntv náá məli na tɔ́ lá sana na nəɔnɔɔ nyəntv. Ḿpɔ́yɔ́ pə weɛ na kɔfalan yəlaa asayaa panɛ.

*Yesu too na ɪ newaa pa tɔm
(Maləki 3:31-35; Luku 8:19-21)*

⁴⁶ Yesu təŋna samaa ke yəŋətənav ke mpɔ, ilɛ ɪ too na ɪ newaa apalaa nyə́ma pa talaa kele, na pá səŋa awali na pá caa pa yəŋətəna-ɪ. ⁴⁷ Ḿpɔ́yɔ́ nəŋɔlv teləsa Yesu si: Nyá too na nyá newaa pa səŋna nteye awali na pá caa pa yəŋətəna-ŋ.

⁴⁸ Tənaya Yesu nəyɔ təkpaɔ si: Aweye ma too, na mpaya ma newaa ye?

⁴⁹ Ilena Yesu hólí ɪ ifalaa ke nin na ɪ tɔ si: ɪ naa ma too na ma newaa ntɔ. ⁵⁰ Pə taya pulv tɔɔ, mpa pa laki mpi ma Caa wei ɪ we isətaa tɔ ɪ caaki tɔ, mpɛyele ma newaa na ma toonaa.

13

Mətutuuna təm (*Maləki 4:1-9; Luku 8:4-8*)

¹ M̄p̄r̄ȳ kuyaku ŋku Yesu kula t̄yaya na í polo lum n̄ȳo na í caya na í seyes̄ȳ. ² T̄naya ȳlaa kota ı kin̄ ke s̄s̄om p̄ fei kees̄ȳ. Hal̄na í kul̄i na í kra k̄pul̄ȳ taa na í caya. Na ȳlaa n̄á s̄ha lum n̄ȳo. ³ İlena í la-w̄eȳ faaci ke teu na í seeki-w̄eȳ is̄naa sı p̄á cek̄ana. İlena í t̄o sı: Tuulu pol̄na tuutu. ⁴ İ tuukaya ı m̄ətutuuna İlena, İenna hoti m̄raav n̄ȳo n̄ȳo na suması tii na sı t̄ōs̄ı-ȳe. ⁵ M̄p̄r̄ȳ İenna hota k̄waw t̄ō timp̄i tet̄u ta lim t̄o. İlena a t̄h̄na nȳo ke tet̄u w̄e t̄əȳasam t̄o p̄ t̄ō. ⁶ İlim k̄ōma na p̄ h̄aŋ na p̄ nȳaya m̄hoo, İlena a w̄ul̄i, ke a ta hiki tet̄u sı a ka hoosi k̄p̄aŋs̄ı t̄o p̄ t̄ō. ⁷ Pee İenna n̄á hoti s̄ōwa taa na ale a nȳo is̄u a ka kul̄i teu, İlena s̄ōwa f̄et̄e-ȳe na a k̄p̄isi l̄l̄ȳo. ⁸ Ama pee İenna n̄á hota tet̄u m̄s̄uŋ nȳənt̄u taa na ale á lá teu, İenna n̄á l̄l̄i s̄s̄om s̄s̄om, İenna ke mayana, İenna ke p̄əc̄o.

⁹ Yesu t̄ema m̄p̄r̄ȳ ȳəȳt̄ȳo İlena í c̄ȳusi sı: Ye í k̄é t̄əm nulaa í nu.

Yesu seyes̄ȳ na atuwa nȳȳ (*Maləki 4:10-12; Luku 8:9-10*)

¹⁰ T̄naya Yesu ıfalaa pola ı kin̄ na p̄á p̄ōs̄ı-ı sı: Pepe t̄ō k̄é n̄ tukiyi-w̄eȳe atuwa ke k̄otuku?

¹¹ M̄p̄r̄ȳ ı c̄o-w̄e sı: M̄e p̄ə ha-m̄eȳe sı í nȳı is̄ōtaa Kawulaya t̄əm k̄h̄mes̄ətv̄. Ama p̄ə kaasa l̄laa t̄o, p̄el̄e pa ta hiki t̄ə nȳəm. ¹² P̄ə t̄aya pul̄v̄ t̄ō, wei ı w̄ena t̄o p̄aa s̄ōs̄ı-ı na p̄ə t̄əl̄na-ı t̄əh̄o. Ama wei ı f̄eina t̄o p̄aa l̄eki p̄əciimaya wei ı w̄ena t̄o. ¹³ P̄ə t̄ō k̄é ma tukiyi-w̄eȳe atuwa ke k̄otuku. M̄pi t̄o, pa nȳəŋȳi p̄aa

naa, pa keŋ ηkpaŋη pəyele paa nukɪ, paa cəkəŋəna.

14 Tə maɣamaɣa ke Isayii ka ná ləŋ na í yəŋətɪ sɪ:

ɪ ka nu teu yaa, ama í kaa cəkəna.

ɪ ká nyəni teu yaa, ama í kaa na.

15 Pə taɣa pulv tə,

yəlaa paŋe pa ləmaɣasɛɛ səpa.

Pa təkə pa ηkpaŋη,

pa wiisa pa ɪɛ sɪ pa ɪɛ í taa na,

pa ηkpaŋη í taa nu.

Sɪ pá taa cəkəna pə yaasi.

Pə taa kəp pá pəsəna ma tə.

Na má lá na pə waa-wɛ.

ɪsə yəŋətəna mpv yoo.

16 Ye me de, mə nu leleŋ ké. Pə taɣa pulv tə, mə ɪɛ naaki na mə ηkpaŋη nukɪ. 17 Ma heeliyi-meɣe tampana təfoo sɪ ɪsə kuyəŋətutv teləsəlaa paɣale na ɪsə yəlaa taa paɣale nyula teu sɪ pá ná mpi í naaki ɪsəntə tə, pa ta na. Pa nyula sɪ pá nu nti í nukɪ ɪsəntə tə, pa ta nu.

*Yesu kilisuɣu ke mətutuuna hɔwɛɛ
(Maləki 4:13-20; Luku 8:11-15)*

18 Təv, pənente í yele na má kilisi-meɣe ɪsə wei ma sɛɛ-meɣe mpv tə ɪ hɔwɛɛ de. 19 Mpa pa nukɪ ɪsə Təm na pá ta cəkəna-tɪ tə pa wɛɛ ké ɪsu mpaav kpeŋa tetv nti tə tə mətutuuna hotaa tə. Isayatu tv təŋəyi kpaɣpa ké na í ləsɪ təm nti pa nu mpv təɣə pa taa.

20 Lɛlaa ná wɛ ɪsu kɔwaw tə timpi pee lenna hutaa tə. Pɛlɛɣe mpa pa nukɪ ɪsə Təm na pá mv-təyi kpaɣpa na lanhulvmlɛ. 21 Paa yeki sɪ tə sɔvna-wɛɣe teu. Pa təkəyi-təyi tətantaa. Saa wei wahala nəɣəlv ɪ ká tala, yaa ɪsə Təm tə konyəŋ təɣv ka kəp, ulɛna pá lu ɪsə sɛɛv taa ké kpaɣpa. 22 Lɛlaa ná nəɣəsəna wɛna a

hota sɔwa taa tɔ. Mpi tɔ, pa teŋ Iso Tɔm nuu ilena ate cɛne kolaputu nɔɔsɛɛ na wɛnaw konyulɔɔɔ puɔusi-we na pɛ ku tɔm ntɔɔɔi pa taa, na tɛ caŋ tɛ kpisi lulɔɔɔ. ²³ Pɛ kaasa pee lenna nɔ hota tetu mɔsɔŋ nyɛntu taa. Aŋhaa, ale a wɛnna ntɛ isɔ yɔlaa mpa pa nukɪ Iso Tɔm na pɛ cɛkɛna-tɔɔɔi teu na pɛ lulɔɔɔi pee tɔ. Lɛlaa kɛ sɔsɔm sɔsɔm, lɛlaa kɛ maɔana, na lɛlaa kɛ pɛcɔ.

Nyutu isayatu

²⁴ Mprɔɔyɔ Yesu tasa-wɛɛɛ iso sɛɛɛ tɔtɔ si: Isɔtaa Kawulaya nɔɔsɛna isɛna tɔɔɔɔ. Apalu nɔɔɔɔ i tuuna i halɛm na i tɛɛ. ²⁵ Mprɔɔyɔ i kolontu kɛɛsa ahoo hɛka kɛ waatu wei yɔlaa tɛna tookaya tɔ, ilena i tuu nyutu isayatu kɛ kutɔɔɔɔ hɛku na i tɛɛ. ²⁶ Pɛ kɔma na kutɔɔɔɔ kuli na ku pu, ilena pɛ tuti nyutu isayatu tɔɛ tɔtɔ. ²⁷ Tɛnaɔa taale ntɛ tɔ tu pɔyalaa pɔɔsa-i si: Taca pɛ taya kutɔɔɔɔ kɛ n ka tuu nyɔ taale taa? Pɛ lapa isɛna na nyutu isayatu siti pɛ hɛku taa? ²⁸ Tɛnaɔa pa caa cɔ-we si: Ma kolontu nɔɔɔɔ i lapɛna mpu. Mprɔɔyɔ apalu inɪ i pɔyalaa mpe pa pɔɔsa-i si: Tɛ polo na tɛ kpɛsi nyutu isayatu nti? ²⁹ Ilena apalu inɪ i cɔ-we si: Aai, i taa kpɛsi. Ye i tɔma si i kpɛsɔɔɔi-ti, ntanyi pu kpɛŋna kutɔɔɔɔ na pɛ kpɛsi. ³⁰ I yele na pɛ tɛna pɛ kpɛnti puu kɛ mpu, halɛna pɛ tala kɔm. Pɛ tala kɔm ilɛ ma hɛli kɔntaa si pɛ caalɛna nyutu isayatu kɛ setuɔɔ na pɛ hɔkɔ-ti tɛcapɪ tɛcapɪ, na pɛ tu kɔkɔ. Ilena pɛcɔ paa kraɔa kutɔɔɔɔ na pɛ tu ma kprou taa.

Sɔɔɔa pile tɔm

(Malaki 4:30-32; Luku 13:18-19)

³¹ Mprɔɔyɔ Yesu tasa-wɛɛɛ kɛɛsɔɔɔ si: Iso Kawulaya wɛɛ kɛ isɔ yulu tuukuɔɔ sɔɔɔa pile kɛ i halɛm taa tɔ.

³² Wontu pee tɛna taa ntɛ tɛ kɛlɛna wɛɛɛ tɛminimini.

Ama tə tēn nyəv tə tə puki təyüv kə na tə kəli tuusi lənsi. Haləna sumasi kəh na si təyüv tana ke kə piliŋasi təə.

Potopoto taa kəkəsum təm
(Luku 13:20-21)

³³ Məpəyü Yesu tasa-wəyge heeluyü si: Isətaa Kawulaya nəyəsəna kə isu əlv maŋasəyüv mələm ke cəmsə təpəm, na i kpaŋa kəkəsum ke pəcə na i tu na i huŋuti, na pə təna pə kpa təfəv təyö.

Yesu tukuyü ke atuwa
(Maləki 4:33-34)

³⁴ Təmnəa pənə, Yesu yəyətəyā-wəyge samaa taa tə na atuwa kə. I ta səyəs-i-wəyge natələyi yem na i ta kəsəna pulv. ³⁵ I lakəyā məpəyüv si pə la nti Isə kuyəyətətüv tələsəlv ka yəyətəa tə si:

Atuwa ke maa yəyətəna-wə.

Maa heeli-wəyge təmnəa mpa paa wə

ıŋməsav ke hatoo antulinya lapv waatv tə.

Yesu kilisuyü ke nyutv isayətv təm həwəe

³⁶ Məpəyü Yesu yela samaa na ıni i polo təyāyā. İlena i ifalaa polo i kin na pə təm-i si: Kilisi-təyüv haləm taa nyutv isayətv nti tə təm na tə nu.

³⁷ Tənəyā Yesu cə-wə si: Kətəyöv tuulu ntə Yəlv Pəyāyā ma. ³⁸ Na antulinya ıneyele taale ıntə. Na mpi pa tuuwa təyöle mpa pa kə Isə Kawulaya nyəma tə. Nyutv isayətv ntə mpa pa kə Isayətv tv nyəma tə.

³⁹ Kolontu wei i tuu nyutv nti təyöle İləyöv. Na kəmtv waatv keke antulinya təm. Isətaa tillaa ntə kəntaa.

⁴⁰ Isu pa təsəyüv nyutv na pə tv kəkə tə, məpəyüv pu la antulinya təm waatv. ⁴¹ Yəlv Pəyāyā mə maa tili ma isətaa tillaa, na paa ləsi ma Kawulaya taa kə mpa pa

tusiyi lēlaa ke isayatu lapu taa na mpe pa mayamaya pa laki mpi pə fei teu tō. ⁴² Na pá tu-weye kəkə səsəŋka taa timpi paa casəyi kapusi na pá nyasəyi pa təyi kela tō. ⁴³ Na saa inɪ mpa pa nukəna Iso tō, pele paa tee kəkə ke pa Caa Kawulaya taa isu ilim. Ye í kē nulaa í nu.

Kvɔam mpi pə ηmelaa tō

⁴⁴ Isətaa Kawulaya weε kē isu pa ηmesuyuu liyitihutaya puluyv tetv tee, na nəyolv kəə na í hii-wi, na í tayani-wəyi ηmesuyv ke teu. Ulena í teeena lanhulumlē na í polo í pɛeti pə təna mpi ɪ wena tō na í kəə í yana tetv nti tō.

Luluyv kvɔankv təm

⁴⁵ Isətaa Kawulaya weε kē isu payatolv wei ɪ pɛekəyi lutv kvɔantv tō. ⁴⁶ Waatv wei ɪ suliyina nakuli ulena í pɛeti pə təna mpi ɪ wena tō na í yanakv.

Kvɔama na asayaa pa fayav

⁴⁷ Isətaa Kawulaya weε kē isu pa petuyv tiina puluyv ke lule taa na pə kpa tiina ke yem yem tō. ⁴⁸ Puluyv suyi ulena tiina kpalaa hə-kv na pá luna kpeenɔ, na pá caya na pá təəsɪ mpi mpi pə we teu tō na pá tv təkɔ taa. Pə kaasəyi mpi pə fei teu tō, ulena pá mələna na pá pɛti lvm taa. ⁴⁹ Mpu tətəyɔ pu la antulinya tɛm wule. Isətaa tillaa ka kəə na pá təəsɪ kvɔama. ⁵⁰ Pə kaasəyi asayaa ulena pá tv kəkə səsəŋka taa. Tənya paa casəyi kapusi na pá nyasəyi pa təyi kela.

Kvɔantv kvɔantv na kvfatv

⁵¹ Mpyóy Yesu pəəsə-we si: I cekəna təm nti tə təna na? Ulena pele pa cə si: Eε, tə cekənaa.

⁵² Tənaɣa ɪ təma-wɛ sɪ: Ye Iso Təm seɣesəlv nəɣəlv ɪ pəsa ɪsətəa Kawulaya taa ɪfalv, ɪ wɛɛ kɛ ɪsu təyaya tv kupaŋ wei ɪ ləsəɣɪ ɪ wontu təsulɛ kɛ kofatv na nti tə taŋŋaa təɣə waatv waatv təɣə.

Nasaletɪ nyəma kisuyu kɛ Yesu
(*Maləki 6:1-6; Luku 4:16-30*)

⁵³ Yesu təma-wɛɣɛ ɪsənəa panɛɣɛ sɛɛv, ɪlɛna ɪ kvlɪ təna ⁵⁴ na ɪ polo ɪcatɛ nte tə taa ɪ ka puwa tə, na ɪ svv təna Yuta nyəma təkotile taa na ɪ seɣesəɣɪ. Tənaɣa ɪ nyəm lapə mpa paa wɛ təna təɣə piti, na pá təŋ sɪ: Leyɛ ɪnɛ ɪ hika nyəm pənɛ ɪnɪ pə taka? Leyɛ ɪ hikina piti təma lapv toma? ⁵⁵ Pə taya kaafənta pəyalv ɪlé taa? Pə taya Malɪ lɪləna-ɪ? Pə taya ɪ newaa nté Saaki na Yoseɛfv na Siməŋ na Yuti? ⁵⁶ Pəyele ta na ɪ newaa alaa nyəma tə wɛnna. Leyɛ ɪ hikina toma anɛ ɪnɪ?

⁵⁷ Pə tənaɣa mpv pə lapə pa laŋa kɛ kpɪsəŋ, na pá kpisi Yesu təm mɣv. Tənaɣa Yesu təma-wɛ sɪ: Iso kvyəɣətvtv tələsvv ta laŋ sam kɛ tiili ye pə taya ɪ mayamaɣa ɪ ɪcatɛ taa, na ɪ təyaya nyəma hɛkv.

⁵⁸ Yesu tá pəsi na ɪ lá piti təma kɛ mawaa nəɣəlvɣv tənaɣa pa ta tv Iso kɛ naani tv pə təə.

14

Lvm Səlv Yohaani kvɣv
(*Maləki 6:14-29; Luku 9:7-9*)

¹ Waatv ɪnɪ ɪ taa kɛ Kalilee kvfənɛɛ Heləti nu Yesu taŋ. ² ɪlɛna ɪ yəɣətɪ ɪ təmlɛ nyəma kiŋ sɪ: Lvm Səlv Yohaani ɪlé ɪ tayanna fem. Pə təə kɛ ɪ pəsəɣɪ na ɪ lakɪ piti təma.

³ Kvpam Heləti ɪnɪ ɪ ka təmna sɪ pá kpa Yohaani na pá həkə-ɪ na pá tv-ɪ saləka taa. Pə taya pulv təə kɛ Heləti lapə mpv, ɪ ka kpaya ɪ taalv Filipv alv

Helotiyati kέ, ⁴ na Yohaani yόγati-i si: Pə ta muna si nı la Helotiyati ke alv.

⁵ Tənaγa Heloti nyulaa si i kuyi Yohaani. Ama i nyaηaγana Yuta nyóma. Mpi tə, pεε pa maγamaγa pa nyənaγa-i Iə kuyόγotutu teləsulv kέ.

⁶ Mρύγú Heloti ləlvγv acima wule Helotiyati pεεlv polaa na í paaki mpa pa yaa təγv tə pa isentaa. Tənaγa pə lapa Heloti ke leleη. ⁷ Haləna í yətəti na í tuu si: Paa mpiyi n sələma-m maa ha-η-wi. ⁸ Ilena i too səγesi-i si: Polo si í ha-η Lvm Səlv Yohaani nyvγv ke nyənaγa taa.

⁹ Mρύγú wulav laηle wakəlaa. Ama isu i ka tēma tuunav ke i muvlaa isentaa ilε, pə fei si i ká kisi.

¹⁰ Tənaγa i kusa yulv na í polo í seti Lvm Səlv Yohaani nyvγv ke saləka taa. ¹¹ Na pá tv-kuyv nyənaγa taa na pá cεla pεeliya ηke, na ká polo ká cεla ka too.

¹² Mρύγú Yohaani ifalaa kəma na pá kraγa-i na pá polo pa pi. Ilena pá polo pá keesi Yesu kέ isəna pə lapa tə.

Yəlaa iyisi kakpası caləsvγv

(Maləki 6:30-44; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)

¹³ Yesu nu təm təne, ilena í svv kpuvlγv na í tεε i tike ke kpeηa. Samaa nu mpv, ilena pá luna acalεε taa na pá maləyi lvm na pá təηəyi Yesu waali. ¹⁴ Yesu luna kpuvlγv taa na í ná yəlaa ke səsəm ke mpv, ilena pa təm lapi-i pətətəle na í waa pa kutəntvnaa.

¹⁵ Pə kəma taanaγa, ilena Yesu ifalaa polo na pá təmi-i si: Cəne kέ nyutv taa kέ na ilim tēma. Təγəni yəlaa paηe na pá polo acalεε taa na pá ya kutəγv na pá təγv.

¹⁶ Tənaγa Yesu cəwa i ifalaa si: Yəlaa í taa nəki tεεv, mu hana-wεγe təγənaγa ke mə maγamaγa.

17 Tənaɣa Yesu ifalaa cəwa si: Ntəŋ potopotonaa kakpası na tiina naaleɣe tə wəna yaa. 18 M̄p̄óyó Yesu təma ifalaa si: Ƴ kəna potopotonaa kakpası na tiina naale inı.

19 Ƴlena Yesu heeli yəlaa si: Ƴ caya atɣe nyutu tə. Tənaɣa ı kpaɣa potopotonaa kakpası na tiina naale inı, na í teki ıse na í see Ƴə ké í na təmle. Ƴlena í fayawe na í cəla ı ifalaa si pá tala samaa inı. 20 M̄p̄óyó pa təna pa təɣaa na pá haɣa na pé kpisi həɣolası, haləna ı ifalaa koti-sı na si su təkəŋ naanɔwa na naale. 21 Pəyele mpa pa təɣə mpv tə pa nyəəŋ tala ısu iyisi kakpası. Alaa na piya pa paasi.

*Yesu təntɛ kɛ lvm təə
(Maləki 6:45-52; Yohaani 6:15-21)*

22 M̄p̄óyó Yesu təma ı ifalaa ke pə waalı ké kpakpaa si: Ƴ svv kpulvɣv na í tɛɛ-m nəɣə na í tesı kvtəŋ ləŋkə. Ƴlena inı í saalı təna na í paasəna samaa yasvɣv. 23 Yesu təma samaa ke yasvɣv, Ƴlena í kpa pɣv nakvli kv təə ké ı tike si ı sələməɣı, haləna ahoə caŋ na a yu-ı tənaya ı tike. 24 Saa inəɣı mpv tə na kpulvɣv náá təma pote ke pooluŋ ke lvm həkv taa na lvm hola taŋ-kv. Mpi tə, heelim makı tulɔŋa ké na pé mələɣəna-we na waalı waalı. 25 M̄p̄óyó Yesu təma lvm təə na í puki ı ifalaa kin. Waatu inı tə pə wəsəna kampaan koou ke mpv. 26 Pa ná ı təŋ lvm təə, Ƴlena səɣəntv kra-weɣe səsəm si asənaalı ké, na pá svv kapusi mapv. 27 Ama ı təma-weɣe kpakpaa si: Ƴ təkı tənəŋ, maya, í taa nyá. 28 Tənaɣa Piyee təma Yesu si: Taca, ye nyaya tampana, tə si má tə lvm təə na má kəə nyá kin. 29 M̄p̄óyó Yesu təma-ı si: Eɛ, kəə. Tənaɣa Piyee lu kpulvɣv taa na í svv lvm təə ké təntɛ na í puki Yesu kin. 30 Ama Piyee kəma na ı ləmayasɛɛ

polo heelim kin, dena sɔɔɔntu kra-i. Tənaɣa pə sɔv-i tisuyu ke lum tee na í kiisi si: Hai, Taca, ya-m.

³¹ Ilena Yesu siisi kpakpaa na í kra i nin taa na í pɔɔsi-i si: Pepe tɔɔ ké n lapa sika. Ama n ta te nyá taa na Iso na pɔ tɔɔ yoo.

³² Ḿpɔ́yó pa naale pa kra kpuluyu taa, dena heelim hee tɔli. ³³ Tənaɣa Yesu ifalaa mpa paa we kpuluyu taa tɔ pa lunja akula ke i tee na pá tɔm-i si: Tampana n ké Iso Pəyaya.

*Yesu waasvuy ke kvɔntɔnaa ke Kenesaleti
(Maləki 6:53-56)*

³⁴ Yesu na i ifalaa pa teesa tesuyu ke lum, dena pá tala Kenesaleti tetu taa. ³⁵ Təna nyəma nyəma si Yesu, dena pá heeli na pə teləsi təmaya pa tetu təna taa si Yesu kəma. Ilena pá kəna-i kvɔntɔnaa mpe pa təna. ³⁶ Na pa wiikayana-i si í yele na pá tokina i kpai ntumpee mayamaya. Na pa təna mpa pa tokina i kpai ini tɔ pə waa-we.

15

*Falisanaa kvɛɛsətv ke kɔtasi tɔɔ
(Maləki 7:1-13)*

¹ Ḿpɔ́yó Falisanaa na Iso Təm seɛsəlaa luna Yosalem na pá kɔɔ pá mayana Yesu, na pá pɔɔsi-i si:

² Pepe tɔɔ ké nyá ifalaa naa təhəyi isəna ta caanaa suwa si pá laki tɔ? Pə taya pulv, paa sahəyi isu Iso seetv taa pə wee si yulv ká la na pɔcɔ́ í tɔɔ tɔ.

³ Ḿpɔ́yó Yesu ná pɔɔsa-we tɔtɔ si: Pepe tɔɔ ké me mə yeki Iso kvɔɔɔtɔtv ke təhuyu na í təhəyi mə mayamaya mə kvɛɛsətv? ⁴ Iso ka yɔɔtɔaa si: Se nyá caa na nyá too, na tɔtɔ si: Ye wei i tvv i caa yaa i too, isu pa kv-i. ⁵ Ama me mə seɛsəyi si yulv pəsəyi na

í heeli ι caa yaa ι too si: Mpi ma læsa ma wɛnaw taa na má tena-me tɔ pə pəsa kɔhaham mpi pə ké Iso nyəm tɔ. ⁶ Saa inɪ pə fɛi si ι tenj ι caa tɔtɔ. I tá ná timpɪ í wakələyɪ Iso Təm na í təhəyɪ mə maɣamaɣa mə kuseɣesətu tɔ. ⁷ Cɛsəlaa mɛ, Iso kuyəɣətutu teləsulu Isayii ka nawa mə təm ké təkɛlekele na pə́cɔ́ í ηmaa-təyɪ ι takələya taa si:

⁸ Nəɣɔ taa ké yəlaa panɛ pa sanj-m yem.

Paa caa-m paa pəcəɣɔ hatoo pa taa.

Iso yəɣətəna mpv.

⁹ Pa sɛɛki-m yem ké.

Pa kpaɣa yəlaa kuyəɣətutu na

pá sɛɣesəyɪ isu Iso nyəntu.

*Mpi pə lakɪ yulu ke isayaw tɔ
(Maləki 7:14-23)*

¹⁰ Pələ pə waali Yesu yaa samaa na í tɔ-wɛ si: I nu təm tənɛ na í nyɪ si ¹¹ mpi pə suuki yulu nəɣɔ taa tɔ pu lakɪ-ι isayaw. Ama mpi pə lukəna yulu nəɣɔ tɔ mpi pə lakəna-ι isayaw.

¹² Ḿpúyú Yesu ifalaa pola ι kinj na pá təmɪ-ι si: Ntənj n yəɣɔta mpv tɔ n nawa si pə ta la teu ke Falisanaa?

¹³ Ḿpúyú Yesu cɔ-wɛ si: Ma Caa wei ι wɛ isɔtaa tɔ ye ι ta sɔ tɔyɔ ηku, paa kpɛsi-kuyɔ na pá pɛti. ¹⁴ I yele pɛle, pa ké mpa pa húləyɪ lɛlaa ke mpaav na pə́cɔ́ mpe pa maɣamaɣa pa isɛ u naa təɣɔ. Ye yulum hən yulum lɛlv, pa təna paa kpɛntɪ na pá hoti púyú taa ké.

¹⁵ Tənaɣa Piyɛɛ tɔma Yesu si: Kilisi-tɔyɔ ituule tənɛ tɔ hɔwɛɛ.

¹⁶ Tənaɣa Yesu tɔma si: Pə kpɛɪna-me mə ta cɛkəna-təɣələɛ? ¹⁷ I ta nyɪ si pə təna mpi pə suuki yulu nəɣɔ taa tɔ, pə tiiki ι hiluyɔ taa na pə tɛ tɔ pə lukəna ι tapuyɔ? ¹⁸ Ama mpi yulu nəɣɔ ná yəɣətəyɪ tɔ

hatoo ɪ lotu taa ké pə lukəna, na mpv pə lakəna yulv ke ɪsayav. ¹⁹ Pə taya pulv təɔ, yulv lotu taa ké ɪsayatv hʊwɛɛ caaləɣi na a pukina-ɪ yulvkuɛ na wasaŋkalətv na asilima lapv taa, na ŋmuləm na kaloolaya na yəlaa cayanav taa. ²⁰ Mpi pə lakɪ yulv ke ɪsayav təɣəɛ. Ama si ń təɣə na ń tá saŋ nyá niŋ ɪsu yulv ká la ɪsə sɛɛv taa na pə́cɔ́ ɪ təɣə tə, pələ pu lakɪ yulv ke ɪsayav.

Kanaan alv təm
(*Maləki 7:24-30*)

²¹ Yesu lu təna, ɪɛna ɪ polo tɛtv nti tə wɛ Tiii na Sitəŋ pə cəɔɔ tə tə taa. ²² Pə pamna Kanaan alv nəɣəlv ɪ ka wɛ tɛtv nti tə taa. Ḿpóɣú alv ɪni ɪ kəma Yesu kiŋ na ɪ wiina-ɪ na nəɣə səsəɣa si: Tafiiti Pəyalv Tacaa, nyəni ma pətəətəɛ. Ma pɛɛlv hiina aləɣaa na pə təkə-ɪ tɛv.

²³ Ama Yesu ta cə alv ɪni si pulv. Tənaɣa Yesu ɪfalaa polaa na pá tə Yesu si: Təɣəni-ɪ, ɪ kələɣi ta ŋkraŋŋ təkuyv na ɪ təŋəɣi-tv. ²⁴ Tənaɣa Yesu heela-ɪ si: ɪsɛɣɛli yəlaa mpa pa lepa ɪsu heeŋ tə pa waali ké ma kəma.

²⁵ Ama alv ɪni ɪ kulaa na ɪ kəɔ ɪ sopi Yesu tɛɛ na ɪ tə si: Hai, Tacaa, waasi-m. ²⁶ ɪɛna Yesu náa cə alv ɪni si: Pə ta muna si pá kpaɣa piya təɣənaɣa na pá tv hasi.

²⁷ Ḿpóɣú alv ɪni ɪ təma si: Hai, ma cɛ, paa na mpv hasi təŋəɣi na si təəsəɣi mpi si nyóma təkɪ na pə pʊtətəɣi aɛ tə mɛɛ.

²⁸ Ḿpóɣú Yesu təma-ɪ si: Pʊwɛ, alv nyá, nyá naani təwa yoo. Mpi n caa tə n ka na-wi. Tənaɣa ɪ pəɣaɣa hika alaafəya ke kpaɣaa.

Yesu waasvɣv ke kʊtəntʊnaa pəɣalɛ

²⁹ Ḿpóɣú Yesu kulə təna na ɪ polo Kalilee tenku nəɣə, na ɪ kpa puyv nakvli kv təɔ na ɪ caya. ³⁰ Na yəlaa samaa samaa kəɔ ɪ kiŋ na pá kpeŋna kʊtəntʊnaa ke

paɣale mpa pa tɔŋ tala tɔ na yolumaa na acamaa na kamumusi na kutɔmɔŋ lɛlɔŋ nyɔma tɔtɔ. Pa pona kutɔntɔnaa mpe na pɔ si-wɛye Yesu kin, ɛlɛna Yesu la na pɔ hiki alaafɔya. ³¹ M'pɔyɔ pɔ lapa yɔlaa ke piti kɛ ɛsɛna kamumusi suv yɔɔtɔyɔ na acamaa hiki toma na tala tɔntaa nɔɔ tɔŋ teu na yolumaa nɔɔ suv nav tɔ. Tɔnaɣa pa suv lɛyɛli lɛɔ kɛ sam.

*Yɔlaa iyisi liyiti calɔsvyɔ
(Malaki 8:1-10)*

³² M'pɔyɔ Yesu yaa ɛ ifalaa na ɛ tɔ si: Yɔlaa pane pa tɔm wɛ-m pɔtɔtɔlɛ. ɛ nyɛni, kuyɛɛŋ tooso kɔlɔ pa wɛ ma kin cɛnɛ na pa kutɔyɔv tɛma. Pɔyele ma luyɔ fɛi si mɔ yele na pɔ kpɛna nyɔyɔsi, pɔ taa kɔɔ na pɔ kpisi tɔnɔŋ ke mpaav taa.

³³ Tɔnaɣa ɛ ifalaa pɔɔɔsa-ɛ si: Nyutv taa cɛnɛ, lɛye tu hiki tɔyɔnaya na tɔ cɛla samaa inɛ ɛ taka?

³⁴ ɛlɛna Yesu pɔɔsi-wɛ si: Potopotonaa ɛsɛnaya ɛ wɛna? ɛlɛna pɛlɛ si: Potopotonaa naatosompɔyɔlaya na tiinisi ke pɛcɔ.

³⁵ M'pɔyɔ Yesu heela samaa si: ɛ caya atɛ. ³⁶ Tɔnaɣa Yesu kpaɣa potopotonaa naatosompɔyɔlaya inɛ na tiina anɛ, na ɛ sɛɛ lɛɔ kɛ ɛ na tɔmlɛ na ɛ cɛli, na ɛ cɛla ɛ ifalaa na pɛlɛ pɔ tala samaa. ³⁷ M'pɔyɔ pa tɔna pa tɔyaa na pɔ haya. ɛlɛna ɛ ifalaa koti hɔyɔlasi nsi si kpisaa tɔ na pɔ su tɔkɔŋ naatosompɔyɔlaya. ³⁸ Pɔyele mpa pa tɔyaa tɔ pa wɛ yɔlaa iyisi liyiti kɛ, alaa na piya pa paasi. ³⁹ Yesu tɛma samaa inɔyɛ yasvɔv ɛlɛna ɛ kpa kpuɔlvɔv taa na ɛ tɛɛ Makatan tɛtv taa.

16

*Waavɔnaa cɛkɔnav
(Malaki 8:11-13; Luku 12:54-56)*

¹ Μπόγύ Falisanaa na Satusee nyóma pa kóma Yesu kin na pá tómi-ι si: La piti tómlε natóli na pé hólí si nyá toη luna Iso kin. Pa kuukaya Yesu nάχo ke kukuu ké. ² Tónaya Yesu cά-we si: Ilim í kóma tύγυ na isótulnhasi σεεwa, í tóη si: Cele isótaa ká ce tónaηη. ³ Na ye tananη tóhulu ké pθ σεεwa na pé we tásutii, ι tóη si: Teυ ká kóo saηa. Mpi tó, isótónυγυ σεεwa na pé we sάkpetυγυ. Pθ lapa isóna na í nyáη mpi mpi pθ laki isótónυγυ taa tó, na υ nyáη mpi pθ laki kuyeeη ine ι taa tó. ⁴ Kofalanη yólaa asayaa mpa paa teη Iso na pa taa tó pa pεekάyi si pá la-weγε piti tómlε. Ama pa kaa na piti tómlε natóli se. Ye pθ taya Yónaasi nyónte.

Ι yάγota mpυ, ilena í yele-we na í tee.

*Falisanaa na Satusee nyóma pa kukusom
(Malaki 8:14-21)*

⁵ Yesu ifalaa kóma na pá tesι lóm kuteη leηku tóo, ilena pá sά potopotonaa kpayav. ⁶ Μπόγύ Yesu tóma-we si: Ι la laakali na Falisanaa na Satusee nyóma pa kukusom.

⁷ Ilena Yesu ifalaa suυ tómayá tóμ si: Tθ ta kpayá potopotonaa tάγo ι yάγotάyi mpυ.

⁸ Yesu nu nti pa tóηna yάγotύγυ ke mpυ tó, ilena í pάosi-we si: Pepe tóo ké í tóη si í feina potopotonaa tó pθ tóo? Ama í ta te Iso na mθ taa na pθ tóo yoo.

⁹ Halóna saηa í tá cekóna keλε? Ι tá tóosi potopotonaa kakpasι wei ma fayaa na apalonyóη iyisi kakpasι tάγo tó ι tóo? Na tókη isóna pθ kpisaa na í kpayá tó, í sά ilé ι nyυγυ na? ¹⁰ Na í ta tóosi tótάγo potopotonaa naatosompάγolaya wei ma fayaa na apalonyóη iyisi liyiti tάγo tó ilé ι tóo? Na tókη isóna pθ kpisaa na í kpayá tó, í sά ilé ι nyυγυ na? ¹¹ Isónaya pθ lapa na í ta cekóna si pθ taya potopotonaa tóμ ke ma yάγotάyi?

Ἰ τaa yelee na Falisanaa na Satusee nyéma kukusum suu-me.

¹² Waatu inəgi Yesu ifalaa cekənaa si pə taya kukusum mayamaɣa təm ke Yesu yəɣətaya. Ama Falisanaa na Satusee nyéma pa kuseɣesətu ke i təŋ.

Piyee hɔlvɔv si Yesu ké Mesii
(Maləki 8:27-30; Luku 9:18-21)

¹³ Mpróyó Yesu pola Sesalee Filipu tetu taa ké tiili. Ilena í pəəsi i ifalaa si: Yəlaa təŋ si Yulv Pəyaya má ma ké awe?

¹⁴ Mpróyó pəlee si: Pa təŋ si n ké Lum Səlv Yohaani. Ləlaa si Ilii ké, na ləlaa si n ké Selemii yaa Iə kuyəɣətutu teləsəlaa taa nəɣəlv. ¹⁵ Tənaɣa Yesu pəəsawe si: Na me se, mə huuki si ma ké awe?

¹⁶ Mpróyó Siməŋ nəɣə təkpaav si: N ké Iə weesuyu tu Pəyalv Mesii.

¹⁷ Tənaɣa Yesu təma-i si: Yohaani pəyaya Siməŋ, n nu leleŋ ké. Mpi tə, pə taya yulv cəpəna-ŋ tampana ane. Ama ma Caa wei i we isəttaa təɣə. ¹⁸ Na má, má heeliyi-ŋ təfoo si nyá hətə yəɣətəyi si, Pəle, na pəle nyá nyá təə ké ma su ma yəlaa kpekəle. Na səm kaa pəsi na pə la-weɣe pulv cəcəka. ¹⁹ Ma cəle-ŋ isəttaa Kawulaya saafvnaa. Na mpi n kaa ha mpaav ke ate cəne tə, pə kaa na mpaav ke isəttaa. Na mpi n ká ha mpaav ke ate cəne tə, pu hiki mpaav ke isəttaa.

²⁰ Ilena Yesu kpaali i ifalaa si: Ἰ τaa heeli nəɣəlv si ma ké Mesii.

Yesu səm na i fem pə təm
(Maləki 8:31-9:1; Luku 9:22-27)

²¹ Pə kpaɣav waatu inu təɣə Yesu suu i ifalaa ke heeluyu təfoo si: Pə wee si má polo Yosalem na nyuyv nyéma na kətəlaa səsaa na Iə Təm seɣesəlaa

πά τυ-m konyon̄ ke tənaya səsəm. Paa kv-m, na maa fe pə kvyeyēn̄ tooso wule.

²² Μπόγύ Piyee yaa Yesu na í luna kpeen̄a na í tək̄i-
i-ti, si: Aai Taca, Isō í taa yele na t̄le t̄ k̄o.

²³ Tənaya Yesu pəsaa tək̄p̄ev na í t̄o Piyee si: Satan̄i
t̄ee ma t̄o. Isayatu taa k̄é n̄ caa n̄ tusi-m. Nyá h̄w̄ee
ta ke Isō nyəna, yəlaa nyəna k̄é.

²⁴ P̄le p̄ə waali, il̄ena Yesu p̄əsəna i ifalaa t̄o si:
Ye wei i caa si í t̄əŋi-m p̄ontv̄ í la i t̄əŋi awusa na í
səŋəli i s̄əm tesika na í t̄əŋəŋəna-m. ²⁵ P̄ə t̄aya pulv̄, ye
wei í p̄ek̄əŋi i weesuȳu t̄əcututu i t̄əŋna s̄əp̄v̄. Ama
wei í lap̄a i t̄əŋi awusa ke ma t̄o, p̄ontv̄ k̄á hikina
weesuȳu. ²⁶ Ye yulv̄ p̄əsaa na í hiki antulinya nyəm
t̄əna il̄ena in̄i i si, i kawaaŋa nt̄é we? Pulv̄p̄v̄ w̄ee mpi
yulv̄ k̄á kraŋa na í layasəna i weesuȳu t̄o? ²⁷ Mpi t̄o
Yulv̄ P̄əŋaŋa má, maa kraŋa ma Caa teeli na má na
ma is̄otaa tillaa t̄o k̄o na má feli paa wei k̄é is̄əna i
k̄v̄lap̄v̄t̄v̄ w̄ee t̄o. ²⁸ Tampana ke ma heeliŋi-me yoo
maa c̄esəŋi, mpa pa w̄e c̄əne t̄o pa taa lel̄aa k̄á ná Yulv̄
P̄əŋaŋa má na má k̄əŋ̄ is̄u wulav̄ s̄əsə na p̄écó pá si.

17

Yesu is̄entaa layasv̄ȳv̄
(*Mal̄aki 9:2-13; Luku 9:28-36*)

¹ Kvyeyēn̄ naatoso t̄eeWa, il̄ena Yesu kraŋa Piyee na
Saaki na ílé i neu Yohaani na pá polo p̄ȳȳv̄ kukulv̄ȳv̄
nakuli kv̄ t̄o k̄é pa tike. ² Tənaya i layasa pa is̄entaa
k̄é k̄pakpaa, na i is̄entaa tee k̄ək̄ə. ³ Μπόγύ i ifalaa
tooso in̄i i na Moisi na Ilii, na pá na Yesu pá ȳəŋ̄t̄əŋi.
⁴ Tənaya Piyee t̄oma Yesu si: Taca, is̄u t̄ə w̄ev̄ c̄əne
is̄ənt̄o t̄o p̄ə w̄e teu nap̄ələŋi te. Il̄e ye n̄ caaki maa

siki coka tooso. Nyaga lente, Moisi ke lente, na Ilii ke lente.

⁵ Piyee tagna mpóyó yáótóyó ile isáhmuntóyó kúhólómóyó lailai náǵóló í kámayále ná í takí-wé. Ná pá nu pə yáótəyi hmuntóyó hku kú tée sí: Ma luyú tée Pəyaga hka ma lanle hólóməna səsəm tǵóló. Í nuna-ke.

⁶ Yesu ifalaa nu təm təne, ilena sáǵóntú kra-wéye səsəm ná pá hoti pa nəsí tǵó. ⁷ Mpóyó Yesu polaa ná í tokina-wé ná í tǵó sí: Í kúli, í taa nyá.

⁸ Tənaga pa kusa ise ná pá nyəni, ilena pá mayana Yesu tike təkoh.

⁹ Yesu ná í ifalaa pa tiikayana puyú tǵó ilena Yesu kraali-wé sí: Í taa heeli náǵólóyó mpi í nawa mpú tǵó. Haləna kuyanhku Yúlú Pəyaga má maa sí ná má fe tǵó.

¹⁰ Mpóyó Yesu ifalaa pəsə-i sí: Pepe tǵó ké Isə Təm seyesəlaa ná tǵó sí Ilii ká caaləna kənté?

¹¹ Tənaga í cə-wé sí: Tampana pə wée sí Ilii ká kǵó ná í tayani pə tənaga teitei ná pǵcǵ. ¹² Ama ma heeliyi-me sí Ilii təma kənté. Ama yəlaa ta nyəmi-i, ilena pá lana-i isú pa sǵəlaa tǵó. Ná mpú tǵótǵó paa la Yúlú Pəyaga má ma mayamaya ke nyah.

¹³ Tənaga í ifalaa nyəmə krapkrapaa sí Isə Lum Səlu Yohaani təm ke í yáótəyi.

Pu náǵóló í alǵaa loou

(Maləki 9:14-29; Luku 9:37-43)

¹⁴ Yesu ná í ifalaa pa tala timpí samaa ka kotaa tǵó, ilena apaló náǵóló í polo í lun Yesu tée, ¹⁵ ná í təmi-i sí: Hai, Taca, nyəni ma pəyaga pətəətəle. Timle wenna-ke. Təm payale pə pətəyi-keye kəkəsí taa ná lum taa. ¹⁶ Ma kəna-keye nyá ifalaa ntǵó, ná pá kpisi ka waasuyú.

17 Μρύγύ Yesu tōma ι ifalaa si: Ιι τηη Ισο na mē taa, pácó ί kέ kotakεεσəη kέ. Wεε ισənaγa má na-me tu caγa na má təkι mē konyəη? Ι kəna-m pəγaγa ηkeγε cəne.

18 Ιlena Yesu kaləna ιλəγəυ wei ι ka wε pəγaγa ηke ka waali tə na toη na ί təγəni-ι. Ιlena pəγaγa hiki alaafəya ke kpaκpaα ke təne ιni.

19 Μρύγύ Yesu ifalaa pəσα-ι pa tike si: Pepe təə kέ tə ta pəsi na tə loo ιλəγəυ ιni?

20 Μρύγύ Yesu cəwa ι ifalaa si: Ι ta té Ισο na mē taa na pə təə təγə. Təmpəna ke ma heeliγi-me yoo maα cεsəγi. Ye mē taa tεmnəυ ke Ισο ka tu tala ιsu səəγa pile ke γasəlaya, ί pəsəγi na ί tə pulaya kanε si ká kpesi na ká layasi, kaα kpesi kέ. Pulə kaα wεε mpi ί ká kpisi tə. [21 Ιλəγəυ ιsu mpυ, ye pə taya Ισο sələmvγυ na Ισο sələmvγυ, na nəhəkətυ na nəhəkətυ, pulə ι təγənəγi-ι.]

*Yesu səm na ι fem pə təm tətə
(Maləki 9:30-32; Luku 9:43-45)*

22 Μρύγύ kuyaku nakuli pə pamna Yesu ifalaa kota təntəmle ke Kalilee tətυ taa. Tənaγa Yesu heela-wε si: Paa tυ Yυlυ Pəγaγa maγa γəlaa niη taa, 23 na pele pá kv-m. Ama wεε tooso wule maα fe.

Μρύγύ təm təne tə wakəla ι ifalaa laηa ke səsəm.

Ισο təsεεle lampuu felvγυ

24 Yesu na ι ifalaa pa tala Kapənahum, ιlena Ισο təsεεle səsəəle lampuu mυlaa polo pa pəəsi Piyεε si: Mə Caa naα feləγi Ισο təsεεle səsəəle lampuu γεε? 25 Ιlena Piyεε si: Ι feləγi.

Saa wei Piyεε svəkaya təγaγa ιlena Yesu caali-pəəsυγυ si: Siməη, η hvυ suwe? Le nyéma feləγəna antulinya ινε ι awulaa ke lampuunaa na patantənaα

ye? Tetu piya yaa moolaa? ²⁶ Μήρύγύ Piyee cōwa si: Moolaa feləyəna. Μήρύγύ Yesu tōma si: Tampana ke te, pə fei si tetu piya í felí lampuu se. ²⁷ Paa na mpv tu caa si pə la yəlaa pane pa taa ké pvlv, íe polo pəyə taa na n̄ tu kulaya. Kancaalaya tinte nte n ká kpa tō, wiili tə nəyə taa, n ká mayana liyitee nyəyəlvv. Ləsi-ku na n̄ kōō na n̄ felí ma na-η tá lampuu.

18

Səśəəntv tōō hōm

(Maləki 9:33-37; Luku 9:46-48)

¹ Waatu inəyi Yesu ifalaa pola i kin na pá pəōsi-i si: Aweyele səsə ke isətaa Kawulaya taa?

² Tənaaya Yesu yaa peiya na í su-keye pa isəntaa, ³ na í tə-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, ye í tá layasi na í pəsi isu peisi, í kaa svv isətaa Kawulaya. ⁴ Wei i pasəyi i ti na í pəsi isu peiya kanə tō, inəyəle isətaa Kawulaya taa səsə. ⁵ Na wei i ká mv peiya isu kaneye ma nyvəv tō tō, maya pəntv mōwa.

Ləlaa tusuyu ke isayətv taa

(Maləki 9:42-48; Luku 17:1-2)

⁶ Ye wei í lapa na piya nsi si mv ma təm ke isəntō tō si taa nakəli pənti, pə nəyəsəna pá tv pəntv luyv tēe ké namle səsəole na pá tvsi-i tenku taa. ⁷ Ama antulinya inē i təm we waiyo ké. Mpi tō, mpi pu la na yəlaa hoti isayətv taa tō pə wee ké. Mpi pu tusi yəlaa ke isayətv taa tō pə kaa lan. Ama wei í lapa na i təyəntəle la isayətv, pəntv ká ná.

⁸ Ye nyá nin yaa nyá nəhəle tusiya-η isayətv lapv taa, seti-te na n̄ lə poolv. Sana kele si n̄ svv weesuyu kupaŋku taa na nin kulvməŋ yaa nəhəle kulvmtəle, na mpi n ká weena nyá nin naale yaa

nəəhɛɛ naale na pá pɛti-ŋ kəkə tam nyəŋka taa tɔ. ⁹Ye nyá isəle tusiyina-ŋ isayatu lapu taa, həyəsɪ-te na ń lɔ pooluŋ. Sana ń hiki weesuɣu kupaŋku na isəle kvlɔmtələ, na mpi n ká wɛɛna isɛ naale na pá pɛti-ŋ kəkə ŋka ka wɛ tənaaɓələ səsɔələ taa tɔ.

*Heu kvlepu tɔm
(Luku 15:3-7)*

¹⁰Ƴ la laakali na piya sənɛ si taa nakələyi nyənuyɔ kɛ yem. Pə taya pulu tɔɔ, ma heeliyi-me si tampana tɔɔ si isɔtaa tillaa səŋa tam ké ma Caa wei ɪ wɛ isɔtaa tɔ ɪ isɛntaa ké. [¹¹Mpi pə lepa tɔ pə maɣamaɣa pə nyuyɔ yapu tɔɔ ké Yulu Pəyaya má ma kɔma.]

¹²Awe wɛna heenɗ nunuwa (100) na ɪ taa kvlɔm le, na í kaa yeke pəɣələɣafɛi nunuwa inɛɣɛ pulaya tɔɔ na í tɛɛ na í sɔv kulepu inɛɣɛ pɛɛkuyɔ? ¹³Ye ɪ kɔma na í hii-ɪ, pɔpɔtu fɛi, ɪ laŋlɛ hvlɔməɣəna-ɪ ké na pə kəli pəɣələɣafɛi nunuwa wei ɪ ta le tɔ. ¹⁴Mpu tɔtɔɣɔ mə Caa wei ɪ wɛ isɔtaa tɔ u caa si piya sənɛ si taa nakəli í le.

Təyɔntələ pəntənav tɔm

¹⁵Ye nyá təyɔntələ pəntəna-ŋ, polo na ń yaa-ɪ mə naale na ń huli-ɪ timpi ɪ pəntəna-ŋ tɔ. Ye ɪ nuna-ŋ, pə lapa n waasa-ɪ kɛle. ¹⁶Ama ye ɪ kisaa, n yaa nəɣəlu yaa napələyi naale na í na-ɪ na pécó pə lá isɪ pa ŋmaav Iso Təm taa tɔ si: Paa təm nti tu wɛɛna seliya nyəma ke naale yaa tooso. ¹⁷Ye saa inɪ ɪ tasa kisuyɔ, ɪlɛ n heeli Yesu sɛɛlaa kpekəle. Na í kisa Yesu sɛɛlaa kpekəle ke nunav tɔtɔ, ɪlɛ n nyənɪ-ɪ isɪ ma ta nyi Iso yaa isɪ lampuu mvlɔ.

Yəlaa í wɛ timpiyi naale maa wɛɛ pa həku

18 Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, pə təna mpi í kaa ha mpaak ke ate cəne tə, pə kaa na mpaak ke isətaa. Na pə təna mpi í ká ha mpaav ke ate cəne tə, pu ná mpaav ke isətaa.

19 Ma tasəyi-mege heeluyu si: Ye mə taa naale lapa nəyə kulumaya na pá sələmi pulv, ma Caa wei ı we isətaa tə ı ká ha-weye-wi. 20 Pə taya pulv tə, yəlaa naale yaa tooso í kota timpixi ma pulv lapv tə, ma we pa hekv ké.

Təmlə tv wei ı fei ı təyəntələ pətətələ tə

21 Mpróyó Piyee pola Yesu kin na í pəəsi-ı si: Tacaa, ye ma təyəntələ pəntəyənə-m tam na má suma, təm isənaya pə talaa ma kaa su? Təm naatosompəyolaya na? 22 Tənaya Yesu cə-ı si: Ma heeliyi-η si pə taya təm naatosompəyolaya se. Ama təm nutoso na naanowa naanowa ke təm naatosompəyolaya ké. 23 Pə tə ké isətaa Kawulaya nəyəsəna ısu wulav səsə nəyəlv wei ı caakaya si í mv ı kəma ke ı təmlə nyəma kin tə. 24 ı cayaa na í tənna ı kəma ke mapv, ılena pá kəna-ı apalv nəyəlv. Apalv ıni ıle ı wəna-ı kəmlə ke liyitee nyəyətə iyisi iyisi. 25 ı ta nyi ısəna ı ká la na í hiki liyitee anı na í felı tə. ılena wulav tə si: ı kpa kəmlə tv ıni na ı dv na ı piya na ı wontu təna na í pəeti, na má hiki ma liyitee. 26 Tənaya apalv ıni ı hota wulav tē na í wiina-ı si: Hai, tacaa, la-m suulu, ye ma hikaa maa felı-η pə təna təcıw. 27 Mpróyó wulav ıni ı nyəna təmlə tv pətətələ na í cəpi-ı, na í yele-ı na í tē.

28 Təmlə tv ıni ı tē mpv, ılena í sulina ı təmlə taa taapalv nəyəlv, ılé ı ka wəna ınəyi kəmlə ke liyitee nyəyətə ηmυnəyə. Tənaya təmlə tv ıni ı ləla ı taapalv luyv tē təkem, si í felı-ı ı kəmlə ke í felı-ı. 29 Mpróyó

ι ταπαλβ ινι ι hota ινι ι tεε na ι wiina-ι si: Hai, la-
m suulu, ye ma hikaa maa feli-η. ³⁰ Ama tэмle tu
ινι ι kisaa na ί kpa ι ταπαλβ ινι na ί pona na ί tэki
salэka taa, si ί feli ιnэγι ι kэмle. ³¹ Wulav sэsэ ινι
ι tэмle nyэma lelaa nά mpυ, ιlena pa laηa wakэli
sэsэм, halэna pά polo pά heeli-tэγι pa caa. ³² Tэnaγa
pa caa ινι ι yaa tэмle tu ινι na ί tэмι-ι si: Tэмle tu
isayav nyά, nyά wiina-m na mά ce-η tэkpatakpaata.
³³ Pэ nэγэsэna ιsu nyά tэtэ nyaa nyэni nyά ταπαλβ
pэтэtэle ιsu mά nyэnvυv nyά nyэnte tэ. ³⁴ Tэnaγa
pάánά kpa pa caa ιnэγι sэsэм na ί kpa tэмle tu ινι na
ί to-ι naasэlaa niη taa si ί feli ι kэмle tэna tэciwcιw na
pэcэ ί lu.

³⁵ Tэnaγa Yesu tэma-we si: Ḿpύγύ ma Caa wei ι we
ιsэtaa tэ ι kά la-me. Ye u hυlэγι mэ tэγэntэlenaa ke
suulu na lotu kυlυmtυ.

19

Apalv na alv pa yav tэм (Malэki 10:1-12)

¹ Waatu wei Yesu tэma ḿpύγύ seγesυγυ, ιlena ί kυli
Kalilee tetυ na ί tεe Yuta tetυ nti tэ we Yaatanι waali
tэ tэ taa. ² Tэnaγa samaa ke sэsэм tэηa-ι na ί waa pa
kυtэмэη.

³ Ḿpύγύ Falisanaa napэli pa polaa si pa kuuki Yesu
nэγэ, ιlena pά pээsi-ι si: Tά mpaav taa yυlv pэsэγι na
ί tэγэni ι alv ke natэli tэ tээ?

⁴ Tэnaγa Yesu pээsa-we si: I ta kala nti pa ηmaa
Iээ Tэм taa tэ? Pa ηmaawaya si: Hatoo kancaalaya,
antulinya ιne ι latυ lapa-weγe apalv na alv kэ. ⁵ Ιlena ί
tэ si: Mpu pэ tээ kэ apalv kά yele ι caa na ι too na ί na
ι alv pά caya na pa naale pά pэsi yυlv kυlvυm. ⁶ Saa ινι

apalu na alu pa ta ke yɔlaa naale tɔtɔ. Ama pa pɛsa yulu kulɔm kɛ tɔkoŋ. Ye mpɔ ulɛ, yulu í taa yasɪ mpi lɔɔ kpɛntaa tɔ.

⁷ M̀pɔ́yó Falisanaa pɔɔsa-ɪ sɪ: Pepe tɔɔ kɛ Moisi naa ha mpraɔ sɪ apalu pɛsɛyi na í la ɪ alu ke kisuyu takɔlaya na í tɔɔnɪ-ɪ?

⁸ Tɛnaya Yesu cɔ-we sɪ: Mɛ lanɔkpɛusɛŋ tɔɔ kɛ Moisi ka ha-mɛyɛ mpraɔv sɪ í tɔɔnɪ mɛ alaa. Ama hatoo kancaalaya pɛ taa wɛɛ mpɔ. ⁹ Ma heeliyi-mɛ tɛfoo sɪ, ye yulu tɔɔna ɪ alu na pɛ́ tɔ́ kɛ sɪ alu inɪ í lapa wasanɔkalɔtv tɔ pɛ́ tɔɔ, ulɛna apalu tɛɛ na í kpaɔa alu lɛlv, pɔntv lapa wasanɔkalɔtv kɛ.

¹⁰ Tɛnaya Yesu ifalaa tɔma sɪ: Ye m̀pɔ́yó pɛ we apalu na alu pa hekv, ulɛ pɛ kɔla teu sɪ yulu í caya itantɛ ulɛ.

¹¹ M̀pɔ́yó Yesu cɔ-we sɪ: Yɔlaa tɛna u pɛsɛyi na pɔ́ mu sɛyɛsɔyɔ kɔnɛ. Ama mpra lɔɔ ná ha pɛ toma tɔ pɛlɛ pa pɛsɛyi. ¹² Mpi pɛ kayatɛyi yɔlaa ke alaa kpaɔav tɔ pɛ we ŋkanɔka kɛ. Lɛlaa kin ulɛ, pa lulɛyi-wɛyɛ mpɔ na pɔ́ fɛina pa ti. Lɛlaa ulɛ, yɔlaa lapɛna-wɛyɛ kataasi. Pɛ kaasi lɛlaa ná kisa alaa kpaɔav ke kukisu ke isɔtaa Kawulaya tɔɔ. Ye wei ɪ ká pɛsɪ na í mu sɛyɛsɔyɔ kɔnɛ, í mu-ku.

Piya sɔkpesi kɔpantv kooluyu tɔm

(Malaki 10:13-16; Luku 18:15-17)

¹³ Yɔlaa pukayana piya kɛ sɪ Yesu í tɛnɪ sɪ tɔɔ kɛ nin na í sɔlɛmɛna-sɛyi lɔɔ. Tɛnaya ɪ ifalaa kalɛna sɪ kɔntaa. ¹⁴ Ulɛna Yesu tɔ ɪ ifalaa sɪ: ɔ́ yele na piya kɔɔ ma kin, í taa kayati-sɪ. Pɛ taya pulv tɔɔ, mpra pa wɛ isɔ piya tɔ mpra pa tɛnna isɔtaa Kawulaya.

¹⁵ M̀pɔ́yó ɪ tɛna nin kɛ sɪ tɔɔ. Ulɛna í kɔli tɛna na í tɛɛ.

Yulv toŋ tv tɔm
(Maləki 10:17-31; Luku 18:18-30)

¹⁶ M̄p̄ȳḡ apalv nəgəlv pola Yesu kin na í p̄əs̄i-ı s̄i: Taca, k̄v̄p̄antv ntiyi p̄ə w̄e s̄i maa la na má hiki weesuyv ŋku ku t̄eŋ t̄ə?

¹⁷ M̄p̄ȳḡ Yesu c̄ə-ı s̄i: Pepe t̄əw k̄é n p̄əs̄əyi-m k̄v̄p̄antv t̄əw? Yulv kulvm t̄əkoŋ kenə k̄v̄p̄aŋ. Ye n caa s̄i n̄ hiki weesuyv, t̄əŋ mpi pa k̄eesa kus̄əsutv taa t̄ə. ¹⁸ T̄ənaɣale apalv ıni ı p̄əs̄a Yesu s̄i: Kası ntiyi pa k̄eesa ye?

İlena Yesu c̄ə apalv ıni s̄i: Taa kv̄ yulv, taa la wasaŋkalətv, taa ŋmulı, taa suu l̄əlv k̄e t̄əw. ¹⁹ Se nyá caa na nyá too. S̄əli nyá t̄əḡənt̄əle ısu nyá t̄i.

²⁰ T̄ənaɣa ifepu ıni ı t̄əma s̄i: Ma t̄əka kus̄əsutv nti t̄ə t̄ənaɣa. İle pepeye p̄ə kaasa má la t̄ət̄ə? ²¹ T̄ənaɣa Yesu t̄əma-ı s̄i: Ye n caa n te t̄əkpataa, polo na n̄ p̄eeti p̄ə t̄əna mpi n wena t̄ə na n̄ tala k̄unȳənt̄ənaa k̄e p̄ə liyitee, na cele n̄ sv̄v toŋ k̄e ıs̄ətaa. N̄ t̄əma mpv p̄ə lapv ıle n k̄əw na n̄ t̄əŋi-m.

²² Ama ifepu ıni ı nu mpv, ılena ı lan̄le wakəli t̄ət̄əḡət̄əḡə. P̄ə t̄əɣa p̄əlv t̄əw, ı ka wena k̄é p̄ə tu fei.

²³ T̄ənaɣa Yesu t̄əma ı ifalaa s̄i: Tamp̄ana k̄e ma heeliyi-me yoo maa c̄eɣi, liyitee tv ıs̄ətaa Kawulaya sv̄v v̄e kat̄e k̄é p̄ə tu fei. ²⁴ Ma tas̄əyi-meɣe heeluyv s̄i: İs̄əna mpi p̄ə w̄e yooyoo k̄é kat̄e s̄i í sv̄vna p̄ənyalaya p̄úȳḡ na í lu t̄ə, mpv t̄ət̄əḡə p̄ə w̄e liyitee tv k̄e kat̄e s̄i í sv̄v İs̄ə Kawulaya taa, halı p̄ə tu t̄eɣe mpv.

²⁵ İ ifalaa nu t̄əw nti ılena p̄ə la-w̄eɣe piti na pá t̄ə s̄i: İle awe ka tuləna nteɣe-ti ıle?

²⁶ T̄ənaɣa Yesu nyəna-w̄e, ılena í t̄ə s̄i: Yəlaa kin k̄e p̄ə fei p̄əs̄yv. Ama İs̄ə ılé, p̄ə t̄əna t̄əlv k̄é.

²⁷ M̄p̄ȳḡ Piyee nəgə t̄əkp̄av s̄i: Pepeye taa hiki ıle?

28 Μρύγύ Yesu cə-wε sι: Təmpana ke ma heeliyi-me yoo maa cεsəγι, waatu wei Ýulb Pəyaya ma maa caya ma teeli kumte təw kέ aləsanna taa tə, me mpa í təηa-m mə naanəwa na naale tə, í ká caya mə kumlee təw tətə, na í huəna lseyeli kpeka naanəwa na naaleγε təm. 29 Na pa təna mpa paa yelee pa tεεsi, yaa pa taalənaa, na pa kəγənaa, na pa newaa, yaa pa caanaa, yaa pa toonaa, yaa pa piya, yaa pa tawa ke ma təw tə, paa hiki mpi mpi pa yela mpv tə pə təm nuəwə (100). Pəyelee paa hiki pa paa nyəm ke weesuyu ηku ku tεη tə kv taa. 30 Mpa pa we lələ kέ kayana tə pa taa payale ká məli waali. Na waali nyəma taa payale nάά məli lələ.

20

Apa nyəma təm

1 U naa isəna isətəa Kawulaya nəγəsənaa təγələ. Səwə nəγəlv ι kuləna tanəη ahula tεe təpam sι ι caa apaa nyəma na í tu ι lesəη taale taa. 2 Μρύγύ ι tisa sι: Ilim í tεma maa feli-mεγε liyitee nyəγəlvυ kuləmvυyυ kuləmvυyυ. Uena í heeli-wε sι: U tεe na í luη ma taale taa. 3 Ilim kəma na pə kpa pəcə uena í tasa luw na í maγana napəli, pεe pa caya yem kέ nənəγə tεe. 4 Tənaγa ι heela pεe sι: U tεe ma lesəη taa, maa feli-mεγε isəna pə nəγəsənaa tə. 5 Uena pεe pá tεe. Μρύγύ səwə unι ι kəma na í tasa luw ke ilim sikuyu na í hiki napələγι mpv tətə. Pə kəma na pə tala ilim huəv uena í tasa ləlaa ke hikuyu na í pona ι taale taa tətə. 6 Pə kəma taanaγa ilim uena í lu na í maγana napəli, pεe pa caya nənəγə tεe. Uena í pəəsι-wε sι: Pepe təw kέ í caya yem ke mpv? 7 Μρύγύ pεe pa cə-ι sι: Tə ta hiki

wei i ká kpaɣa-tuyv tæmle tɔɣɔ. Tənaya i tōma si: Ye mpv, í polo ma lēsɛɲ taale taa yaa.

⁸ Ilim kōma na pə tɛ ilena səsɔ inɪ í yaa i tæmle tɔɔ nyənllv na í tōmɪ-i si: Tɔv, yaa apaa nyəma mpe na ń felɪ-wɛɣɛ pa liyitee. Caaləna mpa pa təkəna kpaɣav tɔ na ń tɛsəna mpa pa caala kpaɣav tɔ. ⁹ Ḿpúyó mpa i ka hika taanaya ilim tɔ pɛle pa kōma na pá hiki liyitee nyəɣəlɔyɔ nyəɣəlɔyɔ. ¹⁰ Ḿpúyó mpa pa caala tæmle taa ké svvv tɔ pa hvvwa si mpe pa nyəna ká kəli panɛ pa nyəna. Ama liyitee nyəɣəlɔyɔ nyəɣəlɔyɔ ké pa cɛla-wɛ. ¹¹ Səsɔ inɪ i felɔyɔ-wɛɣɛ mpv tɔ pə ta maɣa-wɛ. ¹² Ilena pá tɔ si: Mpa pa kōma nɔɔnɔ tɔ kalifu kvlm ke pɛle pa lapa tæmle, ilena ń məli na ń kpɛntɪ-tuyv kufɛlɔyɔ kvlmɔyɔ na? Pəyele tá kana na ilim nyaya-tuyv hatoo tananɲ tɛɛ. ¹³ Tənaya səsɔ inɪ i cɔ pa taa lɛlv si: Ma taapalv, ma ta muyuli-ɲ se. Ma na-ɲ tu su ḿpúyó si ń lapa ilim na pə tem maa felɪ-ɲ liyitee nyəɣəlɔyɔ, yaa pə taya mpv? ¹⁴ Mv nyá liyitee na ń tɛɛ ń fɛɛ-m. Má nəkəna si má cɛla wei pə təkənaa tɔtɔɣɔ teitei isv ma cɛla nyá tɔ. ¹⁵ Ma fɛina mpaav si má lana ma liyitee ke isəna ma sɔɔlaa tɔ? Ma lapa kupantu tɔɣɔ pə wɪkɪ-ɲ yaa? ¹⁶ Tənaya Yesu tasaa si: Waali nyəma ká məli lɔlɔ, na lɔlɔ nyəma náá məli waali.

*Yesu səm na i fem pə təm tɔtɔ
(Maləki 10:32-34; Luku 18:31-34)*

¹⁷ Ḿpúyó Yesu pukaya Yosalem, ilena í yaa i ifalaa ke kpɛɲa ke waatu wei pa wɛ mpaav taa tɔ na í tɔ-wɛ si: ¹⁸ Tɔv, tɔ kpaɣa Yosalem isəntɔ tɔ, paa kpaɣa Yvlv Pəyaya má na pá tv kətəlaa səsaa na Iso Təm sɛyɛsəlaa pa niɲ taa. Paa tɔ si pá kv-m. ¹⁹ Paa tv-m ma ta nyɪ isənaa niɲ taa, na pɛle pá paana-m na pá

casa-m akpateε na pá ka-m sēm tesika tɔɔ. Na kuyεεη tooso wule maa fe.

*Saaki na Yohaani pa sələma mpi tɔ
(Maləki 10:35-45)*

²⁰ Tənaɣa Sepetee pəyalaa na pa too pa pola Yesu kin, ɪlena pa too lunj Yesu tεε na í wiina-ɪ si: La-m kɔpantv natəli. ²¹ Tənaɣa Yesu pɔɔsa-ɪ si: Pepeɣe n caa má la-η?

ɪlena alv cɔ-ɪ si: Ma caa si ń tɔ si ma pəyalaa pane pa naale paa caya nyá kin ke waatv wei n ká tɔɣɔ nyá Kawulaya tɔ. Lelv ke nyá ntɔɣɔη tɔɔ, lelv ke nyá mpətəη tɔɔ. ²² Ḿpóɣó Yesu cɔ-we si: ɪ tá nyɪ mpi í sələməɣɪ tɔ yεε? ɪ pəsəɣɪ na í tɔɣɔ wahala sɔsɔ wei maa tɔɣɔ tɔ? Tənaɣa pa tɔma si: Tu pəsi. ²³ ɪlena Yesu cɔ-we si: Tampana í ká tɔɣɔ wahala sɔsɔ wei maa tɔɣɔ tɔ. Ama pə taya má ləsəɣəna mpa paa caya ma ntɔɣɔη tɔɔ, na mpa paa caya ma mpətəη tɔɔ tɔ. Mpa pa tɔɔ ma Caa tayaɲa lona anɪ tɔ pɛle pa kɛna a nyóma.

²⁴ Yesu ɪfalaa naanvwa wei pə kaasaa tɔ pɛle pa ná mpv, ɪlena pa taa wɪna Sepetee pəyalaa mpe pa naale. ²⁵ Tənaɣa Yesu yaa pa təna na í tɔ-we si: ɪ nyəmə si mpa pa ké yəlaa awulaa tɔ, pɛle pa tɔki kawulaya ke lɛlaa tɔɔ. Na mpa pɛle pa ké kɪfeela tɔ, pɛle pa ηmakəɫəɣɪ səkɪpema. ²⁶ Ama pə fεi si pu wεε ḿpóɣó mə kin. Nti tɔɣɔle si, ye mə taa wei í caa ɪ la sɔsɔ ke mə hεkv, pɔntv í pəsi mə pəyalv. ²⁷ Na ye mə taa nɔɣɔlv í caa ɪ la mə nɔɣɔ tv, pɔntv í pəsi mə yom. ²⁸ Mpv tɔtɔɣɔ Yvɫv Pəyaya má, ma ta kɔɔ si má tɔɣɔ cεcεεle. Ama ma kəmaya si má pəsi yəlaa təna təmle tv, na má ha ma weesuɣu na pə cε yəlaa paɣalε ke pa yomle taa.

*Yesu kuluɣu ke yulɔmaa naale ise
(Malaki 10:46-52; Luku 18:35-43)*

²⁹ Waatu wei Yesu luna Yeliko icate taa tɔ samaa tuutuuma tɔŋa i waali. ³⁰ Pə pamna yulɔmaa naale ka caɣa mpaav nɔɣɔ. Pa nuwa si Yesu tɛena nté, ilena pá sɔv kouu si: Tafiiti Pəyalɔ, Tacaɔ, nyəni tá pətətəle.

³¹ Tənaɣa samaa kaləna-we na pá heeli-we si pa su. Ama pɛle pa sɔsa kouu ke sɔsəm si: Tafiiti Pəyalɔ, Tacaɔ, nyəni tá pətətəle.

³² Ḿpúɣú Yesu sɛŋaa na í yaa-we na í pɔsɔsi-we si: I caa ma la-mɛɣe-we?

³³ Ilena pɛle pa cɔ-i si: Tacaɔ, tɔ caa ké si n kuli tá ise.

³⁴ Ḿpúɣú pa təm lapa Yesu ké pətətəle na í takɪ pa ise na pá sɔv nav ke tənɛ inəɣi kpaakraa na pá tɔŋ i waali.

21

*Yesu caɣa kraŋaya
(Malaki 11:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19)*

¹ Ḿpúɣú pa tala Petafasi ke Olifinaa puɣu tɔɔ. Waatu inɪ tɔ pa fɛi pooluŋ na Yosalem. Tənaɣa Yesu tila i ifalaa naale si: ² I polo icate nte tɔ we mə nɔɣɔ tɔ tɔ taa. Ye í tala tɔ taa ké kpaakraa í ká ná pa tɔ kraŋaya toto nɔɣɔlv na i pile ke i kin, í heɪti-si na í kəna-m. ³ Ye nɔɣɔlv í pɔsa-me si pulɔ, í cɔ puntu si Tacaɔ caakəna. Ye í cɔ mpv paa yeɛ-me na í tɛena.

⁴ Pə lapa ḿpúɣú si pə la nti Isə kuyɔɣɔtutu teləsulɔ ka yɔɣɔtaa tɔ si:

⁵ I heeli Siyɔŋ icate nyəma si, í nyəni, mə wulav kəŋ mə kin,

na í caya kpanaya toto tɔɔ, na í we tɔpamm.
Nn na í caya kpanaya pɔyaya tɔɔ.

⁶ Ḿpógó Yesu ifalaa mpa i tilaa tɔ pa tɛwa na pá lá isu í keesa-we tɔ. ⁷ Ḿpógó pa kɔna kpanaya toto iní na i pile, na pá kpaɔa pa wontu na pá pɔ si tɔɔ, na Yesu kpa na í caya pɔ tɔɔ. ⁸ Na yɔlaa paɔale ke sɔsɔm náá pɔ pa wontu ke mpaav taa. Lɛlaa náá cɛ akɔɔ na pá pɔ mpaav taa. ⁹ Samaa wei i ka we Yesu nɔɔ tɔɔ na wei i ka we Yesu waali tɔ pɛle pa tɔɔna yɔɔtɔyɔ na nɔɔsi sɔsɔnsi si: Paa wei í tu Tafiiti Pɔyalu ke teeli. Isɔ í we wei i kɔɔna Tacaɔ tɔɔ i waali. Paa wei í tu Isɔ ké teeli ke isɔtaɔ.

¹⁰ Yesu kɔma na í sɔv Yosalem taa, ilena icate la yun tɔkemm, na yɔlaa pɔɔsɔyi si: Aweye ye? ¹¹ Ilena samaa cɔ si: Kalilee Nasaleti Isɔ kuyɔɔtɔtu telɔsɔlu Yesu ké.

Yesu ke Isɔ tɔsɛɛle taa
(*Malaki 11:15-19; Luku 19:45-48; Yohaani 2:13-22*)

¹² Ḿpógó Yesu sɔv Isɔ tɔsɛɛle taa na í tɔɔni pa tɔna mpa pa pɛɛtaɔaa na mpa pa yakaya tɔ. Na í pɔsi liyitee yɔkɔlaa taapɔlɔnaa ke alele na alukukunaa pɛɛtɔlaa kpelasi tɔtɔ. ¹³ Ilena í tɔ-we si: Pa ηmaaɔwa Isɔ Tɔm taa ké si: Paa yaa ma tɔyaya si Isɔ tɔsɔlɔmɔle. Ama mɔ pɔsɔna-keɔye ηmulaa tɔyaya.

¹⁴ Ḿpógó yulɔmaa na sɛkɔllaa pa pola Yesu kin ke Isɔ tɔsɛɛle taa na í lá na pá hiki alaafɔya. ¹⁵ Isu Yesu lapa piti tɔma ke mpɔ, na pɔ kaasi na piya náá yɔɔtɔyɔna nɔɔsi sɔsɔnsi ke Isɔ tɔsɛɛle taa si: Paa wei í tu Tafiiti Pɔyalu ké teeli tɔ, pɔ ta maɔa kɔtɔlaa sɔsaa na Isɔ Tɔm sɛɔsɔlaa nté. ¹⁶ Tɔnaya pa pɔɔsa Yesu si: N nukɔ nti pa yɔɔtɔyɔ tɔ? Ilena Yesu náá cɔ-we si: Eɛ,

ma nukı. Μρύγύ ί pəssa-wε sı: I ta kaləta Iso Təm taa ké timpi pa ηmaawa sı: Piya səkpesi na ahuləmnaa nəəsi taa ké n yelaa na nyá sam luna tə yee?

¹⁷ Pə waalı ké ι yela-wε na ί lu na ί se pa ιcate, na ί polo ί suv kuyan̄kuyu Petanii.

Fiki tyyv mpusi təηsvyv
(*Maləki 11:12-14,20-24*)

¹⁸ Ku fema ilena Yesu kuli na ί mələyi ιcate taa, ilena nyəχəsi kra-ι mpaav. ¹⁹ Μρύγύ ι loosa fiki tyyv ke mpaav nəχə. Ilena ί polo na ί mayana hatv tike. Tənaχa ι təma fiki tyyv sı: N kaa tasa pile ləlyyv ke paa pəcə.

Ilena tyyv ηkv ku wuli tənaya kpakpaa təwəηwəη. ²⁰ Yesu ifalaa ná mpv, ilena pə la-wεyε səχəntv ke səsəm. Ilena pá pəəsi Yesu sı: Isənaya pə lapa na fiki tyyv ηkv ku wuli kpakpaa ke mpv?

²¹ Tənaya Yesu cəwa sı: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, ye ί tv Iso ké naani na ί tá lá sika, pə taya mpi ma lapa fiki tyyv kune tə pə tike ké ί ká la. I pəsəyi na paa pulaya kanε ί tə-ke sı ká kpesi na ká hoti tenku taa, pə lakı ké. ²² Ye ί wena naani pə təna mpi ί sələməyi sı Iso ί la-me tə, ι lakı-meγε-wəyi.

Yesu pəsvyv təm
(*Maləki 11:27-33; Luku 20:1-8*)

²³ Μρύγύ Yesu suv Iso təseεε taa na ί niki seγesyv. Ilena kətəlaa səsaa na Yuta nyəma taa səsaa polo na pá pəəsi-ι sı: Kan̄kante nteye n makı nyá taa na n̄ lakı isəntə? Yaa awe tu ha-η pə mpaav?

²⁴ Tənaya Yesu cəwa Yuta səsaa mpe sı: Təv, ma mayamaya maa pəəsi-meγε təm kuləmtv təkəη. Ye ί cə-m ile, maa heeli-meγε kan̄kante nte ma makı ma taa na má lakı isəntə tə. ²⁵ Iso yaa yəlaa tilina Yohaani

σι ί σοῶκι γῆλαα κε Ισο λυμ? Μῦρόγυ πα μαγασα-τῆγι πα τaa πα tike.

Uena Yuta s̄s̄s̄aa mpe pá t̄o si: Ye t̄o t̄oma si Iso tilina-ι, ι ká p̄ōsi-tv si na pepe t̄o k̄e t̄o ta mv ι t̄m il̄e? ²⁶ P̄eyle ye t̄o t̄oma si yvl̄o tilina-ι k̄ōb, t̄o wena samaa s̄ōōntv. P̄e taγa pvl̄o t̄o, pa t̄ona pa nȳōmá si Yohaani k̄e Iso k̄ȳōōt̄o t̄o tel̄ōs̄ōl̄o k̄e.

²⁷ Μῦρόγυ Yuta s̄s̄s̄aa mpe pa p̄ēs̄ēna Yesu si: T̄o ta nyi. T̄onaγa Yesu ná c̄o-w̄e si: Ān̄haa, má kaa heeli-meγe kan̄kante nte ma mak̄i na má lak̄i is̄ōnt̄o t̄o.

Apalv na ι p̄eγalaa naale pa t̄m

²⁸ Μῦρόγυ Yesu tasa Yuta s̄s̄s̄aa mpe si: Ι na-weγe t̄one t̄o taa? Apalv n̄ōōlv ka wenna p̄eγalaa ke naale. Uena ί heeli l̄ēlv si: Akele polo na η̄ hala ma l̄ēsēn̄ taale taa k̄e sān̄a. ²⁹ T̄onaγa p̄eγalv c̄o-ι si: Ma kaa polo. P̄e p̄e waali il̄ena p̄eγalv k̄ōō ί layasi h̄w̄ee na ί polo. ³⁰ Μῦρόγυ pa caa in̄ι ι polaa na ί heeli l̄ēlv ke mpv t̄o t̄o. Ūe si: T̄o yaa, paapa. Ama ι ta polo. ³¹ Pa naale pa taa awe lap̄ēna n̄teγe ι caa luyv t̄e nȳōntv? Μῦρόγυ Yuta s̄s̄s̄aa c̄o-ι si: Kan̄caalaya nȳēn̄. T̄onaγa Yesu t̄oma-w̄e si: Tam̄p̄ana ke ma heeliγi-me yoo māa ces̄ēγi, lampuu m̄v̄laa na wasan̄kal̄ēnaa ká t̄ēe-meγe n̄ōō ke Iso Kawulaya taa. ³² P̄e taγa pvl̄o t̄o, Yohaani ná k̄ōma si ι h̄ōl̄ōγi-meγe m̄paav̄ k̄ōpān̄kv na ί kisi ι t̄m m̄ōγv. Ama lampuu m̄v̄laa na wasan̄kal̄ēnaa ná mv ι t̄m. Paa na m̄ē k̄ōma na ί ná μ̄p̄ōγy waali waali t̄o, ί t̄a t̄o si ί layas̄ēγi m̄ē taa h̄w̄ee na ί mv ι t̄m.

T̄amle nȳōma asayaa t̄m

(Mal̄aki 12:1-12; Luku 20:9-19)

³³ Μῦρόγυ Yesu tasa Yuta s̄s̄s̄aa mpeγe γ̄ōōt̄oγv si: Ι nu, ma sēeki-meγe is̄ō l̄ēlv. S̄ōs̄ō n̄ōōlv ι ka s̄ōna l̄ēsēn̄

ke taale tæcu na í ηma kolun̄a na í cəəna. Na í lá timp̄i
 ı ká nyaasəyi pə lum̄ tə. Na í ηma akele tan̄kau wei ı
 təə pa səhəyi na pá fen̄iyi tə. ı tema mp̄u ılena í caa
 yəlaa na í su tə taa, ılena í tee yela. ³⁴ Pə kəma na
 pə tala t̄iη ıni ı kooluȳu waatu, ılena í kus̄ı ı tillaa
 nap̄eli si: ı polo ma təmle nyəma kin̄ na pá cəle-m
 ma tete. ³⁵ Tənaɣa təmle nyəma mp̄e pa kra ı tillaa
 mp̄e na pá má ləlv ke teu, na pá kv̄ ləlv, na pá yoo
 ləlv ke p̄e. ³⁶ M̄p̄úȳ səsə ıni ı tayana tillaa ləlaa ke
 kus̄uȳu ke paɣale na pə kəli kancaalaya nyəma. ılena
 təmle nyəma tasa p̄eləȳe lap̄u ke teitei ısu paa lap̄u
 kancaalaya nyəma tə. ³⁷ Tənaɣa ı teesa ı p̄əyalv̄ ke
 tiluȳu, na í hv̄ki si paa nyá ı p̄əyalv̄ ıšəle. ³⁸ Ama
 təmle nyəma ná kəma na pá loosi ı p̄əyalv̄, ılena pá
 heeli təma si: ı loosiyi kpancoou t̄u kəηna nte? ı kəə
 na tə kv̄-ı na ı taale p̄əsi tá nyənte. ³⁹ Tənaɣa pá kra-ı,
 na pá ləsi-ı taale na waali na pá kv̄-ı.

⁴⁰ Tənaɣa Yesu p̄əsa Yuta səsaa mp̄e si: Taale t̄u í
 kəma na í kəə, ıšənaɣa ı ká la təmle nyəma pane?

⁴¹ M̄p̄úȳ Yuta səsaa cə Yesu si: ı kaa nyəni yəlaa
 asayaa pane pa p̄ətətəle. Ama ı kv̄yi-w̄eɣe, na í kraɣa
 taale na í cəla ləlaa mpa pə tala pə waatu paa cəle-ı ı
 tete tə.

⁴² Tənaɣa Yesu p̄əsa Yuta səsaa si: ı tá kaləta nti
 pa ηmaa ıšə Təm̄ taa tə yee? Pa ηmaawaya si:
 Pəle nte tət̄u ηmalaa ηmaakaya na pá lə tə,
 ńté tə təə kələ ηmatv̄ təna məlaa na tə səη.
 Mpi Taca lapa na tə nyənəyi na pə w̄e-tuȳu piti
 t̄əȳəle.

⁴³ M̄p̄úȳ Yesu tasa-w̄e si: Pə təə kə ma heeliyi-m̄e
 si paa l̄eki-m̄eɣe ıšə Kawulaya na pá cəla-k̄eɣe yəlaa
 mpa pa m̄ona ka təmle tə. [⁴⁴ Ye pə cəpa wei na í hoti

pæle nté tə tɔɔ, tə pʊtətəɣi-i ké, i kaa wɛɛ hiiu. Yaa pə cəpa yulu nəɣəlv na pəle nté tə nyəkɪ-i, tə taaləɣi-i na atɛɣɛ.]

⁴⁵ Kətəlaa səsaa na Falisanaa pa nu mpv, ilena pá nyi si mpeɣɛ Yesu sɛɛna iso inɪ. ⁴⁶ Tənaɣa pa sʊv mpaav pɛɛkʊɣv si pá kpa-i. Ama pa nyamna samaa. Pə taya pʊlv tɔɔ, pɛle pá nyənaya Yesu ké Iso kʊyɔɣɔtʊtv teləsvlv ké.

22

Mpa pa yaa təɣəv na pá kisi tɔ (Luku 14:15-24)

¹ Ḿpɔ́ɣú Yesu tasa isənaa sɛɛv kɛ mpa pa nukaya i tɔm tɔ si: ² Ii naa isəna isətaa Kawulaya nəɣəsənaa təɣəlv. Wulav nəɣəlv i lapəna təɣənaya kɛ i pəyalv alv kpaɣav tɔɔ. ³ Ḿpɔ́ɣú i tila i tɛmlɛ nyəma si: I polo í yaa mpa ma lapa təɣənaya tɔ. Tənaɣa pɛle pa kisa kəntɛ. ⁴ Ilena í tayani kɔfama kɛ tiluɣv si pá heeli mpa i yaa təɣəv tɔ si: Ma kʊ naan kataasi na wontu nim nyəntv, na pə təna pə tɛma piw na pə caɣaa. Pá kəɔ na pá təɣə ma akpaɣalɛ təɣənaya. ⁵ Ama mpa pa yaa mpv tɔ pa taa nəɣəlv ta kɛ. Paa wei i tɛɛ i nyəŋkʊ ké. Inɛɣɛ ílé i taale, inɛɣɛ ílé i kʊyakʊ. ⁶ Pə kaasi lelɛ na pɛle pá kpa tillaa mpe na pá h́lí-wɛɣɛ kankanjsi na pá kʊ-wɛ. ⁷ Tənaɣa pə lapa wulav kɛ pááná na í tili i yoolaa si pá kʊ yulʊkʊlaa mpe, na í sɔ pa icatɛ. ⁸ I tɛma mpv ilena, í heeli i tɛmlɛ nyəma si: Təv, akpaɣalɛ təɣənaya piwa. Pəyele mpa ma yaawa tɔ pa lanɣaa. ⁹ Mpv tɔ í polo nənɔsɪ səsənsɪ tɛɛ na pa təna mpa i ká ná tɔ í yaa-wɛ si pá kəɔ na pá təɣə. ¹⁰ Ḿpɔ́ɣú pɛle pa tɛwa nənɔsɪ tɛɛ na pá kotɪ pa təna mpa pa nawa tɔ, asayaa na pə kʊpama kɛ mpv, na yəlaa su acima kutuluɣv.

11 Μρύγύ wulav suwa si i naa mpa pa pola təγəv tə. Uena í mayana nəγəlv, i ta suu akpaγale wontu.
 12 Uena í pəəsi-i si: Ma taapalv, isənaya n̄ suv cəne na n̄ tá suu akpaγale wontu? Apalv in̄ i ta cə si pulv.
 13 Tənaya wulav heela i təmle nyəma si: I həkə i nin na i nəhəe na í polo í peti-i səkpetuyv taa. Tənaya i ká casa kapusi na í nyasəyi i təyi kela. 14 Uena Yesu tə si: Pa yaa paγale, ama pəcəγə pa ləsaa.

Lom wulav səsə lampuu təm
(Maləki 12:13-17; Luku 20:20-26)

15 Μρύγύ Falisanaa caγaa na pá seγesi isəna paa nyi Yesu ké katəka na təm kypəəsutv na pá hiki-i tə.
 16 Μρύγύ pa tila pa ifalaa taa napəli na Heləti kpekəle nyəma napəli tətə si pá polo na pá tə Yesu si: Taca, tə nawa si tampana ke n̄ yəγətəyi na n̄ seγesəyi teu, na isəna mpi pə mayamaγa Isə caa si yəlaa í la tə pə tampana ke n̄ heeliyi. Nn nyan̄na nti yəlaa huv tə, na nn paasəγəna tə, pəcó nn faγasəyi yəlaa. 17 Pə we mpv tə, ta mpaav taa pə muna pá fel̄i lampuu ke Lom wulav səsə na? Heeli-tuyv nti n̄ huvki tə.

18 Ama Yesu ná tēma nyəm ke pa hūwēē asayēē. Uena í pəəsi-we si: Cēsəlaa mē, pepe təw kē í nyək̄i-m katəka. 19 I huli-m liyitee wena í feləyi lampuu tə na má ná.

Μρύγύ pa ləsa liyitee nyəγəlvuyv na pá cēle-i.
 20 Uena í pəəsi-we si: Awe nyuyv fotoo na i hətē ke pa ηmaa pə təw cənē? 21 Μρύγύ pa cə-i si: Lom wulav səsə kē.

Μρύγύ Yesu ná cə-we si: Ye mpv í cēla Lom wulav səsə ke mpi i ti tə, na í cēla Isə ulēγē mpi ilē i ti tə.

22 Pa nu təm tənē uena pə la-wēγē piti ke səsəm. Na pá yele-i na pá tēē.

*Tu si na tə fe na tə wee isəna tə
(Maləki 12:18-27; Luku 20:27-40)*

²³ Μρύγύ kvyakv ηkv kv mayamaya Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kin. Satusee nyəma mpε pa təηayana si paa pə la isəna səttaa kaa tε na pá fe. Μρύγύ pa pəssa Yesu ²⁴ si: Taca, Moisi ka təma si ye yulv í səpa na í feina pəyaya, i neu həη i alv ke leelu na í hikina i taalv səl v ke piya. ²⁵ Təv, yəlaa naatosompəyəlaya ka we tá hεkv, yulv na i newaa. Μρύγύ taalv kpaγa alv ilena í si, i feina pəyaya. Ilena ílé i neu hə leelu. ²⁶ Μρύγύ naale nyəη səpa, pəyaya fei, na tooso nyəη tətəγə mpv. Haləna pé polo pə siyili pa naatosompəyəlaya ηke ka tənaya mpv təpai, nəγəlv ta hikina-i pəyaya. ²⁷ Pə waalv ké alv iní ílé i teesa səpv. ²⁸ Təv, səttaa fem wule pa taa aweyele alv tv? Mpi tə, pa naatosompəyəlaya iní pa təna pa kpaγana-i alv.

²⁹ Μρύγύ Yesu cə Satusee nyəma mpε si: I ta nyi Isə Təm na i təη təγə pə liyitiyi-me. ³⁰ Mpi tə, waatv wei səttaa ká fe tə, akpaγale təm kaa wee. Ama apalaa na alaa paa wee ké isu isəttaa tillaa wev tə. ³¹ Ye səttaa fem təm ilε, í ta kala nti Isə heela-me tə yee? I təmayā si: ³² Ma ké Apəlaham na Isaaka na Yakəpv pa Isə ké. Isə ké weesuγu nyəma nyəη ké, i ta ke səttaa Isə.

³³ Yəlaa samaa wei i nu Yesu seγesəyv ηkv tə, pə lapa-weγe piti.

*Isə kvəsəstv taa səsəəntv
(Maləki 12:28-34; Luku 10:25-28)*

³⁴ Waatv wei Falisanaa nuwa si Yesu lapa na Satusee nyəma ta hiki kvəcətv ilena pá koti. ³⁵ Ilena pa taa Isə Təm seγesəlv nəγəlv í kəv si í kuuki Yesu

nəγə. ɪlɛna í pɔɔsi Yesu si: ³⁶ Tacaa, Isə kʊsəsutu taa təm ntiyile səsəntu? ³⁷ Tənaγa Yesu cə-i si: N ká sɔɔli Tacaa nyá Isə na luyu kʊlʊmʊγu na nyá ləsaya suu-i təmammam. ³⁸ Kʊsəsutu taa səsəntu nté, na nti tə kələna tə təna. ³⁹ Na kʊkələtu lentɪ tətəγələ, si n ká sɔɔli nyá təγəntələ ke isu nyá ti. ⁴⁰ Təm naale inɛ i tɔɔ ké Moisi kʊsəsutu təna na Isə kuyəγətutu tɛləsələa təm təna səηaa.

Tafiiti pəγaya nté Mesii

(Maləki 12:35-37; Luku 20:41-44)

⁴¹ Falisanaa kota mpu, ɪlɛna Yesu pɔɔsi-wɛ si: ⁴² ɪ huu suweye Mesii tɔɔ? Awe lulɔγu tu ke-i? M'pɔγú pɛle pa cə-i si: Tafiiti lulɔγu tu ké.

⁴³ Tənaγa Yesu pɔɔsa-wɛ si: Ye pə wɛ mpu, ɪlɛ isənaγa pə lapa na Feesuyu Naηηtu náá lá na Tafiiti yaa-i si Tacaa? Pə taya pulɔ tɔɔ, Tafiiti yəγəttaa si:

⁴⁴ Tacaa Isə heela ma Səsə si, caya ma kəηkəη taa,

haləna má kəna nyá kolontunaa ke nyá nɔɔhɛɛ tɛɛ.

⁴⁵ Ye Tafiiti ná yaa-i i Səsə, ɪlɛ isənaγa Mesii ná mələa na í ké Tafiiti lulɔγu tu tɔɔ?

⁴⁶ Pa taa nəγəlu ta pəsi na í cə. Pə krayau kuyaku ηku tə nəγəlu u nyuləγi si i pɔɔsiγi-i təm.

23

Falisanaa na Isə Təm seγesələa tooluyu

(Maləki 12:38-39; Luku 11:43,46; 20:45-46)

¹ M'pɔγú Yesu heela samaa na i ifalaa si: ² Isə Təm seγesələa na Falisanaa təmle nté si pá kéesi yələa ke Moisi kʊsəsutu. ³ ɪ ká nuna-wɛye teu na í la pə təna mpi pa heeliyi-me si í la tə. Ama í taa la isu mpe pa mayamaγa pa lakɪ tə. Pə taya pulɔ tɔɔ, nti pa seγesəyi

tə, pə taɣa ntəɣi pa laki. ⁴ Pa kprakəɣi səɣəla yuŋ nyəna na pá sukəɣi lelaa. Pəyele mpe paa caa si pá tu taa-wɛɣe taav maɣamaɣa. ⁵ Pa laki pə tənaya si yəlaa í na-wɛ. Pə təw kə pa ŋmaaki Iso Təm loosi na pá tuɣi, na pá kəkki pa kpaɪnaa təcɛŋcɛŋ. ⁶ Acima taa səsaa səsaa təcəɣale ke pa pɛɛkəɣi na pá caki. Na Yuta nyəma təkotilenaa taa teeli teeli təcəɣale ke pa pɛɛkəɣi. ⁷ Pa səwla pá sɛɛki-wɛɣe samaa taa kə na pá luŋɣi na pá yaaki-wɛ si ta caa ta caa. ⁸ Ama me, í taa yelee na pá yaa-me si ta caa ta caa. Pə taɣa pulv təw, mə təna ɪ wɛ teitei kə, na mə səsə nté kulvm. ⁹ ɪ taa yaa atɛ cənɛɣe nəɣəlv si mə caa. Pə taɣa pulv təw, mə Caa wɛ kulvm kə təkəŋ, na inəɣələ wei ɪ wɛ ɪsətəa tə. ¹⁰ ɪ taa yelee si pá yaa-mɛɣe səsə səsə. Pə taɣa pulv təw, mə səsə wɛ kulvm kə təkəŋ, inəɣələ Mesii. ¹¹ Mə taa səsə í pəsi mə təmle tu. ¹² Wei í kraasa ɪ ti paa tisi-ɪ, na wei ɪ tisiɣi ɪ ti paa kusi ɪ nyuɣu.

Falisanaa waali kuluyu

(Maləki 12:40; Luku 11:39-52; 20:45-47)

¹³ Iso Təm səɣesəlaa na Falisanaa, cəsəlaa me, mə təm wɛ waiyo. ɪ təkəɣi yəlaa ke ɪsətəa Kawulaya. Mə maɣamaɣa ɪ suuki, pəyele ɪ yeke si mpa pɛle pa luɣu wɛɛ tə pá suv.

[¹⁴ Iso Təm səɣesəlaa na Falisanaa, cəsəlaa me, mə təm wɛ waiyo. ɪ lɛɛkəɣi lelaa ke pə təna mpi pa wɛna tə, na í sələməɣi Iso na pə taɣaləɣi si pə hılı si mɛɣe kɔpama. Pə təw kə í ká te na í ná katatəlaya nav napələɣi teu.]

¹⁵ Iso Təm səɣesəlaa na Falisanaa, cəsəlaa me, mə təm wɛ waiyo. ɪ cəkki katenɔ təna, na pə kpeŋna tɛŋku təw si í hiki Iso sɛɛlv kulvm maɣamaɣa təkəŋ. Na í tu hika-ɪ kəlv, í lapɪ-ɪ ɪsaɣav. Haləna ɪlɛ í nəɣəsəna

tənaasəle səsəəle taa sʊʊ na pə kəli ɪsu mɛɣe təm naale.

¹⁶ Mpa me í hən̄ ləlaa pəyele mə ɪse naa naa tə, mə təm we waiyo. Í tən̄ sɪ ye yʊlʊ tuuna ɪsə təsɛɛle səsəəle pə we ɪsu ɪ ta tuu kɛle. Ama ye ɪ tuuna ɪsə təsɛɛle səsəəle taa wʊla ɪle ɪ tuuwayale. ¹⁷ Ama mə kʊmɛlɛntʊ na mə yʊlʊmlɛ təwə yoo. Pepe kəlaa? Wʊla yaa ɪsə təsɛɛle səsəəle nte tə lapa wʊla ɪnəɣi kate pʊlʊ tə? ¹⁸ Í yəɣətəɣi tətə sɪ ye yʊlʊ í tuuna kətaya təlate pə we ɪsu ɪ ta tuuna kɛle. Ama ye ɪ tuuna mpi pə maɣamaɣa pa lapa kətaya na pə we kətaya təlate ɪle ɪ tuunaa kɛle. ¹⁹ Yʊlʊmaa me, pepe kəlaa? Kətaya təlate yaa kətaya nyəm mpi kətaya təlate laki na pə pəsɪ kate pʊlʊ tə? ²⁰ Ye yʊlʊ tuuna kətaya təlate, ɪ kpeɲna pə tən̄a mpi pə we kətaya təlate taa təɣə na í tuuna. ²¹ Yʊlʊ í tuuna ɪsə təsɛɛle səsəəle, ɪ kpeɲna ɪsə wei ɪ cakɪ ɪsə təsɛɛle nte tə taa təɣə na í tuuna. ²² Yʊlʊ í tuuna ɪsətənyʊ, ɪ kpeɲna ɪsə kumte na ɪsə wei ɪ caya tə tə təɣə na í tuuna.

²³ ɪsə Təm seɣesəlaa na Falisanaa, cɛsəlaa me, mə təm we waiyo. Ye ɪ hika nyutʊ nti pa yaa səmanti na fenuwili na kumɛɲ, í ləsəɣi pə həɣələn̄ naanʊwa taa kʊlʊm na í cɛləɣi ɪsə. Pə kaasi na í ləkəna mə lumasi waali ké kʊsəsutʊ taa səsəəntʊ. Tələɣele siɣisuyu na kʊpantʊ na tampana tən̄nyʊ. Pəcɔ tələɣe pə mʊna í seesəna ɪsələ. ɪle í taa sə həɣələn̄ naanʊwa taa kʊlʊm ɪn̄ ɪ tə. ²⁴ Mpa me í hən̄ ləlaa, pəyele mə ɪse naa naa tə, ye ɪ na mə lʊm taa ké kacəka í ləsəɣi ké. Ama ye yooyoo ɪle, í kpentəna na í li.

²⁵ ɪsə Təm seɣesəlaa na Falisanaa, cɛsəlaa me, mə təm we waiyo. Iyisi na nyənasi waali ké í nyaaləɣi təlailai, na sɪ taa suna mə kʊɲmuləm na mə ɪsəɣatʊ hʊweɛ. ²⁶ Falisanaa yʊlʊmaa me, pə weɛ sɪ iyaya taa

κέ ί κά nyaali na ί kpenna waali, na pə təna pə la tənəηη.

²⁷ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. I wee ké isu pəlaaη wei pa huləsaa na ι nyənnyu we teu, na ι taa suna mowa na kusəyətə nti tə təna tə. ²⁸ Mpu tətəyō ί wee, yulu ί nyəna-meyε isentə, ι təη ké si ί ké kəpama. Ama mə taa ile, cesuyu na isayatu pə mayaləna.

*Yesu kpaalbyu ke Falisanaa na Iso Təm seyesəlaa
(Luku 11:47-51)*

²⁹ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. I tayənəyi Iso kuyəyətutu teləsəlaa pəlaaη ke teu təmamam, na ί laki kacəka ke mpa pa təηa tampana tə pa pəlaaη. ³⁰ Na ί təη si: Ye tu we waatu wei ta caanaa kəkaya Iso kuyəyətutu teləsəlaa mpe tə, tə taa təη-we na tē kv-we. ³¹ Na ήpύγύ ί huləyəna si ί ké mpa paa kuwa Iso kuyəyətutu teləsəlaa mpe tə pa piya. ³² Mpu tə, pa akpaa ke ί təηəyi, na mpi pele paa caalaa na pá su tə mpəyi ί teesəyi. ³³ Tuma piya me, akalanaa me. I təη tə, ί tά ké tənəasəle səsəle taa suvlaa nte? ³⁴ Pə təw ké ma heeliyi-me si ί nu yoo. Maa tili Iso kuyəyətutu teləsəlaa na layatunaa na isekullaa ke mə kiη. I κά kv lelaa ke kukuyu, na ί κά lelaa ke səm tesikası təw. I κά ma lelaa ke akpatεε ke mə təkotilēnaa taa na ί təη na ί pεeki-weyε acalεε taa. ³⁵ Mpa paa kuwa yem ke tulum tə, mə nyəη taa ké pa kulaa isayatu κά məli. Pə kraγau yulpaη Apeeli kuyu na pə polo Palasii pəyalu Sakalı wei ί kv kate taa kate na kətaya təlate pə hekv tə ι nyəm tə. ³⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, kayana nyəma nyəη taa ké pu tēna.

Yosalem yəkuyv təm
(Luku 13:34-35)

³⁷ Hei Yosalem, Yosalem, nyá taa ké pa kuyi Isə kuyəətətəv teləsəlaa, na nyá taa tətəyə pa yooki Isə tillaa ke pəe na pá kuyi. Təm payale ke ma səlāa si ma kpeyeliyi nyá taa yəlaa təna təkotokoto isu kantuyv papuyv ku piya təə tə. Ama pa kisaa. ³⁸ Təv, mə təyaya ká təkí kaav təkpatāa, nəyələv kaa paasəna-ke. ³⁹ Pə təə ké ma heeliyi-me təfoo si, pə kpayav saŋa tə í kaa tasa-m keesuyv. Haləna pə tala wələ nte í ká tə si: Isə í səna Tacaā tillu tə.

24

Isə təsele wakəlyv təm
(Maləki 13:1-2; Luku 21:5-6)

¹ Yesu luna Isə təsele taa na í təŋna tēv, iləna i ifalaa kpətəna-i na pá huli-i Isə təsele ηmatv. ² Təyaya Yesu təma-we si: Ntəŋ í nawa pə təna isəntə? Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesiyi, pə kaa kaasi pələ lentə na tə təna lentə təə, paa tusi pə təna.

Mpi pə lapv ká hvli antulinya tēm tə
(Maləki 13:3-13; Luku 21:7-19)

³ Yesu kəma na í caya Olifinaa puyv təə, iləna i ifalaa fayasi na pá pəəs-i si: Heeli-tuyv kuyanjku mpv unu pu la tə. Nmaatəle nteye pu húlí na tə nyəna nyá kənte na antulinya tēm.

⁴ Mpyú Yesu cə i ifalaa si: U la laakali, í taa yele na nəyələv kəə na í tolisi-me. ⁵ Mpi tə, payale ká kəə na pá ha pa təyi ma hətə si mpeyele Mesii. Halí paa tolisi payale. ⁶ U ká nu yoon təŋ ke mə cələ mə cələ. Paa heeliyi-meye pooluŋ yoon təmnaa. Ama í taa yele

na mpv iní pḗ ce mə lanja. Pə wεε si mpv iní pəle pu la ké. Ama waalı waalı ké antulinya náá kəə na í tenj. ⁷Tetu katenja lenka ká yoona lenka nyóma, kawulaya lenka ká kuli lenka təə. Nyəyəsı ká la tiiliwe tiiliwe, tetv ka sele tiiliwe tiiliwe tətə. ⁸Pəne iní pə təna pə wəna isu alv ləlvəy na pə caalı-ı wuv ke səhənsəhə tə.

⁹Yəlaa ká kuli na pá hólí si pá tu-meyε kunyən, na paa kv-mε. Katenja təna yəlaa taa ká kpana-meyε ma təə. ¹⁰Yəlaa payale ká lə Isə seev təm ke waatu iní, na paa lu təma waalı, na pa taa kpana təma. ¹¹Isə kuyəyətutv teləsəlaa pəpətunaa ká lu payale na pá tolisi yəlaa ke səsəm. ¹²Isayətv ká təə səsəm səsəm, haləna yəlaa payale səəlvəy ká pasa. ¹³Ama ye wei ı nyaya apalutv na í tala tənaya, pəntv nyəyε ke pu ya. ¹⁴Pə wεε si paa kpaalı Isə Kawulaya Laapaalı Kəpañ ke antulinya təna taa ké na paa piitim mpi pḗ nu. Ye pə təma mḗpəyó lapv ke antulinya ka tε.

Acaalətv təm

(Maləki 13:14-23; Luku 21:20-24)

¹⁵Mḗpəyó Yesu təma si í ká kəə na í ná acaalətv taa acaalətv nti tə təm Isə kuyəyətutv teləsəlv Taniyeełi ka yəyətəa təyə katε taa. Wei ı kaləyi tə í cekəna-təyi teu. ¹⁶Mpv iní tə, mpa paa wε Yuta tə pá se na pá kra pḗəñ. ¹⁷Ye pə mayana wei na í wε kutuluəy təə na í tiıwa, ı taa tə si ı svukı təyaya na í kraəa ı pulv. ¹⁸Na wei pu mayana ı wε taale tə í taa tə si ı kpeñ ı tε na í kelı ı kraı. ¹⁹Ahusitonaa na asəñ təm ká la waiyo ké waatu iní. ²⁰İ sələmi Isə na mə kvseu kvne kv taa pamsəna watv waatu yaa kuyaku kuhεesuyv wule. ²¹Pə taya pulv, waatu iní wahala ká la səyəntv ke səsəm pə tu feı. Pa ta nata wahala iní ı taka ke hatoo antulinya kancaalaya na pḗ kəə sanja, na pa

kaa tasa i taka k e nav. ²² Na ye p  taya isu Is  huwa si i k  pasa kuyeeη inu t , n y lv kaa tulu-ti. Ama i pasa p  kuyeeη in yi y laa mpa i l saa t  pa t .

²³ Na ye yulv t ma-me si: I ny ni, Mesii we c ne yaa c ne, i taa nu. ²⁴ P  taya pulv t , Mesiinaa na Is  kuy y tutu teles laa p p t naa k  lu na p  l  k k lv ny mnaa na piti t ma. Halu ye paa p saya pa puysiyi mpa pa mayamaya Is  l saa t y . ²⁵ T , ma laalaa na m  kpaali-meyle.

²⁶ Mpu t  ye pa k ma na p  heeli-me si: I ny ni, i wenna nteye wulaya tetv taa, i taa polo. Yaa si, inu i ηmel na nteye c ne, i taa nu. ²⁷ Yulv P yaya ma ma k nte k  la k  isu tev ny y suyv hatoo tev kite tee na p  kal s na kv n y  t . ²⁸ Timpi pulv s pa na p  h ntaa t  t naya yepelekunaa kotiyi.

Yulv P yaya k nte

(Mal ki 13:24-27; Luku 21:25-28)

²⁹ Wahala kuyeeη inu i teeki kprakpa t , ilim k  si t kpitii, is tv kaa tasa hul muyv. Is tul ηasi k  luna is taa na si hoti. Pu ciyiti is taa k k l naa.

³⁰ Waatv in yi paa nu Yulv P yaya m  ma tan ke is t ntuyv taa. Katen  t na taa y laa k  kpa pa lan na p  wii s s m. Paa na Yulv P yaya m  ma s ηa is ηm ntuyv t  na m  tiiki na ma toma ke s s m na ma teeli. ³¹ Akant le s s  le k  wii,  lena m  tili ma is taa tillaa ke antulinya h y l η t na taa. P  krayav ilim t lule na p  t tvle t , na p  polo p  n y η na p  mp t η t , si p  c  p  koti mpa ma l saa t y  antulinya t na taa.

Fiki tuyv t m

(Mal ki 13:28-31; Luku 21:29-33)

³² Ǫ nyænna fiki tuɣu na í cekæna. Saa wei ku neɣetæɣi na ku hatu yeɣelæɣi tæ, í nyæmá kprakpaa si heesuyu talaa kelee. ³³ Mpu tætaɣo waatu wei í ká ná pæ tænaya mpu pæ laki tæ, í nyi si pæ wwsaa kelee, pæ caa lapu nté. ³⁴ Tampana ke ma heeliɣi-me yoo maa cesæɣi, yælaa mpa pa we isæntæ tæ pa kaa si pa tæna na pécó pæ tænaya mpu pæ la. ³⁵ Isætænuyu na ate ká muki yem. Ama ma kuyæɣætutu kaa saali paa pæcæ.

Isæ tike nyænna antulinya tæm

(Malæki 13:32-37; Luku 17:26-30,34-36)

³⁶ Næɣælu fei wei i nyæmá pæ waatu yaa pæ wule tæ, paa isætæa tillaa na Pæyaya má ma mayamaya. Ama Tacaa tike tækoŋ nyænna. ³⁷ Isæna pu lapa Nowee pæle taa tæ, mpu ini pæ mayamaya pu lana kuyanɣu Yulu Pæyaya má maa kææ tæ. ³⁸ Kwapam, kuyeeŋ wei i taa lum taa waasæta tetu tææ tæ, pæ tækaya ké na pé nyææki, na pé haa tæmaya alaa, na pé kprakæɣi mpu yoo, halæna kuyanɣu Nowee suu kpuluyu taa tæ. ³⁹ Pa caya mpuɣú yem ké mpuɣú, pa ta huɣu pulu tææ. Halæna lum sæsæm kææ na pé tæɣo pa tæna tæpai. Mpuɣú pu la kuyanɣu Yulu Pæyaya má maa kææ tæ. ⁴⁰ Pu pana apalaa naale ká wee taale. Pu kraɣa lelu na pé ye lelu. ⁴¹ Pu pana alaa naale we nama tææ na pá nanæɣi. Pu kraɣa lelu na pé ye lelu. ⁴² Ǫ feŋ, pæ taya pulu tææ, í ta nyi kuyanɣu mæ Sæsæ ka kææ tæ. ⁴³ Ǫ nyi teu si ye nyæm ka nyænaya na tæyaya caa nyi waatu wei ŋmulu ká kææ ahoæ tæ, i ka cayana i ise ké. I kaa ye le-i na í suu i tæyaya. ⁴⁴ Pæ tææ ké me tææ mu tayanu mæ tæɣi mpu. Yulu Pæyaya má ma kæŋ kænte ke waatu wei í kaa huɣu tæɣo.

Tæmle tu isayav na kwapɣa pa tæm

(Luku 12:41-48)

45 Aweye tæmlɛ tu kupaŋ na layatu? Ye pə taɣa wei
 ɪ caa yelina-ɪ tæmlɛ nyéma lelɛa sɪ í nyənəɣi-we, na
 pə talaa ɪ cɛɛ-weɣe pa kutəɣu tə? 46 Cɛɛɛ inɪ í kəma
 na í məli na í maɣana tæmlɛ tu inɪ ɪ isəle sɛɛna tæmlɛ
 n̄tɛ tə lapu, ɪ nyuɣu lapa leleŋ ké. 47 Tampana ke ma
 heeliɣi-me yoo maa cɛsəɣi, təɣaɣa caa ka tu tæmlɛ tu
 inəɣi ɪ kupam tənə təw feŋuɣu ké. 48 Ama pə cəpa
 tæmlɛ tu inɪ na í tu ɪ taa sɪ: Ma caa kaa kəw ləŋ se.
 49 Ilena í sɔv ɪ taapalaa ke maru, na í təkɪ, na í na
 solɔnyɔɔlɛa lelɛa pá sɔv solɔm nyɔw na pə kuyi-we.
 50 Pu kəw na kuyaku ŋku na isəma waatu ɪ taa tu ɪ taa
 sɪ təɣaɣa tu ka tala tə, ílé ɪ ká sɔv təkpuv. 51 Na í la
 tæmlɛ tu inɪ təkəŋkəŋ, na í mələnə-ɪ na í pɛti-ɪ cɛsəlaa
 təw. Tənaya ɪ ka casəɣi kapusi na í nyasəɣi ɪ təɣi kela.

25

Pɛɛlaa naanwa tɔm

1 M̄pɔɣú Yesu tɔma sɪ: M̄pɔɣú pə weɛ, isɔtaa
 Kawulaya ká nəɣəsəna ké isu pɛɛlaa naanwa wei
 ɪ kpaɣa fətəlanaa na í tɛɛ akpaɣalɔ səŋuɣu tə. 2 Pa
 taa kakpasɪ ke kumɛɛməŋ na kakpasɪ ke layatunaa.
 3 Kumɛɛməŋ ná kpaɣa fətəlanaa, ilena pá yeɛle nim
 cosuɣu sɪ pa təkəɣi pa təw. 4 Ama layatunaa ná kpaɣa
 pa fətəlanaa, ilena pá cosi nim ke kpaɛləpanaa taa na
 pá təkɪ pa təw tətə. 5 Akpaɣalɔ fɛi í kəw ləŋ, ilena tom
 caŋ na pə keli-we na pə tɔo pa naanwa inɪ.

6 M̄pɔɣú pə keesa ahoo heka, ilena pá nu pə kiisaa
 sɪ: Akpaɣalɔ n̄tɛ, í kuli na í səŋi-ɪ. 7 Tənaya pɛɛlaa
 mpe pa fema na pá nyɔsəɣi pa fətəlanaa. 8 M̄pɔɣú
 kumɛɛməŋ tɔma layatunaa sɪ: I pasa-tuɣu mə nim,
 ta fətəlanaa caa tem. 9 Ilena layatunaa náá cə-we sɪ:
 Ye tə pasa-me pə kaa tala tá. I polo pɛɛtəlaa cəɔ na í

ya. ¹⁰ Waatu wei kumeleməḡ tēe ḡpḡyú nim yapu tḡ, ilena akpaḡalu tala. Na í na mpa pa sḡəlv ka puwa mpv tḡ pḡ svv akpaḡale kutḡḡv tḡtḡḡle taa, na pḡ tḡki nḡnḡḡ na pḡ kalḡsḡ tḡkem. ¹¹ Pḡ lapa laasaya ilē kumeleməḡ inḡ í mḡlaa kēle, na í tḡḡ si: Tacaā Tacaā, tulḡ-tv. ¹² ḡpḡyú akpaḡalu ná cḡ-we si: Tampana kē ma heeliyi-me yoo maa cēsḡyi, ma ta nyi-me.

¹³ Tḡnaya Yesu tasa-weḡe kpaalvḡv si ye mpv í feḡiyi. Mpi tḡ, í ta nyi kvyanḡku na isḡna waatu pu la tḡ.

Timpi pḡ wee tḡ tḡnaya pḡ sḡsḡḡyi
(Luku 19:11-27)

¹⁴ Pu nḡḡsḡna kē isv yvlv kulvḡv si ḡ tēe yēla, na í yaa ḡ tḡmle nyḡma na í tv pa niḡ taa kē ḡ wēnav tḡ. ¹⁵ I yaa kancaalaya nyḡḡ na í cēle ilēḡe wula nyḡḡtv nasḡle na nunḡwa (500). Na í yaa lēlv ilena í cēla ilēḡe wula nyḡḡtv ḡmḡnvḡv (200). Pḡ tala tooso nyḡḡ, ilena í cēla ilēḡe wula nyḡḡtv nunḡwa (100). I kēsḡna paa wei ḡ pḡsvḡv kē na í cēle-ḡ. Ilena í kulḡ na í tēe. ¹⁶ Tḡnaya wei ḡ ka cēla nyḡḡtv nasḡle na nunḡwa (500) tḡ ḡ tēe kpaḡpaa na í svv taatvḡv, na pḡ sēe-ḡ nyḡḡtv nasḡle na nunḡwa (500) tḡtḡ. ¹⁷ Wei paa cēla nyḡḡtv ḡmḡnvḡv (200) tḡ, ilē ḡ taata mpv tḡtḡ, na pḡ sēe-ḡ nyḡḡtv ḡmḡnvḡv (200) tḡtḡ. ¹⁸ Ama wei paa cēla nyḡḡtv nunḡwa tḡ, ilē ḡ polaa kē na í huli pḡyú kē atē na í ḡmēsḡ pa caa liyitee anḡ.

¹⁹ Pḡ leelaa, ilena pa caa inḡ í kḡḡ. I tala mpv, ilena í yaa-we si pḡ hvlḡ-ḡ isḡna pa lapa pa liyitee na pḡ lu mpi tḡ. ²⁰ ḡpḡyú wei cēcē ka cēla nyḡḡtv nasḡle na nunḡwa (500) tḡ ilē ḡ kḡma na í hvlḡ-ḡ nyḡḡtv nasḡle na nunḡwa (500) wei pḡ sēe-ḡ tḡ. Na í tḡ si: Tacaā, n

ka cɛla-m nyəgətu nasəle na nunɔwa (500), na pə sɛɛ-m nyəgətu nasəle na nunɔwa tətɔ. ²¹ Ḿpɔ́gú ɪ tɔma-ɪ sɪ: Pə wɛ teu, n kɛ tɛmlɛ tɔ kɔpampɔŋ. Isəna mpi n lapəna pəcɔ nyəm kɛ teu kɛ isəntɔ tɔ, maa cɛle-ŋ sɔsɔm. Kɔɔ na má na-ŋ tɛ yɔɔli. ²² Pəle pə waali kɛ tɛmlɛ tɔ wei pa cɛla nyəgətu ŋmɔnɔyɔ (200) tɔ, ílé ɪ kɔma na í tɔ sɪ: Tacaɔ, n ka cɛla-m nyəgətu ŋmɔnɔyɔ (200), na pə sɛɛ-m ŋmɔnɔyɔ (200) tətɔ. ²³ Ḿpɔ́gú pa caa ɪnɪ ɪ tɔma ílé tətɔ sɪ: Pə wɛ teu, n kɛ tɛmlɛ tɔ kɔpampɔŋ. Isəna mpi n lapəna pəcɔ nyəm kɛ teu kɛ isəntɔ tɔ, maa cɛle-ŋ sɔsɔm. Kɔɔ na ma na-ŋ tɛ yɔɔli. ²⁴ Pə tala wei paa cɛla nyəgətu nunɔwa (100) tɔ, ɪlena í tɔ sɪ: Tacaɔ, ma nyəmá nyá tɔɔ sɪ n kɛ yɔlɔ kate tɔ. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, timpɪ n ta tuu tɔɣɔ n kɔŋ, na timpɪ n ta ŋmusɪ tɔɣɔ n cɛki. ²⁵ Sɔɣɔntɔ lapa-m, ɪlena má polo na má pi nyá liyitee kɛ atɛ kɛ teu təkulakula. Mɔ nyá cɛɛ. ²⁶ Tənaya ɪ caa tɔma-ɪ sɪ: Ama n kɛ tɛmlɛ tɔ isayav na felentu kɛ. N ka nyəmá mpɔ sɪ timpɪ ma ta tuu tɔɣɔ ma kɔŋ, na timpɪ ma ta ŋmusɪ tɔɣɔ ma cɛki ɪle, ²⁷ pepe tɔɔ kɛ n taa tɔ ma liyitee anəyi panci taa? Ma kɔma isəntɔ tɔ maa mayana pə sɛɛ a tɔɔ na má kɔpɛntɪ na má mɔ. ²⁸ Tɔɔ, í lɛɛki nyəgətu nunɔwa (100) ɪnəyi ɪ niŋ taa, na í sɔɔsɪ nyəgətu nasəle na nunɔwa (500) tɔ. ²⁹ Pə taɣa pulɔ, timpɪ pə wɛɛ tɔɣɔ pə sɔɔsəyi teu sɪ pə tɔɔlɔna pɛle. Ama wei ɪ fɛina pulɔ tɔ, paa pəciuu mayamaya kɛ ɪ wɛna, paa lɛɛki kɛ. ³⁰ ɪ kɔpaya tɛmlɛ tɔ yem ɪnɪ na í pɛtɪ-ɪ awali kɛ səkɔpɛtɔyɔ taa. Tənaya ɪ ká casəyi kapusi na í nyasəyi ɪ təyi kɛla.

Tənaya hvule wule tɔm

³¹ Ḿpɔ́gú Yesu yəgətaa sɪ: Waatɔ wei Yɔlɔ Pəyaya má, maa kɔɔ ɪsu wulav sɔsɔ na ɪsɔtaa tillaa tɔna tɔ, maa caya ma teeli kumte tɔɔ. ³² Na atɛ putimnaa

təna ká koti ma isentaa. Maa fayası yəlaa ısu tiikilu fayasuyu heen na pəŋ tə. ³³ Maa su heen ke ma ntəyən təə na pəŋ ke ma mpətəŋ təə. ³⁴ Wulav Səsə má, maa heeli mpa pa we ma ntəyən təə tə si: Me mpa ma Caa yelaa na í nu lelen tə, í kəs na í təyə Kawulaya ŋka paa su-meyə hatoo antulinya lapu waatu tə. ³⁵ Pə taya pulu, nyəyəsı ka kpa-m tə mə hana-m təyənaya. Ləkətu kpa-m tə mə hana-m lum na má nyəə. Maa ké moolu tə mə kpayana-m na í pona mə tē. ³⁶ Maa we kpete tə mə hana-m wontu. Pə wukaya-m tə mə fəpəna-m. Paa təka-m saləka taa tə mə kəŋayana na í naa-m. ³⁷ Kupama ká cə-m si: Taca, leye tə na-ŋ na nyəyəsı wu-ŋ na tə ha-ŋ təyənaya, na ləkətu wəna-ŋ na tə ha-ŋ lum? ³⁸ Leye tə na-ŋ na í ké moolu na tə kpayana-ŋ na tə pona ta tē? Yaa n we kpete na tə suu-ŋ wontu? ³⁹ Leye tə na-ŋ na pə wuki-ŋ, yaa pa təka-ŋ saləka taa na tə polo nyá wiiluyu? ⁴⁰ Wulav ma maa cə-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, timpi í lapa ma taapalaa panə pa səkpema taa nəyələyü kupantu tə, maya í lapa.

⁴¹ Pəle pə waadı ké Wulav má, maa heeli mpa pa wəna ma mpətəŋ təə tə si: Mpusi nyéma me í tē na í fēe-m. I polo kəkə ŋka pa tayana lləyəu na ı isətaa tillaa pa təə na kaa tən tə ka taa. ⁴² Pə taya pulu təə, nyəyəsı ka kpa-m tə í ta ha-m na má təyə. Ləkətu kpa-m tə í tá ha-m lum si má nyəə. ⁴³ Maa ké moolu, í ta kpayana-m na í pona mə tē. Maa we kpete tə í ta ha-m wontu si ma suu. Pu wukaya-m tə í ta fē-m. Waatu wei ma we saləka taa tə í ta wiili-m. ⁴⁴ Na pəle paa cə-m si: Taca, leye tə na-ŋ na nyəyəsı yaa ləkətu pə wəna-ŋ, yaa n ké moolu, yaa n we kpete, yaa pə wuki-ŋ, yaa n we saləka taa, na tə ta paasəna-ŋ? ⁴⁵ Ile maa

cə-wε si: Təmpəna ke ma heeliyi-me yoo maə cεsəyi, timpi í tá la səkpema pəne pa taa nəyǝlvu kupaŋtu tǝ, maɣa í tá la. ⁴⁶ Pəne ɪni paa polo saləka tam nyəŋ taa, na kupaŋa náá polo weesuɣu ŋku ku tɛŋ tǝ ku taa.

26

Səsaa səsaa cəyav ke Yesu acəyā

(Maləki 14:1-2; Luku 22:1-2; Yoħaanu 11:45-53)

¹ Yesu tɛma tǝm tǝne tǝ tǝnəɣa yǝɣǝtvu, ɪlɛna í heeli ɪ ifalaa si: ² Ntǝŋ í nyǝmá teu si pǝ kaasa kuyeyɛŋ naale na pá tǝɣǝ Tɛɛv acima na? Tɛɛv acima anɪ a tǝǝ ké paa tv Yulv Pəyayā maɣa yǝlaa niŋ taa na pá ka-m sǝm tesika tǝǝ.

³ Mǝpǝyú kǝtǝlaa səsaa na Yuta nyuɣv nyǝma nyuɣv nyǝma pa kota kǝtǝlaa wulav wei pa yaa si Kayifi tǝ ɪ tǝyayā. ⁴ Na pá cəyā na pá maɣasi na pá su isəna paa kpa Yesu tǝheɛ na nəyǝlv ta na tǝ, na pá kv-ɪ. ⁵ Pa yǝɣǝtəyā pa taa si: Tǝ taa kpa-ɪ acima waatv, tǝfǝ pu la yoo ke yǝlaa taa.

Alv tulaalv pǝlvv ke Yesu tǝǝ

(Maləki 14:3-9; Yoħaanu 12:1-8)

⁶ Yesu ka wε Petanii ke tǝnɣv tǝǝ asilima kvtǝŋ tv Simǝŋ tǝyayā taa. ⁷ Tǝnəɣa alv nəyǝlv ɪ kǝma ɪ kin na í tǝka tulaalv kupaŋaŋ na pá lapa ɪ akpalǝpiya ke liyitee pǝle kuhulvmǝle taa tǝ. Yesu cəyāa na í tǝŋna tǝɣǝv, ɪlɛna alv ɪni í pǝli tulaalv ɪnəɣi Yesu nyuɣv taa. ⁸ Yesu ifalaa ná mpu tǝ pǝ ta maɣa-wε, na pá tǝ si: Pa wakǝlvu tulaalv ɪnɛɣe isǝntǝ tǝ suweyɛle? ⁹ Ye paa pɛɛta-ɪ pǝ taa la liyitee ke səsǝm na pá ha kvnyǝntvnaa?

¹⁰ Yesu cəkǝnaa si pa yǝɣǝtəyā mpu, ɪlɛna í pǝǝsi-wε si: Pepe tǝǝ ké í pǝsəyi alv ɪnɛ ɪ lanjɛ ke mpu? Mpi ɪ

lapa-m mpv tɔ pə tewaya halɪ. ¹¹ Mə na konyɔntɔnaa í wenna tam. Ama má na-me tɔ kaa wee tɔma kin ke tam. ¹² Ma pim tɔɔ kɛ ɪ pɔla tulaalɔ ke ma tɔnɔyɔ tɔɔ kɛ mpv. ¹³ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, paa timpiyi paa heeli Laapaali Kupaŋ ineyɛ antulinya tɔna taa, paa keesi alɔ inɛ ɪ lapa mpi tɔ pə tɔm na pá tɔsəyi ɪ tɔɔ.

Yutaasi kɔlɔmɔtɔ tɔm
(*Maləki 14:10-11; Luku 22:3-6*)

¹⁴ Ḿpɔyɔ Yesu ifalaa naanɔwa na naale taa lelb wei pa yaa si Yutaasi Isəkaleeu tɔ, ɪ kɔlaa na í polo na í mayana kɔtɔlaa sɔsaa, ¹⁵ na í pɔɔsi-we si: Ye ma tɔ Yesu kɛ mə niŋ taa pepeye í ka ha-m?

Ḿpɔyɔ pɛle pa kala liyitee nyəyɔtɔ ke hiu na naanɔwa na pá cɛle-ɪ. ¹⁶ Pə kraɣa kupaŋku təyɔ Yutaasi sɔv kuyaku kupaŋku ke pɛkuyɔ si í tɔ Yesu kɛ pa niŋ taa.

Tɛɛv acima kɔtəyɔv tayanɔyɔ
(*Maləki 14:12-21; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30*)

¹⁷ Pə tala potopotonaa mpa pa taa kukusum fei tɔ pə acima kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. Uɛna Yesu ifalaa polo na pá pɔɔsi-ɪ si: Leyɛ n caa si tɔ polo na tɔ la-ŋ Tɛɛv acima kɔtəyɔv?

¹⁸ Tənaya Yesu tɔma-we si: ɪ polo ɪcate taa kɛ akele tɛ na í heeli-ɪ si: Ma wule talaa, nyá tɛyɛ má na ma ifalaa tu təyɔ Tɛɛv acima.

¹⁹ Ḿpɔyɔ Yesu ifalaa lapa nti ɪ keesa-we tɔ. Pa polaa na pá lá Tɛɛv acima kɔtəyɔv.

²⁰ Pə kɔma ɪsu taanaya ɪɛ, í na pa naanɔwa na naale pa caya təyɔv nté. ²¹ Pa tɔŋna təyɔv ke mpv,

ilena Yesu yəḡəti si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo ma a cəsəyi, mə taa nəḡəlv ká la-m kələmətə.

²² Tənaḡa i ifalaa isentaa nyəḡa səsəm na təm tənə. Ulena pá sʉv-i pəəsuyv ke kulum kulum. Ine si: Matəḡ pə taya má, Tacaá? Ine si: Matəḡ pə taya má, Tacaá?

²³ Ḿpúyú Yesu cə-we si: Ma na wei ta niḡ krenta sʉsuyv ke nyənaya taa tə pʉntv ká lana-m kələmətə.

²⁴ Yʉlv Pəyaya má, ma səki teitei ké isʉ pa keesa ma təm ke Isə Təm taa tə. Ama wei i ká la Yʉlv Pəyaya maya kələmətə ke mpv tə i təm ká la wayo ké səsəm. Pʉntv inɪ, ye pa taa lʉlɪ-i, pəle pʉ lapa sana.

²⁵ Pə kpeḡna Yutaasi wei i lakɪ-i kələmətə tə na í pəəsɪ Yesu si: Matəḡ pə taya má, Tacaá?

Ulena Yesu cə-i si: Ntəḡəle mpv.

Tacaá səm təəsuyv

(*Maləki 14:22-26; Luku 22:14-20; Kələntɪ I 11:23-25*)

²⁶ Ḿpúyú waatv wei pa təkaya tə Yesu kraḡa pʉ-topoto na í sɛɛ Isə ké í na təmle, na í faḡa-i na í cɛla i ifalaa, na í heeli-we si: ʉ mu na í təḡə, ma tənuyv nté.

²⁷ Pəle pə waalɪ ké Yesu kraḡa kəpʉ na í sɛɛ Isə ké i na təmle. Ulena í cɛle-we na í tə si: ʉ nyə-wəḡɪ mə tənə. ²⁸ Ma caləm nté mpi pə hóləḡɪ Isə nəḡə pɛeluyv tampana tə. Mpi pə kpeḡna yəlaa payale təə si pə husɪ isayətʉnaa. ²⁹ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, saḡa waalɪ ma kaa tasa sʉlvəm pəneḡe nyəə. Haləna kʉyaḡku má na-me tu nyəə sʉlvəm kʉfam ke ma Caa Kawulaya taa tə.

³⁰ Pa tɛma mpv ilena pá yoo acima yontu, ilena pá tɛɛ Olifinaa puyv təə.

Piyee kpeesuyv tɔm kpaaluyv
(*Malaki 14:27-31; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38*)

³¹ Μρύγύ Yesu tɔma ι ifalaa si: Saŋa ahoo ane a mayamaɣa í ká yele-m mə tɔna na í se. Pa ηmaa ηρύγύ Iso Tɔm taa si: Maa kv tiikilu na heej ká ya yem yem. ³² Ama waatu wei maa fe ɔlena, má tee-meɣe nɔɣɔ ke Kalilee.

³³ Tɔnaɣa Piyee nɔɣɔ tɔkpaav si: Paa pa tɔna paa yele-η na pá se, má, ma kaa la mpv.

³⁴ Ama Yesu tɔma-ι si: Tapaana ke ma heeliyi-η yoo maa cesayi, n ka kpeesu tɔm tooso ké ahoo ane si n ta nyi-m ké n ta nyi-m na pɛcɔ kampaav koo.

³⁵ Tɔnaɣa Piyee tɔma-ι si: Paa ma na-η tu si tu si ké, ma kaa kpeesu si ma ta nyi-η.

Μρύγύ pa tɔna pa yɔɣɔta mpv.

Yesu sɔlɔmuyv ke Ketɔsemanee
(*Malaki 14:32-42; Luku 22:39-46*)

³⁶ Μρύγύ Yesu na ι ifalaa pa tala timpɪ pa yaa si Ketɔsemanee tɔ. ɔlena í tɔ-we si: I caɣa cɔne na má polo Iso sɔlɔmuyv ke hatoo cɔne.

³⁷ ɔlena í kpaɣa Piyee na Sepetee pɔyalaa naale. Tɔnaɣa isɔnyɔhɔle na laɲwakɔlle sɔsɔle suv-ι kpaav.

³⁸ ɔlena í tɔ-we si: Ma laɲle wakɔlaa ké tɔtɔɣɔtɔɣɔ pɔ fei keesuyv. I caɣa cɔne na má na-me tɔ fenjiyi.

³⁹ I tuusa ι nɔɣɔ tɔɔ ké pɛcɔ, ɔlena í luɲ na í sɔlɔmɪ si: Ma Caa, ye pɔ we pɔsuyv keeli wahala sɔsɔ inɔɣe ma nyuyv tɔɔ. Paa na mpv mpi n nɔkaa tɔ pɔle pɔ la, pɔ taa la ma luyv nyɔntv.

⁴⁰ I tɔma mpv, ɔlena í mɔli ι ifalaa tooso unɪ ι kin na í mayana pa tɔηna tom. ɔlena í tɔ Piyee si: I kpisa caɣav ntɛ si má na-me tɔ fen paa pɛcɔ mayamaɣa. ⁴¹ I fen

na í sǎləmɪ, tǎfǎ í ká hoti waatu wei maɣasuyɔ kǎŋ-mɛ tǎ. Pááná wɛɛ, ama tǎnuyɔ u pǎsǎyǎna.

⁴² I tasa tuusuyɔ, ɪlɛna í tasa ɪsǎ kɛ sǎləmuyɔ sɪ: Ma Caa, ye pǎ fɛi pǎsuyɔ sɪ wahala sǎsǎ ɪnɛ í hatǎləna-m, nyá luyɔ nyǎntɔ í la.

⁴³ I tasa ɪ ɪfalaa kɪŋ kɛ mǎləuyɔ, ɪlɛna í maɣana pa tǎŋna tom tǎtǎ, pa kpisa pá caɣana pa ɪsɛ. ⁴⁴ Mǎrúyú ɪ tasa-wɛyɛ yeluyɔ na í tuusi na í tasa ɪsǎ sǎləmuyɔ kɛ tǎm tooso nyǎm kɛ tǎm kǎləmtɔ nti. ⁴⁵ Tǎnaya ɪ mǎla ɪ ɪfalaa kɪŋ na í pǎǎsɪ-wɛ sɪ: I tǎŋna tom na í hɛɛsǎyɪ yaa? I naa, pǎ talaa kɛɛ. Paa tɔ Yǎlv Pǎyaya maɣa asayaa niŋ taa. ⁴⁶ I kǎlv na tǎ tɛɛ. I nyǎni kǎləmǎtǎ tɔ tala cǎnɛ.

Yesu Kpav

(*Malǎki 14:43-50; Luku 22:47-53; Yohaani 18:3-12*)

⁴⁷ Yesu tǎŋna yǎyǎtaya kɛ mpɔ ɪɛ, ɪ ɪfalaa naanɔwa na naale taa ɪlv Yutaasi talaa kɛɛ. Na ɪ waali kɛ yǎlaa samaa tuutuuma, na pá tǎka layalɛɛ na kpǎtǎŋ. Kǎtǎlaa sǎsaa na Yuta nyuyɔ nyǎma nyuyɔ nyǎma pa tilina yǎlaa mpɛ. ⁴⁸ Yutaasi wei ɪnɪ ɪ laki Yesu kɛ kǎləmǎtǎ kɛ mpɔ tǎ ɪ ka kɛɛsa samaa ɪnǎyɪ ɪsǎna ɪ ka la tǎ. I heela-wɛyɛ sɪ: Ye ma polaa na má wayala wei ɪɛ, ɪnǎyǎɛ, í kpǎ-ɪ. ⁴⁹ Tǎnaya Yutaasi kpǎtǎna Yesu kɛ kpǎkpǎa na í sɛɛ-ɪ sɪ: Fǎǎ Tǎcaa.

ɪlɛna í wayali-ɪ. ⁵⁰ Mǎrúyú Yesu tǎma-ɪ sɪ: Ma taapalɔ, la nti n kǎma lapɔ tǎ.

Tǎnaya í na mpa tǎ, pɛɛ pa tɔ niŋ kɛ Yesu tǎǎ na pá kpǎ-ɪ. ⁵¹ ɪlɛna Yesu na mpa paa wɛɛ tǎ pa taa nǎyǎlv kpɛɛ ɪ layate na í lo kǎtǎlv sǎsǎ tǎmlɛ tɔ ŋkpǎŋuyɔ na í kǎǎlv tǎfɛŋ. ⁵² Mǎrúyú Yesu tǎma-ɪ sɪ: Suu nyá layate kɛ tǎ suyute taa. Pǎ taya polɔ tǎǎ, ye wei í kpǎya layate,

puṅtu ká sēna layate. ⁵³ N ta nyi si, má sōlaa, maa yaa ma Caa na í ha-m isōtaa tillaa ke iyisi naatoso (6000) ke loosi naanwa na naaleye cāneye kpakpaa yee? ⁵⁴ Ama ye ma lapa mpv nti paa keesa Iso Tōm taa si tu la tō, isēnaya pu la na tēle tē lá ile?

⁵⁵ Tēnaya Yesu pōosa samaa inu si: I kōṅi-m krau na í nōki na í kpakōyi layalee na kpatōḅ tō, maya ḅmulu isayau ke? Kōyeeḅ tēna Iso tēsēle taa ké ma cāyaa na má seyesōyi, í tá kra-m. ⁵⁶ Ama pē tēna isēntō pē lapaḅa si pō la nti Iso kōyōḅtutu telēsōlaa ka yōḅtaa na tē we Iso Tōm taa tō.

Tēnaya i ifalaa tēna yela-i na pá se na pá tēe.

Yesu ponav ke Kotuyu sōsōv taa

(Malāki 14:53-65; Luku 22:54-55,63-71; Yōhaanu 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Mpa pa kra Yesu tō pa pona-i kōtōlaa wulav Kayifi te na pá mayana Iso Tōm seyesōlaa na nyuḅu nyōma nyuḅu nyōma pa kotaa. ⁵⁸ Piyee tēnaya Yesu ké táálóm tō, halēna í tala kōtōlaa wulav taya tō. Ilena í suv na í cāya tēmle nyōma kin si i naa si pu tēna-we.

⁵⁹ Ḿpōyō kōtōlaa sōsaa na Kotuyu sōsōḅku nyōma pa pēkaa si paa tōm suuu pa suu Yesu na pá hiki mpaav na pá kv-i. ⁶⁰ Paa na yōlaa payale kulaa na pá suuki-i pōpōtv tōmnaa tō, pa ta hiki nti paa waana-i tō. Waali waali ké yōlaa napōli pa kula naale ⁶¹ na pá tō si: Apalu inē i ka tōma si inu i pēsōyi na í yōki Iso tēsēle sōsōle na i tayanu-teye ḅmau ke kōyeeḅ tooso taa.

⁶² Ḿpōyō kōtōlaa wulav kulaa na í tō Yesu si: N kaa yōḅti? Suweye yōlaa pane pa yōḅtōyōḅna-ḅ ye?

⁶³ Ama Yesu suma. Tənaɣa kətəlaa wulav təma-i si: Na Isə wei ɪ wɛna weesuɣu tə, ye n ké Isə Pəyalv Mesii heeli-tv təfoo.

⁶⁴ Mpróɣó Yesu cə-i si: Ntəɣi n yəɣətəa. Ma heeliyi-me təfoo si pə kpaɣav pənente tə í ká ná Yulv Pəɣaya má na má caya Isə Toŋ təna tv kəŋkəŋ taa. Na í ká na-m ɪsətəa ŋmuntuyv təə na má tiiki.

⁶⁵ Tənaɣa kətəlaa wulav cəla ɪ wontu na í tə si: ɪ kpa Isə təə. Tə tasəɣi aseeta nyəma ke pɛɛkuyv si tə lepe? Mə maɣamaɣa í ná ɪsəna ɪ kpa Isə təə təɣəle.

⁶⁶ Təv, í na-we?

Mpróɣó pa təma si ɪ təm səpa, paa kv-i ké.

⁶⁷ Tənaɣa pa svv ntaɣama təv ke ɪ ɪsentaa, na pá mak-i ɪ ŋkuma, na lelāa náa map-i kataasi. ⁶⁸ Na pá təŋ si: Mesii kpeɣe, heeli-tuyv wei ɪ mapa-ŋ tə.

Piyee kpeesuyv

(Maləki 14:66-72; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Piyee ka caya awalí ké taya təə. Tənaɣa kətəlaa wulav təmle tv alv nyəŋ nəɣəlv krətəna-i na í təmi-i si: Nyá tətə n ka wɛ Kalilee tv Yesu ɪni ɪ kiŋ.

⁷⁰ Mpróɣó Piyee kpeesə yəlaa təna ɪsentaa si: Ma ta nyi nti n yəɣətəɣi mpv tə. ⁷¹ Pəle pə waali ké Piyee kulaa na í polo nənəkeelasí. ɪlena təmle tv alv nyəŋ lel v náa na-i na í heeli mpa paa wɛ təna tə si: ɪne ɪni ɪ ka wɛ Nasaleti Yesu ɪni ɪ kiŋ ké.

⁷² Mpróɣó Piyee tayana kpeesuyv si: Na Isə, ma ta nyi apalv ɪni.

⁷³ Pə lapə laasaya ɪlena mpa paa wɛ təna tə pá krətəna Piyee na pá təmi-i si: Nyá n ta laŋ yəlaa mpe pa taa nəɣəlv. Nyá yəɣətaya huləɣəna timpí n lunaa tə.

⁷⁴ Μρύγύ Piyee κρεεσαα təlalala na í tuu na í tō si: Na Iso, ma ta nyi apalu inu.

Tənaɣa kampaav koo kpaakraa. ⁷⁵ Uena Piyee tōosi nti Yesu ka yəɣəta-i tō tō tō si: Mpi pu taku kampaav kouu tō n tɛma təm toosoɣo κρεεσυγυ si n ta nyi-m ké n ta nyi-m. Μρύγύ i tukaa na í lu, uena í wii isu i səki i səki.

27

Yesu ponav ke Pilati

(Maləki 15:1; Luku 23:1-2; Yohaani 18:28-32)

¹ Μρύγύ tanaɣ kupaɣku tɛe kətəlaa səsaa təna na Yuta nyuyɣ nyəma nyuyɣ nyəma caɣaa na pá maɣasi na pá su si pá kv Yesu. ² Tənaɣa pa həkə-i na pá kraɣa-i na pá polo na pá cɛla Kufəneɛ Pilati.

Yutaasi kv i ti

(Tillaa Təmlɛ 1:18-19)

³ Yutaasi wei i lapa-i kələmətō tō, i nawa si pa suwa si paa kv Yesu ké tampana uena i lanɣe pəsi səsəm. Tənaɣa i kraɣa liɣitee nyəɣətu hiu na naanɣwa inu na í polo í cɛla kətəlaa səsə na nyuyɣ nyəma. ⁴ Na í heeli-we si: Ma lapa isayatu, ma cɛla-mɛɣe yulu si í kv-i tulum ke yem.

Μρύγύ nyuyɣ nyəma cə Yutaasi si: Tá paaye, pə ké nyá təm ké.

⁵ Tənaɣa Yutaasi məɣna liɣitee anu na í peti Iso təseɛle səsəɛle taa, na í tɛe na í polo na í tu ηmənaɣa ke i luɣu tɛe na í si.

⁶ Μρύγύ kətəlaa səsaa ná tōsa-yɛ na pá tō si: Ta mpaav taa pə fɛi pəsuyɣ si tō kraɣa liɣitee anɛ na tō tasa tuyu ke Iso təseɛle səsəɛle atakaa taa. Pə taɣa pulu tō, yulukule liɣitee ké.

7 Tənaɣa pa caɣaa na pá maɣasi, ɪlena pá kraɣa liyitee anɪ na pá yana tetu natəli nti pa yaa si cuɣu təhulle tɔ, si pa piŋ muɠlaa ke təna. 8 Ḿpúyó haləna saŋa pa məŋna tetu ntəɣi hətə si: Caləm tetu. 9 Ḿpúyó pə lapa nti ɪsə kuyəɣətutə teləsulə Selemii ka kraalaa tɔ si: Pa kraɣa liyitee nyəɣətə hiu na naanɔwa. Liyitee anəɣi ɪseyeli yəlaa tisaa si pá feli ɪ tɔ. 10 Pa kraɣa-ye na pá yana tetu nti pa yaa si cuɣu təhulle tɔ, na pə maɣamaɣa ke Tacaa ka heela-m.

Pilatɪ pəəsəɣi Yesu ke təm

(Maləki 15:2-5; Luku 23:3-5; Yohaani 18:33-38)

11 Ḿpúyó pa pona Yesu ke Kufəneɛ ɪsentaa, na ɪlé ɪ pəəsɪ-ɪ si: Nyayale Yuta nyəma wulav səsə inəɣi? ɪlena Yesu cə-ɪ si: Ntəɣələ n yəɣətə mpv.

12 Pələ pə waah waatu wei kətəlaa səsaa na nyuyv nyəma təŋaɣa si ɪ lapa pəne na pəne tɔ, ɪ ta cə si pulv.

13 Tənaɣa Pilatɪ təma-ɪ si: Nn nukɪ ɪsəna pa təŋuyv si n lapa pəne na pəne tɔ?

14 Ama tə tənaɣa mpv Yesu tá cə-ɪ tə tɔ si pulv. ɪlena pə lá Kufəneɛ ke piti ké səsəm pə tu fei.

Si pá kv Yesu ké pá kv-ɪ

(Maləki 15:6-15; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39-19:16)

15 Paa Təev acima wena Kufəneɛ tuləɣi saləka tɔ nəɣəlv wei samaa caa si pá tulɪ təɣə. 16 Pə pamna saləka tɔ kpitɪkpiti nəɣəlv wei pa yaa si Palapaasi*fa* tɔ ɪ wə saləka taa. ^a 17 Samaa kota ḿpúyó təna, ɪlena Pilatɪ pəəsɪ-wə si: Aweɣe ɪ caa má tulɪ-mə, Yesu wei pa yaa si Kilisiti tɔ?

^a 27:16 Palapaasi: Piipilinaa lelaa na səsəɣi si Yesu Palapaasi.

18 Pə taya pulv təə ké ı pəssa-weyε mpv, ı nyəmə təkelekele sı isesεemle təə ké pa pona-ı Yesu.

19 Waatu wei Pilatı caya təhıvle tə ı alv tilaa sı pá heeli-ı sı: Taa svı nyá nəγə ke tampana təηlv ıvı ı təm taa. Pə hıla-m ı təm ke tom taa ké ahoo anε, na pá pekəli-m səsəm.

20 Mıpύγύ kətəlaa səsaa na nyvıvı nyəma pa puyusa samaa sı pá sələmı-ı na í tıli-weyε Palapaası, na pá kaası na í kv Yesu. 21 Tənaγa Kvfəneε tayana-weyε pəssvıvı sı: Pa naale pa taa aweye í caa sı má tıli-me yee? Mıpύγύ pa cə-ı sı: Palapaası ke tə caa sı ń tıli. 22 İlena Pilatı pəssı-we sı: Na isənaγa má la Yesu wei pa yaa sı Kilisiti tə? Tənaγale pa təna sı: Kamı-ı səm tesika təə. 23 Mıpύγύ Pilatı pəssa-we sı: İle isayavı ntiyi ı lapa?

Tənaγa pa tasa kapusi mapv na ton sı: Kamı-ı səm tesika təə.

24 Pilatı kəma na í ná sı ı kaa pəsi-tı, pəyele yovu caa tilıvı. İlena í caa lvm na í san ı nıη ke samaa isentaa na í tə sı: Apalv ıne, pá taa weε sı má kvıvna-ı yoo. Pə ké mə təm ké.

25 Mıpύγύ samaa təna cə-ı sı: Nnn, ı səm təm í məli tá na tá piya tá nyəη taa.

26 Tənaγa Pilatı tıla-weyε Palapaası. Pə kaasa Yesu ılena, í yele na pá casa-ı akpatεε, na í kpaγa-ı na í cεle-we sı pá polo na pá kamı-ı səm tesika təə.

Yoolaa paanav ke Yesu

(Maləki 15:16-20; Yohaanı 19:2-3)

27 Pilatı yoolaa pona Yesu ké Kvfəneε təyaya taa, ılena pa samaa təna kotına-ı. 28 Mıpύγύ pa wəγəsa ı wontu, ılena pá suu-ı capa kvseem təkpaı. 29 Na pá lvı səwa ke ntenuγı na pá te ı nyvıvı, na pá tv ı nıη

ntəχəŋ taa ké kprátúyú, na pá paakəna-i na pá lunjiyi
i tee ké akula, na pá see-i si: Yuta nyéma wulav səsə
fə.

³⁰ Na pá təkki i tək ké ntagama, na pá muɣi kprátúyú
na pá tayanəxi i nyuyv taa ké mapv. ³¹ Pa tema-
i paanav ke mpv, ilena pá wəχəsi cara inu na pá
məŋna-i i wontu na pá teena-i kam ke səm tesika tək.

Yesu kam

(*Maləki 15:21-32; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27*)

³² Pa lukaya icate ilena, pá tə sulina Siləni tv
nəχəlv, pa yaa-i si Siməŋ. Tənaɣa yoolaa kpiɣa ilé na
toŋ si í səχəli Yesu tesika ŋke. ³³ Mprúyú pa tala timpi
pa yaa si Kələkəta tək, nti tə yəχətəxi si nyumpəχəlaya
te tək. ³⁴ Tənaɣa pa cəla-i solum mpi pə taa pa sita tvχv
nakuli kv cələm*fa* tək. Ama i təŋaa ilena í kisi-wəxi
nyəəv. ^a

³⁵ Mprúyú pa kama-i səm tesika tək, na pá tək tete ké i
wontu tək na pá tala-ti. ³⁶ Pa tema mprúyú ilena pá
caya təna na pá taŋi-i. ³⁷ Pa ŋmaawa na pá pusi i
nyuyv tək si: Yuta nyéma wulav səsə Yesu kələ. Pa
ŋmaa mprúyú si pə húlí mpi pə tək pa kv-i tək. ³⁸ Pa
kreŋna í na ŋmulaa ke naale na pá ka-wəye səm
tesikasi tək, ləlv ke i ntəχəŋ tək, ləlv ke i mpətəŋ tək.

³⁹ Yəlaa mpa pa teekayana təna tək pəle pa kretexi
nyəəŋ na pá tvuki-i si: ⁴⁰ Matəŋ nyá təmna si n yəkəxi
Iə təsele səsəle na ŋ tayanu kvfate ŋmav ke kvyeŋ
tooso taa. Waasi nyá ti ilé. Ye n ké Iə Pəyayə lu tesika
tək na ŋ tii.

^a **27:34** tvχv nakuli kv cələm: Pə ké kəle nte tə laki na yolv too na pə
kv i wəsasi təχə. Ama Yesu na sələa si í wəena i iše ke mpv haləna i
səm.

41 Μρύγύ na kətəlaa səsaa na Iso Təm seγesəlaa na nyuyv nyéma tətə. Pəle pa təηna-ι paanaυ na pá yəγətəγi si: 42 I yapa ləlaa nyəəη isənaγa na í kaa pəsi na í ya ι maγamaγa ι nyəηku. Isu si inəγəle Iseγeli wulaυ səsə na? Pəneηte í lu tesika təə na í tii. Ilena tə na na tətə tisi. 43 I tυ Iso ké naani na í tə si inəγəle Iso Pəγaγa. Təυ, tətə ná si Iso ká səəli si í waasi-ι ya isəna.

44 Na pə kpeηna ηmulaa mpa paa kama mρύγύ ι cəəb tə na pəle pá tυυ-ι mpυ tətə.

Yesu hεευ

(Maləki 15:33-41; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

45 Pə kəma na pətə tala ilim sikuyυ, ilena səkpetuyυ nyala icate təə haləna ilim kpili. 46 Ilim kpila mpυ, ilena Yesu kiisina nəγə səsəγa si: Eli Eli, lema sapatani? Na təle tə yəγətəγi si: Ma Iso ma Iso, pepe təə ké n lə-m?

47 Mpa paa səηa təna tə pa taa ləlaa nu mpυ, ilena pá tə si: I yaana nteγe Ilii.

48 Ilena pa taa nəγəlv kpaγa asewa na í polo na í lii kpaləkpaη saη ke lum kunyəηəm napəli pə taa, na í tυυ kpátύγύ nəγə taa na í hυli Yesu si í nyəə. 49 Ama ləlaa ná təma si: I yele na tətə ná Ilii ká kəə na í waasi-ι ya isəna.

50 Tənaγa Yesu tasa kiisuyυ ke səsəm, ilena í hεε.

51 Μρύγύ waatu inəγi kpaκpaα, puyυυ səsəəυ ηku ku kaγa Iso təsεεle səsəəle taa tə, kv faγa yem ké hatoo isətəa na pətə kaləsəna kv atε. Na tətυ sele na kvkpaηməη ya pəγəleε, 52 na pəlaaη tυli na Iso yəlaa mpa pa səpa tə pa taa paγale fe. 53 Μρύγύ pa lu pəlaaη taa, na waatu wei Yesu kəma na í fe tə pá svυ Iso icate naηη nyəηte taa, na yəlaa paγale na-we.

⁵⁴ Μρύγύ Lom yoolaa səsə na yoolaa mpa ɪ na-wε paa taŋa Yesu tə, pa nawa tetu seluyu na pə tənə mpi pə lapa tə, ɪlena pá nyá səsəm na pá tə si: Tampana, yulu ɪne ɪ ké Iso Pəyalu ké. ⁵⁵ Alaa paɣale ka wε tənə na pá səŋa pooluŋ na pá nyənəɣi. Mpe ɪni pa təŋaɣana Yesu ké hatoo Kalilee na pá caləsəɣi-ɪ. ⁵⁶ Makətala Malɪ na Saaki na Yosεfu pa too Malɪ na Sepetee pəyalaa too, paa wε alaa mpe pa taa.

Yesu pim

(*Maləki 15:42-47; Luku 23:50-56; Yohaani 19:38-42*)

⁵⁷ Waatu wei taanaya taanaa tə, Alimatee apalu toŋ tu nəɣəlu wei pa yaa si Yosεfu tə ɪ kəma. ɪ mayamaya ɪ ka təŋaya Yesu ké. ⁵⁸ Μρύγύ ɪ pola Pilati kiŋ na í sələmi-ɪ si ɪ kpaɣəɣi sətə Yesu. Təŋaya Pilati təma si pá cεε-ɪ. ⁵⁹ ɪlena í kpaɣa sətə na í takɪ-ɪ kponkrontu toŋ nyəntə nti pa yaa si leŋ tə tə pŋkahləŋa kufalaya. ⁶⁰ Na í polo na í pimi-ɪ ɪ mayamaya ɪ pəlaav ŋku pa hula kəkpaɱyɱ taa tə ku taa. Na í pilimi puw səsəw nakuli na í suli pəlaav nəɣə. ɪlena í tεε í kpe. ⁶¹ Na Makətala Malɪ na Malɪ ləlu pá caɣa təŋaya pəlaav ɪsentaa.

Pəlaav taŋyɱ

⁶² Kuyaku kuhεεsuɣu təw səwlu lapu tɛma na tɛv fe, ɪlena kətəlaa səsaa na Falisanaa krenti na pá polo Pilati kiŋ, ⁶³ na pa heeli-ɪ si: Taca, tə təsaa si pəpətu ɪni ɪ ka yəɣətə si ye pə lapa wεε tooso ɪni ɪ ká fe. ⁶⁴ Təw, mpu tə, yele na pá taŋ pəlaav haləna pé tala kuyεeŋ tooso wule. ɪ ifalaa í taa kəw na pá ŋmuli-ɪ na pá looli samaa si í fema sətə taa. Ye pə lapa mpu, təle tə pəpətu ká kəli kancaalaya nyəntə.

⁶⁵ Μρύγύ Pilati tōma-wε si: Yoolaa mpa paa tan tōyōlō, í polo í tan-kyvu teu teu.

⁶⁶ Tēnaya kōtēlaa polaa na pá tayaní pēlaav tō puv ηkyvu teu, na pá tu pa kyvsum si nōyōlv í taa tokina. Uēna pá su yoolaa si pá tan.

28

Yesu fem

(*Malaki 16:1-10; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10*)

¹ Kyakv kyēesyvu tēwa na pē fe cimaasi, uēna Makētala Mali na Mali lelv pá kuli tanan tēpam si pa puki pēlaav tō. ² Μρύγύ tetv sela sōsōm ke kpakpaa. Mpi tō, Taca isōtaa tillu lunna isō na í tii, na í polo í kuli puv ηkyvu pēlaav nōyō na í su kpeēηa, na í kra tō tō na í caya. ³ I teu nōyōsēna isu tev nyōyōsyvu tō, na i wontu hōlvmaa isu kponkpomōlv. ⁴ Μρύγύ pē lapa tanlaa ke sōyōntv ke sōsōm na pá seliyi, na pá sēpa pa tan tō ké yem tēkrēti. ⁵ Tēnaya isōtaa tillu tōma alaa si: Mu taa nyá, ma nyōmá si Yesu wei pa kama sēm tesika tō tōyō í kōma pēekyvu. ⁶ I fēi cāne, i fema isu i ka yōyōtaa tō. I kō na í ná timpi paa husa-i tō. ⁷ I polo lōη na í heeli i ifalaa si, i fema na í tēe-mēyē nōyō ke Kalilee. Tēnaya í ká na-i. Nti ma wēna si ma heeliyi-me tōyōle.

⁸ Tēnaya alaa mpē pa kōla pēlaav tō ké kpakpaa na pá tēe, na sōyōntv na lanhōlvmlē pē kyvi-wē. Uēna pá polo na pá kaasi Yesu ifalaa ke laapaali inu. ⁹ Pa tēηna tēev ke mpv, uēna Yesu sulī-wēyē kpakpaa na í tō-wē si: Ma sēe-me.

Μρύγύ pa krētēna-i na pá tōki i nōōhēe, na pá hēnti-i atē na pá sēe-i. ¹⁰ Uēna Yesu heeli-wē si: I taa nyá.

Ἰ polo í heeli ma taapalaa si pá polo Kalilee, tənaya paa na-m.

Nti tanjaa keesaa tə

¹¹ Alaa mpe pa we mpaav taa na pá kpenj mpv, de sese yoolaa mpa paa tanja pəlaav tə, pa taa lelaa ná tema məlvv ke icate taa kele na pá keesi kətəlaa səsaa ke pə təna mpi pə lapa tə. ¹² Mpyóy kətəlaa səsaa na nyvvy nyəma pa kotaa na pá lá nəyə kulvmaɣa na pá ha yoolaa ke liyitee tuutuuma, ¹³ na pá heeli-we si: Ἰ tə si tom kpaɣa-meɣe ahoo na ifalaa kəə na pá ηmul-i. ¹⁴ Na ye Kufənee í nu mpv, taa heesi i lanje, i kaa la-meɣe pulv.

¹⁵ Tənaya tanjaa mv liyitee an-i na pá lá isu pa heela-we tə. Na təm təne tə ye ki Yuta nyəma hekv, haləna sanja.

Yesu ifalaa təə luv

(Maləki 16:14-18; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlə 1:6-8)

¹⁶ Mpyóy Yesu ifalaa naanvwa na kulvm in-i pá kulaa na pá polo Kalilee pulaya ηka Yesu ka keesa-we tə ka təə. ¹⁷ Pa na Yesu ilena, pá hənti-i ate na pá see-i. Ama pa taa lelaa ka wena sika. ¹⁸ Tənaya Yesu kpətəna-we na í heeli-we si: Ma ninj taa ké pa tv isətaa na ate. ¹⁹ Mpv tə, í polo na í la na katenasi təna taa yəlaa pəsi ma ifalaa. Ἰ sək-i-weɣe Isə lvm na í yaakəna Caa na Pəyaya na Feesuyv Nanjtv pa hətə. ²⁰ Ἰ seɣesi-we si pá tək-i pə təna mpi ma seɣesa-me tə. Ἰ nyi teu si má, maa weə mə waali ké paa kvyanjkyv, haləna antulinya polo na í kul-i.

PHIPI LI ISO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377